

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

Evidenčné číslo: 101004/I/2024/36122163737610500

**PARTICIPÁCIA MLÁDEŽE NA TVORBE VEREJNEJ
POLITIKY V REGIÓNE LIPTOV**

Diplomová práca

2024

Bc. Dominik Imrich

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

**PARTICIPÁCIA MLÁDEŽE NA TVORBE VEREJNEJ
POLITIKY V REGIÓNE LIPTOV**

Diplomová práca

Študijný program: Manažment verejných politík

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja

Vedúci záverečnej práce: Mgr. Tomáš, Jacko, PhD.

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa chcel veľmi pekne poďakovať môjmu vedúcemu diplomovej záverečnej práce Mgr. Tomášovi Jackovi PhD. za nadštandardný prístup pri jeho odbornej pomoci, konzultáciách a usmerneniach pri písaní diplomovej záverečnej práce.

ABSTRAKT

IMRICH, Dominik: *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja. – Vedúci/vedúca záverečnej práce: Mgr., Tomáš Jacko, PhD.. – Bratislava: NHF EU, 2024, 76 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov. Cieľom práce bolo zistiť mieru a formy participácie mladých ľudí v mestách Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok, ktoré sa nachádzajú v severnej časti Slovenskej republiky. Praktická časť diplomovej práce bola zrealizovaná formou kvantitatívneho výskumu, konkrétne pomocou výskumnej metódy dotazníkový výskum. V práci sme si stanovili 3 výskumné otázky a 4 hypotézy. Výsledky práce ukázali, že mladí ľudia v Liptove najčastejšie participujú formou spoločenskej participácie, najmä prostredníctvom charitatívnej činnosti. Najčastejšou bariérou pre participáciu je nedostatok času. Ako stimul pre aktívnejšiu participáciu mladých ľudí sa javí egoistická motivácia v prípadoch, kedy sa ich problém bezprostredne dotýka, a pozitívna motivácia v podobe zlepšenia kvality života v regióne. Mestské samosprávy regiónu Liptov môžu zistenia nadobudnuté v diplomovej práci implementovať do svojich verejných politík a vytvoriť prostredie, v ktorom sa mladí ľudia budú cítiť vítaní, hodnotní a motivovaní k aktívnemu zapojeniu do rozvoja regiónu.

Kľúčové slová: participácia, mládež, verejná politika, mládežnícky parlament, Liptov

ABSTRACT

IMRICH, Dominik: *Youth Participation in Public Policy Making in the Liptov Region*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Public Administration and Regional Development. – Thesis supervisor: Mgr., Tomáš Jacko, PhD.. – Bratislava: NHF EU, 2024, 76 p.

The final thesis is elaborated on the topic Youth Participation in Public Policy Making in the Liptov Region. The aim of the thesis was to find out the level and forms of youth participation in the towns of Liptovský Mikuláš, Ružomberok and Liptovský Hrádok, which are located in the northern part of the Slovak Republic. The practical part of the thesis was carried out in the form of quantitative research, namely using the research method of questionnaire research. In the thesis we set 3 research questions and 4 hypotheses. The results of the thesis showed that young people in Liptov most often participate in the form of social participation, especially through charitable activities. The most common barrier for participation is the lack of time. Self-motivation in cases where the problem directly affects them and positive motivation in the form of improving the quality of life in the region appear as incentives for more active participation of young people. The municipal governments of the Liptov region can implement the findings of the thesis in their public policies and create an environment in which young people feel welcome, valued and motivated to actively participate in the development of the region.

Key words: participation, youth, public policy, youth parliament, Liptov

Obsah

Úvod	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	11
1.1 Definovanie si základných pojmov.....	11
1.1.1 Pojem mládež.....	11
1.1.2 Pojem participácia.....	11
1.1.3 Pojem participácia mládeže	12
1.1.4 Občianska spoločnosť	12
1.2 Užšie a širšie chápanie participácie	13
1.2.1 Politická participácia.....	13
1.2.2 Spoločenská participácia.....	13
1.3 Hartov rebrík participácie	13
1.3.1 Stupeň 1: Manipulácia	13
1.3.2 Stupeň 2: Dekorácia.....	14
1.3.3 Stupeň 3: Tokenizmus (značkovanie).....	14
1.3.4 Stupeň 4: Konzultácia	14
1.3.5 Stupeň 5: Konzultovaní a informovaní	15
1.3.6 Stupeň 6: Pripravené dospelými a mladí spolurozhodujú	15
1.3.7 Stupeň 7: Iniciované a vedené mladými	15
1.3.8 Stupeň 8: Iniciované mladými so spoločným rozhodovaním s dospelými..	15
1.4 Základní aktéri pri participácii mládeže	16
1.4.1 Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti	16
1.4.2 Rada mládeže Slovenska	17
1.5 Bariéry a stimuly participácie mladých ľudí	17
1.5.1 Bariéry participácie mladých ľudí	17
1.5.2 Stimuly participácie mladých ľudí.....	18
1.6 Podmienky úspešnej participácie mládeže	19

1.6.1	Atraktivita	19
1.6.2	Kapacita	20
1.6.3	Spolupráca a podpora.....	20
1.7	Mestské študentské parlamenty na Liptove	21
1.7.1	Študentský parlament mesta Ružomberok.....	22
2	Cieľ práce	24
3	Metodika práce a metódy skúmania	25
3.1	Výskumné otázky a hypotézy:	25
3.2	Výber výskumnej metódy	25
3.3	Výber témy diplomovej záverečnej práce	26
3.4	Nástroj na realizáciu	26
3.5	Kritéria výberu respondentov	27
3.5.1	Zámerný výber subjektov	27
3.5.2	Rovnomerný stratifikovaný výber	27
3.6	Priebeh zberu odpovedí	28
3.7	Štruktúra dotazníka	28
3.8	Inšpirácia.....	29
4	Výsledky práce	30
4.1	Sociodemografické premenné.....	30
4.1.1	Pohlavie	30
4.1.2	Vek.....	32
4.1.3	Najvyššie ukončené vzdelanie	35
4.1.4	Oslovenie	37
4.1.5	Pôvod	38
4.2	Miera účasti na rôznych formách participácie	41
4.2.1	Politické formy participácie.....	41
4.2.2	Riadené formy participácie	45

4.2.3	Spoločenské formy participácie.....	48
4.3	Dôvody neparticipácie a potenciálne dôvody vyššej miery participácie.....	52
4.3.1	Dôvody neparticipácie	52
4.3.2	Dôvody participácie.....	56
4.4	Komunikácia smerom k mladým ľuďom.....	59
4.4.1	Nástroje na sledovanie diania vo svojom meste	59
4.4.2	Spôsob informovania kompetentných vo svojom meste	63
4.4.3	Odporúčania predstaviteľom svojho mesta vo vzťahu k mladým ľuďom...	66
5	Diskusia.....	68
5.1	Vyhodnotenie stanovených výskumných otázok a hypotéz	68
5.2	Vyhodnotenie stanovených výskumných otázok a hypotéz ako celok.....	70
5.3	Porovnanie výsledkov výskumu	70
5.3.1	Sociodemografické premenné.....	70
5.3.2	Miera účasti na rôznych formách participácie.....	70
5.3.3	Dôvody neparticipácie a potenciálne dôvody vyššej miery participácie	71
5.3.4	Komunikácia smerom k mladým ľuďom.....	72
	Záver	73
	Zoznam použitej literatúry	74
	Prílohy.....	76

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Pohlavie respondentov	30
Tabuľka 2: Vek respondentov	33
Tabuľka 3: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov	35
Tabuľka 4: Oslovenie respondentov	38
Tabuľka 5: Pôvod respondentov	38
Tabuľka 6: Politické formy participácie v Liptovskom Mikuláši.....	42
Tabuľka 7: Politické formy participácie v Ružomberku	44
Tabuľka 8: Politické formy participácie v Liptovskom Hrádku.....	45
Tabuľka 9: Riadené formy participácie v Liptovskom Mikuláši.....	46

Tabuľka 10: Riadené formy participácie v Ružomberku	47
Tabuľka 11: Riadené formy participácie v Liptovskom Hrádku.....	48
Tabuľka 12: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Mikuláši.....	49
Tabuľka 13: Spoločenské formy participácie v Ružomberku	50
Tabuľka 14: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Hrádku.....	51
Tabuľka 15: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Mikuláši	53
Tabuľka 16: Dôvody neparticipácie respondentov v Ružomberku	54
Tabuľka 17: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Hrádku.....	55
Tabuľka 18: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Mikuláši	56
Tabuľka 19: Dôvody participácie respondentov v Ružomberku	57
Tabuľka 20: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Hrádku	58
Tabuľka 21: Nástroje na sledovanie diania v meste	60
Tabuľka 22: Spôsob informovania kompetentných vo svojom meste.....	63

Zoznam grafov

Graf 1: Pohlavie respondentov v Liptovskom Mikuláši.....	31
Graf 2: Pohlavie respondentov v Ružomberku.....	32
Graf 3: Pohlavie respondentov v Liptovskom Hrádku	32
Graf 4: Vek respondentov v Liptovskom Mikuláši	33
Graf 5: Vek respondentov v Ružomberku	34
Graf 6: Vek respondentov v Liptovskom Hrádku	35
Graf 7: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov v Liptovskom Mikuláši	36
Graf 8: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov v Ružomberku	36
Graf 9: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov v Liptovskom Hrádku.....	37
Graf 10: Oslovenie respondentov	38
Graf 11: Pôvod respondentov v Liptovskom Mikuláši.....	39
Graf 12: Pôvod respondentov v Ružomberku.....	40
Graf 13: Pôvod respondentov v Liptovskom Hrádku	41
Graf 14: Politické formy participácie v Liptovskom Mikuláši.....	43
Graf 15: Politické formy participácie v Ružomberku.....	44
Graf 16: Politické formy participácie v Liptovskom Hrádku	45
Graf 17: Riadené formy participácie v Liptovskom Mikuláši.....	46
Graf 18: Riadené formy participácie v Ružomberku.....	47
Graf 19: Riadené formy participácie v Liptovskom Hrádku	48

Graf 20: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Mikuláši.....	50
Graf 21: Spoločenské formy participácie v Ružomberku.....	51
Graf 22: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Hrádku	52
Graf 23: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Mikuláši.....	53
Graf 24: Dôvody neparticipácie respondentov v Ružomberku	54
Graf 25: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Hrádku.....	55
Graf 26: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Mikuláši	57
Graf 27: Dôvody participácie respondentov v Ružomberku	58
Graf 28: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Hrádku.....	59
Graf 29: Nástroje na sledovanie diania v Liptovskom Mikuláši	61
Graf 30: Nástroje na sledovanie diania v Ružomberku	62
Graf 31: Nástroje na sledovanie diania v Liptovskom Hrádku	63
Graf 32: Spôsob informovania kompetentných v Liptovskom Mikuláši	64
Graf 33: Spôsob informovania kompetentných v Ružomberku	65
Graf 34: Spôsob informovania kompetentných v Liptovskom Hrádku.....	66

Úvod

Mládež predstavuje významnú súčasť populácie a jej aktívne zapojenie do rozhodovacích procesov je kľúčové pre udržateľný rozvoj regiónov. V tejto diplomovej práci sa zameriame na problematiku participácie mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov. Cieľom práce je analyzovať existujúce mechanizmy participácie mládeže, preskúmať postoje a skúsenosti mladých ľudí s participáciou a navrhnúť odporúčania na jej posilnenie.

Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky je dôležitá z viacerých dôvodov. Mladí ľudia prinášajú do rozhodovacích procesov nové perspektívy a inovatívne nápady. Ich aktívne zapojenie do tvorby politík môže viesť k lepším a inkluzívnnejším riešeniam, ktoré zohľadňujú potreby a záujmy celej spoločnosti. Okrem toho participácia mládeže posilňuje jej zodpovednosť za dianie v regióne a prispieva k rozvoju občianskej spoločnosti.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Definovanie si základných pojmov

1.1.1 Pojem mládež

Problematika definovania kategórie „mladí ľudia“ sa vyznačuje značnou komplexnosťou a nejednoznačnosťou. (Čavojská, a iní, 2020) Chýba univerzálne akceptovaná definícia tejto skupiny a jej charakteristických črt. Bežná reč síce operuje s pojmom „mládež“, čím implicitne naznačuje existenciu jasne ohraničenej skupiny s typickými atribútmi. Intuícia nás vedie k vnímaniu mládeže ako sociodemografickej kategórie odlišnej od detstva na jednej strane a dospelosti na strane druhej.

Mladosť sa všeobecne chápe ako prechodné obdobie medzi detstvom a dospelosťou. Autori sa ďalej zhodujú, že hoci vekové hranice mladosti tvoria základ jej vymedzenia, ich stanovenie je mimoriadne náročné. Tradičné chápanie spája začiatok mladosti s ukončením povinnej školskej dochádzky a jej koniec s nástupom do zamestnania a založením rodiny.

Podľa autorov na Slovensku síce chýba explicitná legislatívna definícia mládeže, môžeme sa však prikloniť k vekovému vymedzeniu odporúčanému Európskou úniou. Mládežou by sa tak označovali osoby vo vekovej kategórii od 15 do 29 rokov.

1.1.2 Pojem participácia

Participácia, v jej najširšom ponímaní, predstavuje aktívne zapájanie sa jednotlivcov alebo skupín do života spoločnosti v rôznych sférach. (Plichtová, a iní, 2020) Zahŕňa široké spektrum aktivít, od individuálneho angažovania až po kolektívne aktivity zamerané na ovplyvňovanie diania v spoločnosti.

Jedným z príkladov participácie je podľa autorov politická participácia, ktorá zahŕňa účasť občanov na politickom procese. Prejavuje sa rôznymi formami, ako sú napríklad voľby, referendá, protesty, petície, či aktívne pôsobenie v politických stranách. Politická participácia umožňuje občanom ovplyvňovať politické rozhodovanie a prispievať k formovaniu verejnej politiky.

Podľa Plichtovej je okrem politickej participácie dôležitou oblasťou aj komunitná participácia. Táto forma participácie sa zameriava na aktívne zapájanie sa jednotlivcov a skupín do života lokálnej komunity. Zahŕňa širokú škálu aktivít, od dobrovoľníctva a komunitných projektov až po aktívne pôsobenie v orgánoch miestnej samosprávy.

Komunitná participácia posilňuje sociálnu kohéziu, podporuje riešenie lokálnych problémov a prispieva k rozvoju komunity.

1.1.3 Pojem participácia mládeže

Participácia detí a mladých ľudí v živote komunity a rozhodovacích procesoch má zásadný význam. (Lenčo, 2020) Zatiaľ čo tradičný prístup sa zameriava na starostlivosť dospelých o deti a mladých ľudí a na vytváranie podmienok pre ich rozvoj, participácia posúva túto dynamiku ďalej. Umožňuje deťom a mladým ľuďom aktívne sa zapojiť do diania v komunite, vyjadriť svoje potreby a názory a prispieť k riešeniu spoločných problémov.

Táto aktívna účasť má podľa autora viaceré benefity. Po prvé, slúži ako príprava na zodpovedné občianstvo v dospelosti. Mladí ľudia sa učia fungovaniu demokratických procesov, zdieľajú zodpovednosť za komunitu a rozvíjajú zručnosti potrebné pre aktívne zapojenie sa do spoločenského života. Po druhé, participácia prináša do rozhodovania nové perspektívy. Deti a mladí ľudia, nezaťažení dospeláckymi starosťami a štruktúrami, dokážu ponúknuť kreatívne a inovatívne riešenia problémov, ktoré dospelým napriek skúsenostiam unikajú.

Participácia detí a mladých ľudí má preto ďalekosiahle dôsledky. Umožňuje im rozvíjať osobnostné a sociálne zručnosti, budovať vzťahy medzi generáciami a formovať si vlastnú identitu. (Lenčo, 2020) Zároveň prispieva k budovaniu inkluzívnej a prosperujúcej komunity, v ktorej sú hlasy všetkých generácií vypočuté a zohľadnené.

1.1.4 Občianska spoločnosť

V rámci demokracie hrá občianska spoločnosť kľúčovú úlohu, fungujúc ako jeden z jej pilierov. (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, 2024) Predstavuje samostatnú sféru - tzv. „tretí sektor“, ktorá existuje paralelne so štátnymi a trhovými štruktúrami. V akademickej diskusii sa pre ňu bežne používajú aj termíny ako občiansky sektor, mimovládny sektor alebo neziskový sektor. Podstata občianskej spoločnosti tkvie v rôznorodých dobrovoľných aktivitách občanov, ktoré nie sú pod kontrolou štátnej moci (štátu, verejného sektora, politickej autority). Na rozdiel od aktivít zameraných na zisk v rámci voľného trhu sa aktivity občianskej spoločnosti snažia presadiť záujmy na rôznych úrovniach, od verejných a celospoločenských až po skupinové a individuálne.

1.2 Užšie a širšie chápanie participácie

1.2.1 Politická participácia

Participácia, chápaná ako aktívne angažovanie sa jednotlivcov v spoločenskom dianí, sa prejavuje v rôznych formách a úrovniach. (Hulín, a iní, 2011) V užšom politickom kontexte, ktorý sa zameriava na vzťah medzi občanmi a štátom, môžeme pozorovať široké spektrum participačných aktivít. Siahajú od príležitostného zapájania sa, napríklad formou poskytovania informácií a vyjadrovania názorov, až po aktívne ovplyvňovanie politických procesov. Tieto aktívne formy zahŕňajú prezentáciu vlastných myšlienok, návrhov a riešení, ako aj priamu voľbu zástupcov, ktorí zastupujú záujmy občanov (demonštrácie, petície, fóra, stretnutia, okrúhle stoly, mládežnícke rady, voľby).

1.2.2 Spoločenská participácia

V širšom chápaní participácie, ktoré presahuje úzko politický kontext a zameriava sa na vzťah medzi jednotlivcom a komunitou, sa kladie dôraz na sociálny a kultúrny rozmer participácie. (Hulín, a iní, 2011) Táto dimenzia zahŕňa rôznorodé aktivity, ako je napríklad spolčovanie sa vo voľnom čase v rámci rôznych združení (športové, umelecké, environmentálne), aktívne zapojenie sa do sociálnych médií, či venovanie sa dobrovoľníctvu. V tomto kontexte sa do popredia dostávajú aj otázky sociálneho vylúčenia a zabezpečenia prístupu k aktívnemu sociálnemu a kultúrnemu životu pre všetky skupiny obyvateľstva.

1.3 Hartov rebrík participácie

Napriek rozšírenému presvedčeniu, že samosprávy zabezpečujú dostatočné podmienky pre aktívnu účasť mladých ľudí na rozhodovacích procesoch, realita ukazuje na značné rozdiely v miere a kvalite ich participácie. (Mičicová, a iní, 2012) Pre komplexné pochopenie rôznych úrovní zapojenia mladých ľudí do rozhodovania slúži tzv. Hartov rebríček participácie.

Model, prezentovaný Rogerom Hartom (1992) kategorizuje osem stupňov participácie:

1.3.1 Stupeň 1: Manipulácia

Tento stupeň participácie sa vyznačuje manipuláciou s mladými ľuďmi, ktorí sú vtáňovaní do rôznych „komisií“ a „zborov“ pod falošnou zámienkou ich aktívneho

zapojenia. V realite sú v rámci týchto procesov poučovaní a smerovaní dospelými a autoritami obce/mesta, ako by sa mali správať a ako vyjadrovať svoje potreby.

Typickým príkladom je ustanovenie mládežníckeho fóra bez akejkoľvek legislatívnej moci, ktoré slúži predstaviteľom obce na presviedčanie jeho členov o správnosti ich rozhodnutí a na krytie sa tvrdením „veď ste boli členmi komisie“. Návrhy mladých ľudí nie sú akceptované a ich reálny vplyv na rozhodovanie je nulový.

1.3.2 Stupeň 2: Dekorácia

Tento stupeň participácie sa vyznačuje zneužívaním mladých ľudí ako rekvizity na rôznych podujatiach, slúžiacich na propagáciu imidžu samosprávy ako subjektu, ktorý sa stará o blaho mladých. V realite však samospráva nepodniká žiadne systematické kroky na dosiahnutie tohto cieľa.

Príkladom môže slúžiť pozývanie zástupcov mládežníckeho parlamentu na oficiálne stretnutia s partnerskými mestami, kde sa prezentuje politika mládeže. Mladí ľudia síce chápu zmysel danej aktivity, avšak nie sú do nej nijako aktívne zapojení.

1.3.3 Stupeň 3: Tokenizmus (značkovanie)

Tento stupeň participácie sa vyznačuje informovaním mladých ľudí o ich právach, povinnostiach a možnostiach. Tok informácií je však jednosmerný, od samosprávy k mladým ľuďom, a neumožňuje im aktívne sa zapojiť do procesu a vyjadriť svoje názory.

Typickým príkladom je zverejňovanie informácií o plánovaných projektoch obce/mesta na verejných tabuliach bez možnosti mladých ľudí ovplyvniť ich výsledok. Ďalším príkladom je samosprávne rozhodnutie o vybudovaní športového ihriska s cieľom podnietiť športovú aktivitu mladých, avšak bez ich predošlého zapojenia do procesu plánovania a rozhodovania.

1.3.4 Stupeň 4: Konzultácia

Tento stupeň participácie sa vyznačuje pozývaním mladých ľudí k vyjadreniu sa k novým návrhom samosprávy. Konzultácia je však stále vnímaná ako nižšia forma participácie, pretože mladí ľudia nemajú reálnu možnosť ovplyvniť, ako budú výsledky konzultácie zohľadnené v konečnom rozhodovaní.

Dôležitosť a úroveň participácie sa na tomto stupni merajú kvantitatívne, napríklad počtom respondentov dotazníkov, účastníkov verejných vypočutí a stretnutí. Výsledkom je

často pocit, že mladí ľudia „participovali na participácii“, avšak ich reálny vplyv na konečné rozhodnutie je minimálny.

1.3.5 Stupeň 5: Konzultovaní a informovaní

Hlavným rozdielom medzi týmto stupňom participácie a predchádzajúcim je, že mladí ľudia sú informovaní o tom, ako budú ich názory a odporúčania zohľadnené v nových politikách a rozhodnutiach. Mladí ľudia tak vedia, ako budú ich návrhy použité a zrealizované.

1.3.6 Stupeň 6: Pripravené dospelými a mladí spolurozhodujú

Tento stupeň participácie predstavuje najvyšší stupeň, aký samospráva môže mladým ľuďom ponúknuť v súvislosti so svojimi plánmi a návrhmi. Mladí ľudia nie sú len konzultovaní a informovaní o tom, ako budú ich názory zohľadnené, ale sú im taktiež poskytnuté nástroje na aktívne spolurozhodovanie o jednotlivých návrhoch. Spolupráca pri rozhodovaní môže mať rôzne formy, napríklad prostredníctvom oficiálnych zástupcov mládeže (za predpokladu, že prebehla predošlá skutočná konzultácia), referenda, mládežníckych klubov a centier a podobne.

1.3.7 Stupeň 7: Iniciované a vedené mladými

Tento stupeň participácie zahŕňa aktivity, ktoré sú vymyslené, pripravené a realizované samotnými mladými ľuďmi bez priameho zapojenia samosprávy. Aj keď je úroveň zapojenia samosprávy minimálna, a niekedy sa môže jednať aj o aktivity kritické voči jej politike, tento typ participácie je stále hodnotený vysoko. Dôvodom je, že predpokladá vysokú občiansku angažovanosť mladých ľudí, ich schopnosť samostatne sa organizovať a viesť aktivity v prospech zlepšovania verejného života, čím demonštruje ich silný záujem o veci verejné.

1.3.8 Stupeň 8: Iniciované mladými so spoločným rozhodovaním s dospelými

Tento najvyšší stupeň participácie sa vyznačuje vysokou mierou aktivity mladých ľudí v komunikácii so samosprávou. Mladí ľudia prejavujú záujem o spoločenské dianie a zároveň disponujú kapacitou navrhovať spoločné riešenia v spolupráci so zástupcami samosprávy. Takýto prístup sa môže prejaviť v podobe návrhu skupiny mladých ľudí na zmeny vo fungovaní samosprávy, alebo v návrhu na zlepšenie kvality života mladých ľudí, s ich aktívnou participáciou na rozhodovaní a realizácii aktivít.

Je dôležité zdôrazniť, že tento stupeň participácie je často očakávaný samosprávou od mladých ľudí, avšak s nedostatkom pochopenia, že ide o najvyššiu formu participácie, ku ktorej je potrebné mladých ľudí systematicky viesť. Spontánne dosiahnutie tohto stupňa je len výnimočne.

1.4 Základní aktéri pri participácii mládeže

1.4.1 Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti pôsobí ako poradný orgán vlády SR. (Čavojská, a iní, 2020) Jeho aktivity sú riadené akčnými plánmi schvaľovanými vládou SR a zameriavajú sa na dve kľúčové agendy: Iniciatívu pre otvorené vládnutie a Koncepciu rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku.

Podľa Čavojskej Úrad Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti zohráva dôležitú úlohu v šírení povedomia o význame občianskej spoločnosti a činnosti mimovládnych neziskových organizácií. Jeho cieľom je budovať a posilňovať transparentnosť a partnerstvo medzi štátnou správou, občanmi a mimovládnymi neziskovými organizáciami. Kľúčovou aktivitou úradu je participatívna tvorba verejných politík, ktorá sa zameriava na posilnenie aktérov občianskej spoločnosti a mimovládnych neziskových organizácií. V spolupráci s ministerstvami, ústrednými orgánmi štátnej správy, samosprávou a občianskou spoločnosťou úrad reaguje na aktuálne výzvy a navrhuje nástroje na podporu a posilnenie princípov otvoreného vládnutia.

1.4.1.1 Knižná edícia Participácia

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti zohráva kľúčovú úlohu v šírení poznatkov a povedomia o participatívnej tvorbe verejných politík na Slovensku. (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, 2024) V rámci projektu „Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík“ Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti vydáva publikácie pod názvom „Participácia“, ktoré sprístupňujú širokej verejnosti cenné poznatky z tejto oblasti.

Tieto publikácie vydané Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, spracované pútavým a prehľadným spôsobom, slúžia ako dôležitý zdroj informácií pre rôzne cieľové skupiny, od tvorcov politík v štátnej správe a samospráve cez akademický sektor a mimovládne organizácie až po bežných občanov. Ponúkajú komplexný pohľad na problematiku participácie, a to z rôznych uhlov a perspektív.

Okrem teoretických poznatkov publikácie obsahujú aj praktické príklady a návody, ako implementovať princípy participácie do praxe. (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, 2024) Vďaka tomu slúžia ako cenná pomôcka pre všetkých, ktorí sa chcú aktívne zapojiť do tvorby verejných politík a prispieť tak k lepšej a spravodlivejšej spoločnosti. Vplyv publikácií Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti na šírenie povedomia o participácii je značný. Prispievajú k prehĺbovaniu porozumenia tejto problematike a motivujú aktérov z rôznych sfér k aktívnej participácii na tvorbe politík. Vďaka nim sa participácia stáva čím ďalej bežnejšou a uznávanejšou praxou na Slovensku.

1.4.2 Rada mládeže Slovenska

Rada mládeže Slovenska je občianske združenie a strešná organizácia, ktorá od roku 1990 pôsobí na celoštátnej úrovni a združuje mimovládne neziskové organizácie zamerané na prácu s deťmi a mládežou. (Plichtová, a iní, 2020) Členstvo v Rade mládeže Slovenska je otvorené pre všetky mimovládne neziskové organizácie bez ohľadu na ich politické presvedčenie, náboženské vyznanie, národnostnú či etnickú príslušnosť. V súčasnosti Rada mládeže Slovenska zastupuje 25 členských organizácií s charakterom občianskych združení alebo neziskových organizácií, v ktorých je združených viac ako 60 000 detí a mladých ľudí. Hlavnými aktivitami je zastupovanie záujmov detí a mládeže v orgánoch mimovládneho sektora a organizovanie vzdelávacích podujatí pre pracovníkov s deťmi a mládežou, ako aj pre aktívnych mladých ľudí. Rada mládeže Slovenska tak zohráva dôležitú úlohu pri presadzovaní práv detí a mládeže na Slovensku a pri podpore ich aktívneho občianskeho povedomia.

1.5 Bariéry a stimuly participácie mladých ľudí

V tejto kapitole sa zameriame na analýzu bariér a stimulov, ktoré ovplyvňujú participáciu mladých ľudí na úrovni obecnej samosprávy. (Kolíková, a iní, 2005) Cieľom je identifikovať faktory, ktoré bránia aktívnemu zapojeniu mladých ľudí do procesov rozhodovania a zároveň poukázať na stimuly, ktoré motivujú ich angažovanosť.

1.5.1 Bariéry participácie mladých ľudí

- **Tradičné vnímanie autority a roly:** Nedostatočné vnímanie občianskych práv a práv mladých ľudí zo strany predstaviteľov štátnej správy a samosprávy bráni rozvoju partnerského prístupu.

- **Nedôvera v mladých ľudí:** Silná viera v moc expertov a podceňovanie skúseností a schopností mladých ľudí im znemožňuje vyjadriť vlastné názory a zapojiť sa do rozhodovania.
- **Konfrontačné vnímanie sektorov:** Historické skúsenosti vedú k nedôvere medzi verejným, súkromným a mimovládny sektorom, čo bráni efektívnej spolupráci.
- **Nedostatok poznatkov a zručností:** Nepoznanie princípov a zmyslu participácie, ako aj nedostatok vedomostí a zručností pre jej napĺňanie, sťažujú mladým ľuďom aktívne zapojenie.
- **Nedostatočná propagácia:** Chýba zmapovanie a zviditeľňovanie pozitívnych príkladov participácie, čím sa znižuje jej atraktivita pre mladých ľudí.
- **Zanedbanie neorganizovaných mladých:** Snaha komunikovať len s organizovanými partnermi vedie k vylúčeniu neformálnych iniciatív a združení z participatívnych procesov.
- **Nezávislé financovanie:** Nedostatok nezávislých zdrojov financovania participatívnych aktivít vedie k závislosti od samosprávy a obmedzuje autonómiu mladých ľudí.
- **Nedostatočná informovanosť:** Chýbajúca vzájomná informovanosť o rolách a kompetenciách rôznych aktérov sťažuje efektívnu koordináciu a spoluprácu.
- **Prístup zhora-nadol:** Snaha riešiť problémy zhora namiesto vytvárania priestoru pre iniciatívy zdola bráni aktívnemu zapojeniu mladých ľudí.
- **Nedodržanie sľubov:** Nedodržiavanie sľubov zo strany dospelých vedie k frustrácii a ľahostajnosti mladých ľudí k participatívnym procesom.

1.5.2 Stimuly participácie mladých ľudí

- **Aktívny prístup mladých:** Schopnosť mladých ľudí prevziať zodpovednosť, jasne formulovať požiadavky a presadzovať svoje práva je kľúčovým faktorom pre úspešnú participáciu.
- **Zmeny vnímania rolí a práv:** Prebiehajúce zmeny vo vnímaní tradičných rolí a práv posilňujú túžbu mladých ľudí po aktívnom zapojení do spoločenského diania.

- **Spoločenské zmeny:** Reformy školstva, decentralizácia a širší európsky kontext vytvárajú priaznivé podmienky pre participáciu mladých ľudí.
- **Osvietení lídri:** Podpora osvietených politikov a jednotlivcov na rôznych úrovniach je kľúčová pre vytváranie priestoru pre participáciu.
- **Sieťovanie a výmena skúseností:** Sieťovanie a výmena informácií a skúseností od miestnej po medzinárodnú úroveň posilňujú kapacity mladých ľudí.
- **Vzdelávanie a osveta:** Neformálne vzdelávanie a vzdelávanie cez vlastnú skúsenosť (učenie sa praxou) sú kľúčové pre posilnenie vedomostí a zručností mladých ľudí v oblasti participácie.
- **Médiá a informovanie:** Médiá zohrávajú dôležitú úlohu pri informovaní o participatívnych príležitostiach a zvyšovaní povedomia o dôležitosti zapojenia mladých ľudí.
- **Nezávislé financovanie:** Dostupnosť nezávislých zdrojov financovania umožňuje mladým ľuďom realizovať vlastné participatívne aktivity bez závislosti od samosprávy.

1.6 Podmienky úspešnej participácie mládeže

Efektívna participácia mládeže nie je samozrejmosťou a vyžaduje si splnenie viacerých podmienok. (Mičicová, a iní, 2012) V tomto texte sa zameriame na tri kľúčové faktory pre úspešnú participáciu mládeže spomenuté autormi publikácie, ktoré sú nevyhnutné pre jej úspešné fungovanie:

1.6.1 Atraktivita

Kľúčovou podmienkou úspešnej participácie mládeže je zaistenie jej atraktivity. To znamená, že témy a aktivity by mali oslovovať záujmy a potreby mladých ľudí a mali by im dávať možnosť zmysluplne sa zapojiť do rozhodovacích procesov. Mladí ľudia by sa mali s vybranými témami stotožňovať a mali by v nich vidieť prínos pre seba a pre komunitu.

V oblasti práce s mládežou je ponúkanie atraktívnych tém kľúčové pre motiváciu mladých ľudí k aktívnej participácii. Tieto témy by sa mali týkať aktuálnych problémov a výziev, s ktorými sa mladí ľudia stretávajú vo svojom živote. Môže ísť o osobné témy, ako napríklad otázky vzdelávania, zamestnania, či voľnočasových aktivít, ale aj o celospoločenské témy, ako napríklad ochrana životného prostredia, inklúzia znevýhodnených skupín, či boj proti korupcii.

V kontexte miestnej participácie môže byť atraktívnou témou napríklad diskusia o tom, čo by mladí ľudia urobili, keby boli starostom/starostkou obce. Takéto diskusie by im dali možnosť prezentovať svoje nápady a vízie pre rozvoj obce a zároveň by im pomohli rozvinúť svoje kritické myslenie a argumentačné zručnosti. Ďalšou relevantnou témou môže byť hľadanie riešení pre zabránenie odlivu mladých ľudí z obce. Mladí ľudia by mali mať možnosť podieľať sa na tvorbe stratégií a aktivít, ktoré by im pomohli ostať v obci a budovať si v nej svoju budúcnosť.

1.6.2 Kapacita

Ďalšou kľúčovou podmienkou úspešnej participácie mládeže je rozvoj ich kapacít na zmenu. Mladí ľudia by mali mať pocit, že ich aktivita a zapojenie do rozhodovacích procesov má reálny zmysel a že ich hlasy sú vypočuté. Zároveň by mali disponovať potrebnými znalosťami, zručnosťami a kompetenciami, aby sa mohli aktívne podieľať na tvorbe a realizácii zmien.

V tomto kontexte zohráva dôležitú úlohu práca s mládežou, ktorá môže mladým ľuďom pomôcť rozvinúť si potrebné capacity prostredníctvom rôznych foriem neformálneho vzdelávania. Môže ísť o workshopy zamerané na budovanie kritického myslenia, argumentačné zručnosti, projektový manažment, či mediálne kompetencie. Mladí ľudia by mali mať možnosť získať vedomosti a skúsenosti, ktoré im pomôžu efektívne sa zapojiť do participatívnych procesov a presadzovať svoje záujmy.

Okrem formálneho vzdelávania je dôležité podporovať aj neformálne učenie a vzájomné učenie sa medzi mladými ľuďmi. Mladí ľudia by mali mať možnosť zdieľať svoje skúsenosti, nápady a riešenia s ostatnými a navzájom sa od seba učiť. K tomu môžu prispieť rôzne mládežnícke aktivity, ako napríklad diskusie, debaty, workshopy, či dobrovoľníctvo.

1.6.3 Spolupráca a podpora

Tretou kľúčovou podmienkou úspešnej participácie mládeže je budovanie sietí a vzťahov medzi mladými ľuďmi v komunite a s tými, ktorí majú vplyv na rozhodovanie. Mladí ľudia by mali mať pocit, že ich nápady sú vypočuté a zohľadňované a že ich aktivita má reálny zmysel. To si vyžaduje úzku spoluprácu medzi rôznymi aktérmi v komunite, vrátane mladých ľudí, samosprávy, pracovníkov s mládežou a ostatných občanov.

Dôležitá je podpora vzájomného prepojenia medzi mladými ľuďmi v komunite. Mladí ľudia by mali mať možnosť navzájom sa spoznať, zdieľať svoje skúsenosti a nápady

a spolupracovať na spoločných projektoch. K tomu môžu prispieť rôzne mládežnícke aktivity, ako napríklad diskusie, workshopy, festivaly, či dobrovoľníctvo.

Zároveň je dôležité vytvoriť kanály komunikácie medzi mladými ľuďmi a tými, ktorí majú vplyv na rozhodovanie v komunite. Mladí ľudia by mali mať možnosť prezentovať svoje potreby a záujmy a mali by mať prístup k informáciám o tom, ako sa v komunite rozhoduje. To si vyžaduje aktívnu podporu zo strany samosprávy, ktorá by mala mladým ľuďom poskytnúť priestor na vyjadrovanie sa a mala by ich aktívne zapájať do rozhodovacích procesov.

Dôležitú úlohu zohráva aj práca s mládežou, ktorá môže mladým ľuďom pomôcť rozvinúť si potrebné zručnosti pre efektívnu komunikáciu a spoluprácu a ktorá im môže poskytnúť podporu a mentoring v procese participácie.

1.7 Mestské študentské parlamenty na Liptove

Mestské mládežnícke parlamenty predstavujú platformu pre aktívnu participáciu mladých ľudí na komunálnom živote. Poskytujú mladým príležitosť vyjadrovať svoje názory a nápady, zapájať sa do rozhodovacích procesov a prispievať k rozvoju svojho mesta. Na Liptove však mestské mládežnícke parlamenty fungujú len v obmedzenom rozsahu, pričom Mestský študentský parlament v Ružomberku je jediným aktívne fungujúcim mestským parlamentom v regióne.

Po dôkladnom preskúmaní dostupných zdrojov a analýze relevantných dokumentov sme zistili, že mestský študentský parlament funguje výhradne v Ružomberku. V ostatných liptovských mestách táto inštitúcia absentuje. Dôvody ich neexistencie v ostatných liptovských mestách sú komplexné a vyžadujú si hlbšie preštudovanie.

Medzi možné faktory, pre ktoré absentuje v ostatných liptovských mestách mestský študentský parlament sú:

- **Nedostatok iniciatívy zo strany študentov:** Mladí ľudia nemusia mať dostatočné povedomie o možnostiach participácie na komunálnom živote prostredníctvom mestských študentských parlamentov. Taktiež nemusí existovať dostatočná motivácia pre ich zriadenie a fungovanie.
- **Nízka informovanosť:** Nedostatočná informovanosť verejnosti o mestských študentských parlamentoch, ich fungovaní a benefitoch môže predstavovať prekážku pre ich rozvoj.

- **Problematická podpora zo strany samospráv:** Samosprávy nemusia aktívne podporovať vznik a fungovanie mestských študentských parlamentov, prípadne im neposkytujú dostatočné podmienky a zázemie.

1.7.1 *Študentský parlament mesta Ružomberok*

Mestský študentský parlament Ružomberok bol založený v roku 2001 ako iniciatíva mladých a poradný orgán mesta v oblasti mládeže. (Mestský študentský parlament v Ružomberku, 2024) Zameriava sa na podporu záujmov mladých v rôznych oblastiach, od kultúry a športu cez vzdelávanie až po životné prostredie a voľnočasové aktivity. Mestský študentský parlament iniciuje a podporuje aktivity mladých ľudí zamerané na zlepšenie života v meste a ich sebarozvoj. Deklaruje absolútnu nezávislosť od politiky a ideológií.

Podľa Štatútu Študentského parlamentu mesta Ružomberok tvoria parlament volení zástupcovia stredných a vysokých škôl v okrese Ružomberok, ako aj aktívni mladí ľudia, ktorí sa chcú podieľať na jeho aktivitách. Pôsobí prioritne na území mesta, kde spolupracuje so samosprávou, školami a mládežníckymi organizáciami. Hlavným cieľom je aktívne zapojenie mládeže do života mesta, umožnenie prístupu k informáciám a participácia na riešení problémov. Ďalšími cieľmi sú napríklad zapájanie do projektov, neformálne vzdelávanie a motivácia k sebarozvoju a rozvoju mesta.

Parlament sleduje potreby mladých, porovnáva ich s možnosťami realizácie a napomáha vytváraníu podmienok na ich riešenie. (Mestský študentský parlament v Ružomberku, 2024) Schválené riešenia jednotlivých otázok následne riešia komisie mestského úradu, mestské zastupiteľstvo, poverení členovia parlamentu a ďalší partneri. Uznesenia parlamentu majú pre mesto a zainteresované subjekty odporúčací charakter. Činnosť parlamentu sa zameriava na okres Ružomberok, ale v rámci sprístupnenia kvalitných možností pre mládež spolupracuje aj na celoslovenskej a medzinárodnej úrovni. Základnou činnosťou sú rokovania minimálne raz za mesiac. Program rokovaní pripravuje predsedníctvo parlamentu. Pre svoju činnosť si parlament zriaďuje komisie ako pomocné, poradné a iniciatívne orgány.

Financovanie parlamentu Podľa Štatútu Študentského parlamentu mesta Ružomberok prebieha z príspevkov mesta, komisií mesta, oddelenia školstva a športu mestského úradu, od iných organizácií a z vlastnej činnosti. Členmi parlamentu sa môžu stať študenti stredných a vysokých škôl vo veku od 15 do 27 rokov s trvalým bydliskom v okrese Ružomberok, alebo tí, ktorí v ňom študujú. Členstvo je dobrovoľné.

Mestský študentský parlament je dôležitým aktérom v oblasti mládežníckej politiky v Ružomberku. (Mestský študentský parlament v Ružomberku, 2024) Podporuje záujmy mladých ľudí, umožňuje im podieľať sa na rozhodovacích procesoch a prispieva k rozvoju mesta.

2 Ciel' práce

Naša diplomová záverečná práca, ktorej názov je *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov* pozostáva z jedného hlavného cieľa, ktorého dosiahnutie bude podporené dvoma parciálnymi cieľmi.

Hlavným cieľom našej diplomovej práce je zistiť v akej miere participujú mladí ľudia v regióne Liptov, pričom svoju pozornosť zameriame najmä na formy participácie. K naplneniu hlavného cieľa sme si vymedzili nasledovné čiastkové ciele:

- Prvým čiastkovým cieľom je v teoretickej časti diplomovej práce priblížiť teoretické východiská o možnostiach a formách participácie mládeže so špecifickým dôrazom na región Liptov.
- Druhým čiastkovým cieľom je v praktickej časti diplomovej práce identifikovať dôvody, prečo mladí ľudia neparticipujú vo vzťahu k samospráve a zároveň zistiť motivačné faktory, ktoré by mladých ľudí v regióne Liptov motivovali zvýšiť participáciu na rôznych úrovniach.

3 Metodika práce a metody skúmania

3.1 Výskumné otázky a hypotézy:

1. Na akých formách participácie sa mladí ľudia v regióne Liptov zúčastňujú v najväčšej miere?

H1: Mladí ľudia sa v regióne Liptov najčastejšie zúčastňujú na spoločenských formách participácie

H2: Mladí ľudia sa v regióne Liptov najmenej zúčastňujú na politických formách participácie

2. Aké faktory bránia mladým ľuďom v regióne Liptov participovať vo väčšej miere?

H3: Nedostatok času a jeho deriváty patria medzi najrelevantnejšie dôvody neparticipácie mladých ľudí v regióne Liptov

3. Aké faktory by motivovali mladých ľudí zúčastňovať sa vo väčšej miere na participačných procesoch?

H4: Vízia zrealizovať prospešnú vec pre komunitu by v najväčšej miere motivovala mladých ľudí zúčastňovať sa na participačných procesoch

3.2 Výber výskumnej metódy

Praktickú časť našej diplomovej práce s názvom *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov* sme sa rozhodli zrealizovať formou kvantitatívneho výskumu, konkrétne pomocou výskumnej metódy dotazníkový výskum. Voľba tejto kombinácie bola podložená argumentami, ktoré sú uvedené v nasledujúcich odstavcoch.

Voľba kvantitatívneho výskumu pre diplomovú prácu bola podložená verejne dostupnými informáciami na webovej stránke Elektronickej učebnice pedagogického výskumu. (Elektronická učebnica pedagogického výskumu, 2024)

Argumenty, ktoré mali vplyv na výber kvantitatívneho výskumu sú:

1. Umožňuje nám zhromaždiť veľké množstvo dát od širokej vzorky respondentov, čím získame reprezentatívny obraz o postojoch a názoroch mládeže na danú problematiku.
2. Kvantitatívne dáta sú ľahko kvantifikovateľné a analyzovateľné pomocou štatistických metód, čo nám umožňuje sformulovať jasné a presné závery.

3. Kvantitatívny výskum nám umožňuje porovnať postoje rôznych skupín respondentov (napr. podľa veku, pohlavia, miesta bydliska) a identifikovať medzi nimi prípadné rozdiely.

Voľba dotazníkového výskumu pre diplomovú prácu bola podložená verejne dostupnými informáciami na webovej stránke Elektronickej učebnice pedagogického výskumu. (Elektronická učebnica pedagogického výskumu, 2024)

Argumenty, ktoré mali vplyv na výber dotazníkového výskumu sú:

1. Dotazník je nenáročný na administráciu a umožňuje nám osloviť veľké množstvo respondentov v krátkom čase.
2. Anonymný charakter dotazníkového výskumu môže viesť k úprimnejším odpovediam respondentov.
3. Dotazník nám umožňuje zhromaždiť širokú škálu dát, vrátane demografických údajov, postojov, názorov a skúseností respondentov.

Výskumná metóda dotazníkový výskum je z vyššie spomenutých dôvodov v prípade tejto diplomovej práce s názvom *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov* tou najideálnejšou formou výskumu.

3.3 Výber témy diplomovej záverečnej práce

Téma diplomovej práce s názvom *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov* bola vybraná na základe nadväznosti na výskum realizovaný v roku 2022 v rámci bakalárskej práce autora s názvom *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v meste Liptovský Hrádok*. (Imrich, 2022) Vzhľadom na obmedzenie dotazníkového prieskumu v bakalárskej práci na jedno mesto, diplomová práca rozširuje záber výskumu na celý región Liptov. Cieľom práce je analyzovať mieru a formy participácie mládeže v troch liptovských mestách: Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Liptovskom Hrádku.

3.4 Nástroj na realizáciu

Na tvorbu a spracovanie dotazníkového výskumu v diplomovej práci bola použitá profesionálna platforma na tvorbu dotazníkov SURVIO. Výber platformy bol ovplyvnený dobrou skúsenosťou autora z bakalárskej záverečnej práce. SURVIO je intuitívna platforma či už pre tvorcu dotazníkového výskumu alebo oslovených respondentov. Platforma umožňuje širokú škálu personalizácie podľa preferencií autora, ako napríklad rozšírenú grafickú úpravu či rôzne spôsoby zdieľania dotazníka (internetový odkaz, sociálne siete,

email, tlačidlo na web stránke, QR kód). Okrem online zberu údajov SURVIO umožňuje aj tlač dotazníka pre klasický zber údajov.

3.5 Kritéria výberu respondentov

Výskumný súbor respondentov, ktorí boli dopytovaní v dotazníkovom výskume je založený na princípe zámerného výberu subjektov a rovnomerného stratifikovaného výberu.

3.5.1 Zámerný výber subjektov

V dotazníkovom výskume sa zámerný výber subjektov zameriava na cieľnú selekciu respondentov na základe vopred definovaných kritérií. (Elektronická učebnica pedagogického výskumu, 2024) Tieto kritériá musia byť relevantné pre skúmanú problematiku a zaručujú, že dotazník vyplnia len tí respondenti, ktorých odpovede sú pre výskum kľúčové. Dôkladný a premyslený výber subjektov tak prispieva k dosiahnutiu kvalitných a spoľahlivých výsledkov výskumu.

Na základe vyššie uvedených informácií si autor diplomovej práce zohľadnil dve kľúčové kritéria pre výber a následné oslovenie respondentov. Prvým kritériom bola veková kategória respondentov, ktorá musela zodpovedať definícii „mladých ľudí“ podľa Európskej únie, t.j. 15 až 29 rokov. (Eurostat, 2024) Druhým kritériom bol priamy osobný kontakt s respondentom v troch liptovských mestách: Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Liptovskom Hrádku. Miesto trvalého bydliska osloveného respondenta pre výber bolo v našom prípade irelevantné.

3.5.2 Rovnomerný stratifikovaný výber

V prípadoch, kedy nie sú presne známe pomerné zastúpenia znakov v populácii, môže výskumník zvoliť rovnomerný stratifikovaný výber. (Elektronická učebnica pedagogického výskumu, 2024) Na rozdiel od proporcionálneho stratifikovaného prístupu, kde sa počet respondentov z každej vrstvy odvíja od jej podielu v populácii, pri rovnomernom stratifikovanom výbere sa z každej vrstvy vyberie rovnaký počet respondentov. Cieľom tejto metódy je dosiahnuť reprezentatívnu vzorku populácie z hľadiska stratifikačných kritérií, aj keď ich presné rozdelenie nie je známe.

Na základe vyššie uvedených informácií sa autor diplomovej práce rozhodol pre výber rovnomerného stratifikovaného výberu. Napriek verejne dostupným informáciám o demografii mladých ľudí v regióne Liptov, ktoré sú dostupné na Štatistickom úrade Slovenskej republiky sa autor rozhodol nereflektovať pomerné zastúpenie mladých ľudí

v jednotlivých mestách regiónu Liptov. Namiesto toho bol použitý stratifikovaný výber zameraný na miesto oslovenia s cieľom získať rovnomerne 100 respondentov z každého z troch liptovských miest: Liptovského Mikuláša, Ružomberka a Liptovskom Hrádku. Týmto spôsobom bola vytvorená reprezentatívna vzorka 300 mladých ľudí z celého regiónu Liptov.

3.6 Priebeh zberu odpovedí

V období 3 dní (od 3. apríla 2024 do 5. apríla 2024) autor práce oslovoval mladých ľudí priamo na ulici v troch liptovských mestách: Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Liptovskom Hrádku. Po objasnení výskumu a súhlasu respondenta im autor ukázal QR kód na inteligentnom telefóne s odkazom na dotazník, ktorý si respondenti naskenovali do svojho inteligentného telefónu. V prípade technických problémov im autor poslal priamy odkaz na dotazník cez SMS alebo Messenger od spoločnosti META. Dotazník prijímal odpovede 7 dní (od 3. apríla 2024 do 9. apríla 2024), pričom po tomto období bolo prijímanie ďalších odpovedí ukončené. Celkovo bolo oslovených 300 respondentov (100 v každom meste). Zber údajov prebiehal výhradne osobnou formou. Cieľom výhradne osobného oslovovania bolo skontrolovať splnenie kritérií pre výskum a získať rôznorodejšiu vzorku respondentov.

3.7 Štruktúra dotazníka

Rozposielaný dotazník obsahoval celkovo 4 kapitoly, ktoré boli navrhnuté tak, aby komplexne zachytili informácie o participácii mladých ľudí v regióne Liptov.

Prvá kapitola slúžila na identifikáciu respondentov pomocou sociodemografických ukazovateľov. Získali sme tak prehľad o veku, pohlaví, vzdelaní a ďalších relevantných charakteristikách respondentov, ktoré boli dôležité pre interpretáciu neskorších odpovedí.

V druhej kapitole sa dotazník zameriaval na mieru participácie mladých ľudí na rôznych formách participácie. Respondenti odpovedali na otázky týkajúce sa ich zapojenia do volieb, podpisových petícií, verejných diskusií, dobrovoľníctva a iných foriem aktívneho občianstva. Cieľom bolo zistiť, aké formy participácie sú medzi mladými ľuďmi v Liptove najobľúbenejšie a aké sú ich skúsenosti s nimi.

Tretia kapitola sa venovala dôvodom neparticipácie a potencionálnym motivátorom participácie. Respondenti mali možnosť uviesť, prečo sa nezapájajú do verejného diania, a zároveň navrhnúť faktory, ktoré by ich k participácii mohli motivovať. Táto časť dotazníka

nám pomohla identifikovať bariéry participácie mladých ľudí a hľadať riešenia pre ich prekonanie.

V záverečnej štvrtej kapitole sa dotazník zameriaval na spôsoby sledovania diania v regióne Liptov a informovania kompetentných predstaviteľov mesta v prípade problémov. Respondenti uviedli, aké médiá a informačné kanály sledujú, ako komunikujú s mestom a aké odporúčania by mali pre predstaviteľov mesta v oblasti práce s mladými ľuďmi.

Vďaka štruktúrovanému prístupu a premysleným otázkam dotazník získal cenné informácie o participácii mladých ľudí v Liptove. Tieto dáta budú slúžiť ako podklad pre analýzu a formuláciu odporúčaní pre podporu aktívneho občianstva mladých ľudí v regióne.

3.8 Inšpirácia

Dotazník v našej diplomovej práci bol vytvorený na základe poznatkov z publikácie *Spôsoby a miera participácie I. – výsledky reprezentatívneho výskumu o participácii na Slovensku*, ktorá bola vydaná v rámci projektu Participácia 1 pod záštitou Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. (Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti, 2019) Autorkami publikácie sú Jana Plichtová a Anna Šestáková a publikácia sumarizuje zistenia z reprezentatívneho výskumu zameraného na postoje občanov k participácii.

Výskum sa zameriaval na detailnú analýzu nasledovných tém:

- Hodnotenie kvality vládnutia, miera účasti na rôznych formách participácie.
- Hodnotenie občianskej spoločnosti a princípy demokratického štátu.

Výsledky výskumu skúmali, či sa vládne v roku 2018 darilo z pohľadu občanov vytvárať priestor pre participáciu na tvorbe verejnej politiky a či boli vytvorené dostatočné podmienky pre ovplyvňovanie politického rozhodovania všetkými vrstvami spoločnosti. Zároveň sa skúmalo, či si politickí reprezentanti osvojili princípy a hodnoty partnerského vládnutia.

4 Výsledky práce

V tejto časti diplomovej práce s názvom *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov* zhodnotíme výsledky dotazníkového výskumu. Výsledky sú rozdelené do štyroch kapitol, ktoré zodpovedajú štruktúre dotazníka. Každá kapitola obsahuje detailný rozbor jednej časti dotazníka, a to vrátane tabuľky s číselnými údajmi, grafu pre jednoduchšiu vizualizáciu a slovného opisu získaných dát. V záujme zachovania prehľadnosti a efektívneho využitia priestoru v diplomovej práci boli niektoré tabuľky s číselnými údajmi pre jednotlivé mestá agregované do spoločných celkov. Číselné údaje v slovnom opise zároveň predstavujú aj percentuálny podiel. Detailný rozbor je rozdelený do troch podkapitol, z ktorých každá reprezentuje údaje za jedno z troch liptovských miest: Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok.

4.1 Sociodemografické premenné

V úvodnej kapitole nášho výskumu sme sa zamerali na zhromažďovanie sociodemografických údajov respondentov s cieľom filtrovania a kategorizácie vzorky. Pomocou štruktúrovaných otázok sme identifikovali relevantné demografické charakteristiky, ako sú pohlavie, vek, vzdelanie, miesto oslovenia a pôvod respondentov. Všetky otázky zamerané na sociodemografické premenné boli povinné. Prvé štyri otázky v tejto kapitole dotazníka boli formulované ako uzatvorené otázky s možnosťou výberu z preddefinovaných odpovedí. Posledná otázka v tejto kapitole bola polouzavretá a umožňovala respondentom v prípade potreby doplniť vlastné odpovede.

4.1.1 Pohlavie

V tejto časti dotazníkového výskumu otázka o pohlaví respondentov v sociodemografickej sekcii dotazníka slúži na zistenie rozdielov v odpovediach medzi mužmi a ženami a posúdenie reprezentatívnosti vzorky.

Tabuľka 1: Pohlavie respondentov

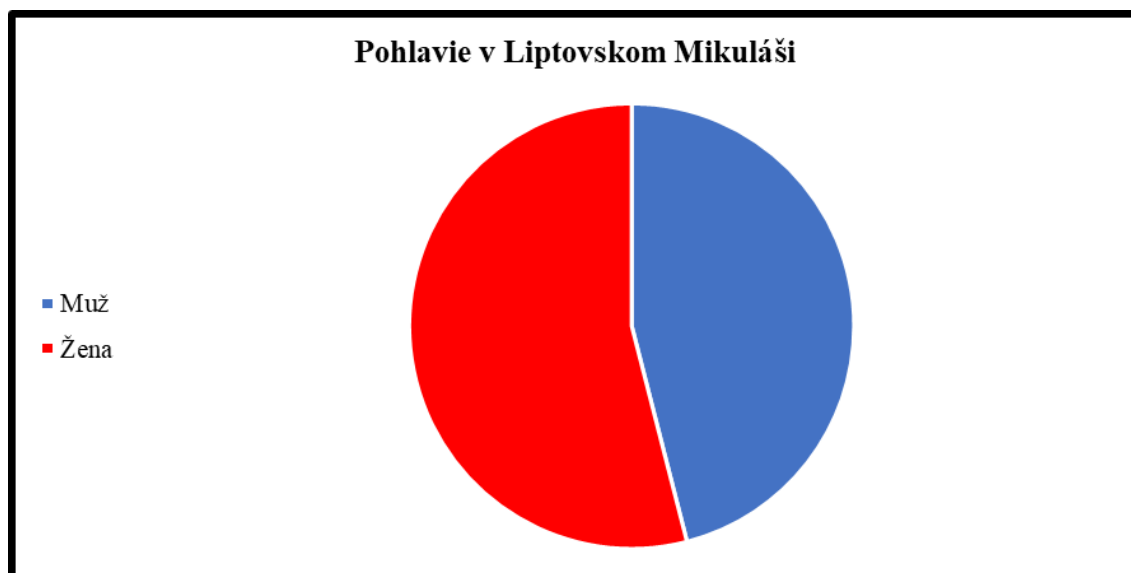
Pohlavie	Liptovský Mikuláš		Ružomberok		Liptovský Hrádok	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Muž	46	46,00%	31	31,00%	69	69,00%
Žena	54	54,00%	69	69,00%	31	31,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.1.1 Liptovský Mikuláš

V Liptovskom Mikuláši sa nám pri zbere odpovedí do dotazníkového výskumu podarilo osloviť 54 mužov a 46 žien. Analýza výsledkov z Liptovského Mikuláša poukazuje na relatívne vyrovnané zastúpenie mužov a žien medzi respondentmi.

Graf 1: Pohlavie respondentov v Liptovskom Mikuláši

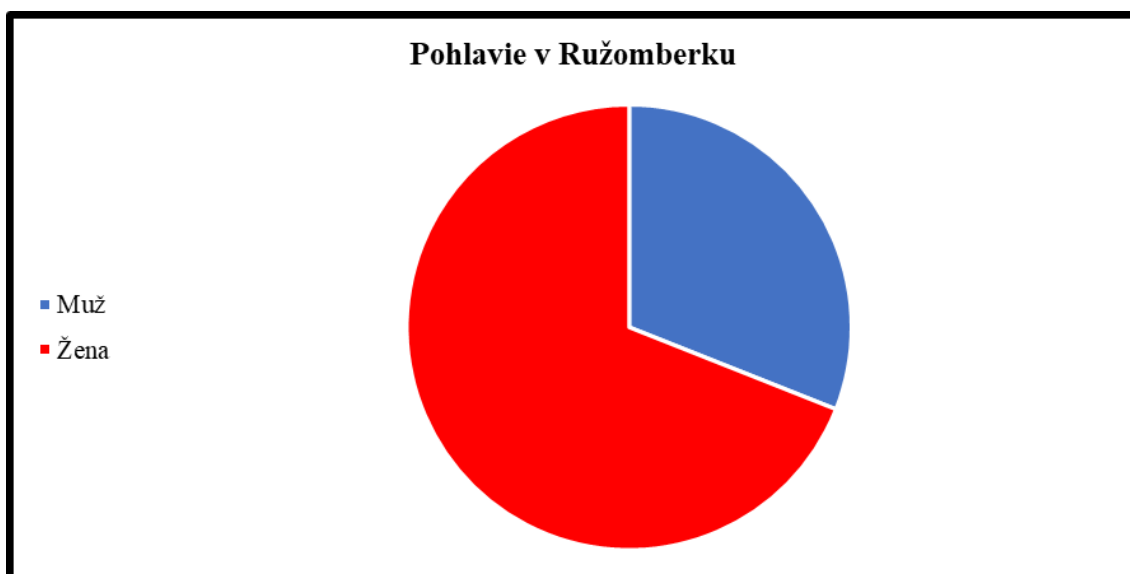

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.1.2 Ružomberok

V Ružomberku sa nám pri zbere odpovedí do dotazníkového výskumu podarilo osloviť 31 mužov a 69 žien. Analýza výsledkov z Ružomberka poukazuje na väčšiu ochotu žien zapojiť sa do výskumu.

Graf 2: Pohlavie respondentov v Ružomberku

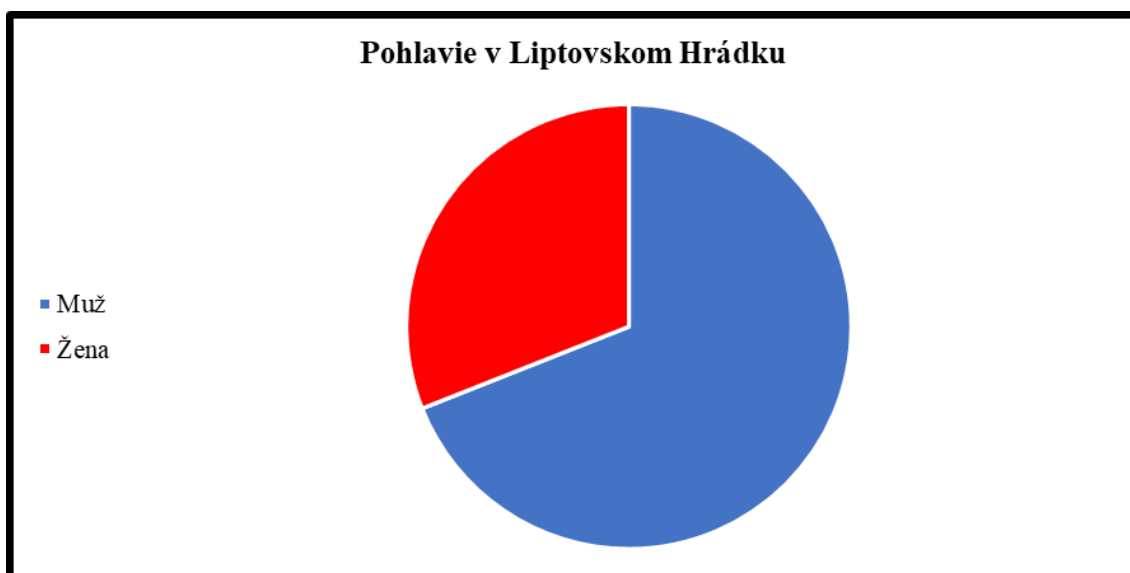

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.1.3 Liptovský Hrádok

V Liptovskom Hrádku sa nám pri zbere odpovedí do dotazníkového výskumu podarilo osloviť 69 mužov a 31 žien. Analýza výsledkov z Liptovského Hrádku poukazuje na väčšiu ochotu mužov zapojiť sa do výskumu.

Graf 3: Pohlavie respondentov v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2 Vek

V tejto časti dotazníkového výskumu otázka o veku respondentov v sociodemografickej sekcii dotazníka slúži na zistenie rozdielov v odpovediach medzi rôznymi vekovými kategóriami a posúdenie reprezentatívnosti vzorky.

Tabuľka 2: Vek respondentov

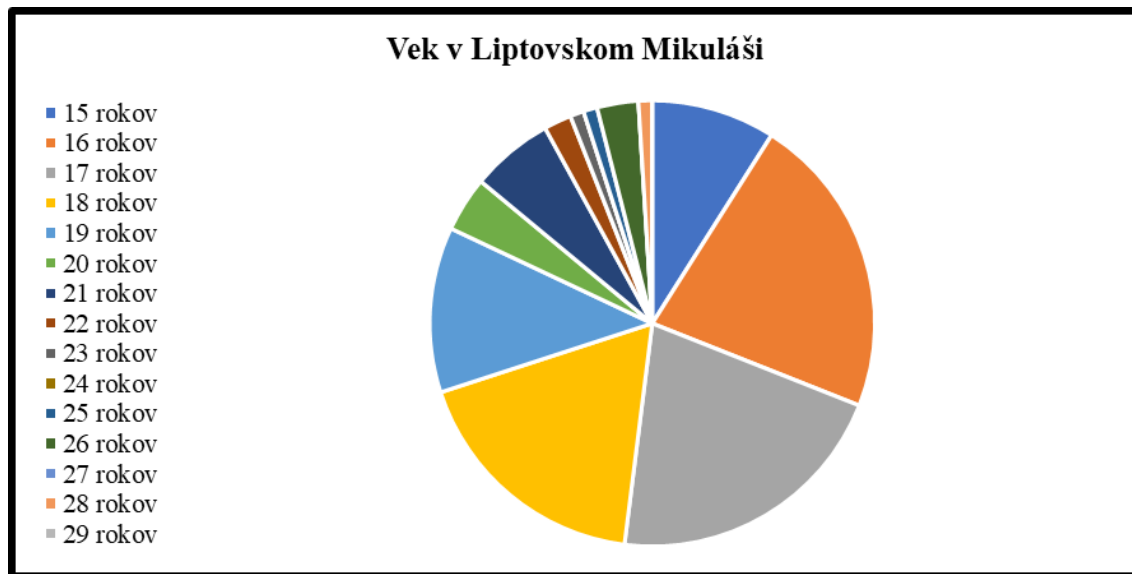
Vek	Liptovský Mikuláš		Ružomberok		Liptovský Hrádok	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
15 rokov	9	9,00%	9	9,00%	7	7,00%
16 rokov	22	22,00%	13	13,00%	20	20,00%
17 rokov	21	21,00%	17	17,00%	29	29,00%
18 rokov	18	18,00%	18	18,00%	30	30,00%
19 rokov	12	12,00%	11	11,00%	13	13,00%
20 rokov	4	4,00%	6	6,00%	1	1,00%
21 rokov	6	6,00%	11	11,00%	0	0,00%
22 rokov	2	2,00%	3	3,00%	0	0,00%
23 rokov	1	1,00%	2	2,00%	0	0,00%
24 rokov	0	0,00%	2	2,00%	0	0,00%
25 rokov	1	1,00%	5	5,00%	0	0,00%
26 rokov	3	3,00%	1	1,00%	0	0,00%
27 rokov	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
28 rokov	1	1,00%	0	0,00%	0	0,00%
29 rokov	0	0,00%	2	2,00%	0	0,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2.1 Liptovský Mikuláš

Aj keď definícia Európskej únie zaraďuje mladých ľudí do vekového rozpätia 15 až 29 rokov, náš výskum v Liptovskom Mikuláši nedokázal pokryť všetky vekové kategórie. Väčšinu respondentov v tomto meste tvorili stredoškóľáci, ako vyplýva z prezentovaných dát. Najpočetnejšou vekovou skupinou výskumu v Liptovskom Mikuláši boli respondenti vo veku od 15 do 19 rokov.

Graf 4: Vek respondentov v Liptovskom Mikuláši

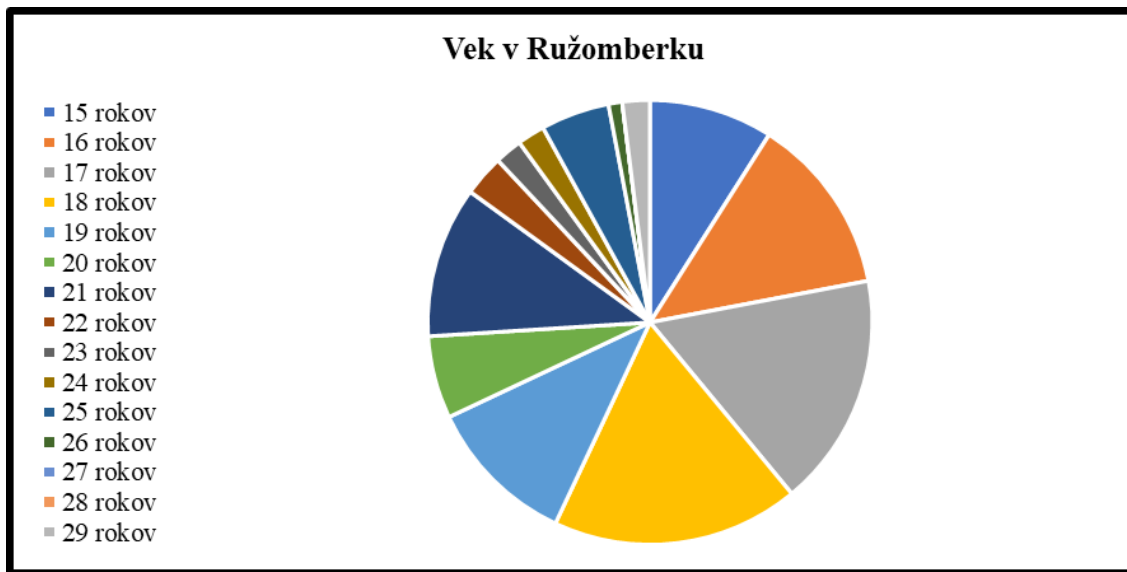

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2.2 Ružomberok

Aj keď definícia Európskej únie zaraďuje mladých ľudí do vekového rozpätia 15 až 29 rokov, náš výskum v Ružomberku nedokázal pokryť všetky vekové kategórie. Väčšinu respondentov v tomto meste tvorili stredoškólači a vysokoškólači, ako vyplýva z prezentovaných dát. Najpočetnejšou vekovou skupinou výskumu v Ružomberku boli respondenti vo veku od 15 do 25 rokov.

Graf 5: Vek respondentov v Ružomberku

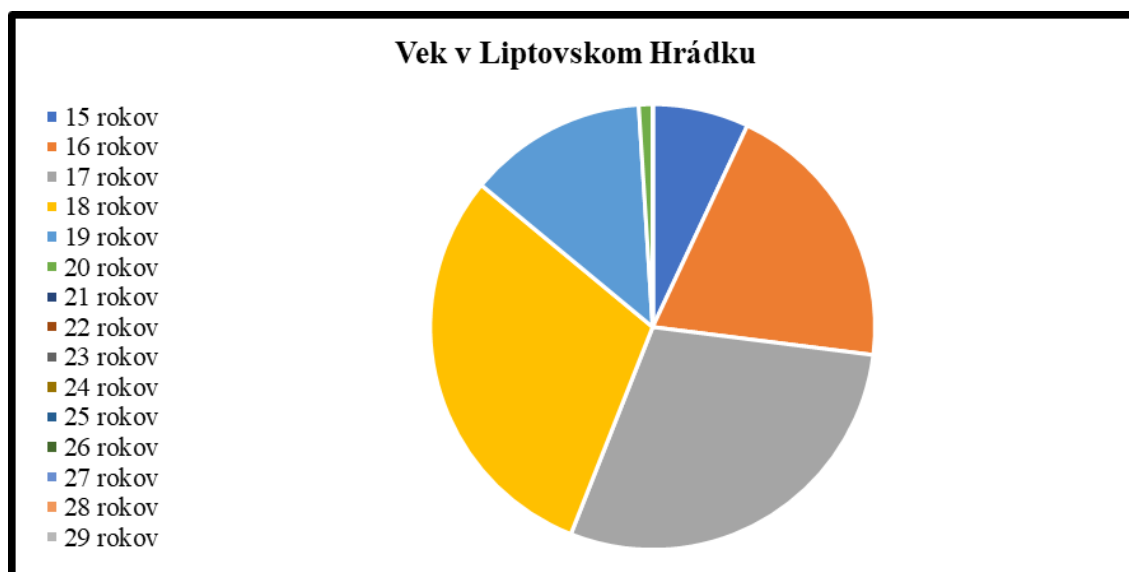

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2.3 Liptovský Hrádok

Aj keď definícia Európskej únie zaraďuje mladých ľudí do vekového rozpätia 15 až 29 rokov, náš výskum v Liptovskom Hrádku nedokázal pokryť všetky vekové kategórie. Všetci respondenti v tomto meste tvorili stredoškólači, ako vyplýva z prezentovaných dát. Najpočetnejšou vekovou skupinou výskumu v Liptovskom Hrádku boli respondenti vo veku od 15 do 19 rokov.

Graf 6: Vek respondentov v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.3 Najvyššie ukončené vzdelanie

V tejto časti dotazníkového výskumu otázka o najvyššom dosiahnutom vzdelaní respondentov v sociodemografickej sekcii dotazníka slúži na zistenie rozdielov v odpovediach medzi rôznymi vzdelanostnými kategóriami a posúdenie reprezentatívnosti vzorky.

Tabuľka 3: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov

Najvyššie ukončené vzdelanie	Liptovský Mikuláš		Ružomberok		Liptovský Hrádok	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Bez ukončeného základného vzdelania	4	4,00%	0	0,00%	0	0,00%
Základné vzdelanie	72	72,00%	58	58,00%	89	89,00%
Stredné odborné vzdelanie	1	1,00%	4	4,00%	0	0,00%
Úplné stredné vzdelanie	19	19,00%	32	32,00%	11	11,00%
Vyššie odborné vzdelanie	1	1,00%	0	0,00%	0	0,00%
Vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa	3	3,00%	4	4,00%	0	0,00%
Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	0	0,00%	1	1,00%	0	0,00%
Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Bez školského vzdelania	0	0,00%	1	1,00%	0	0,00%

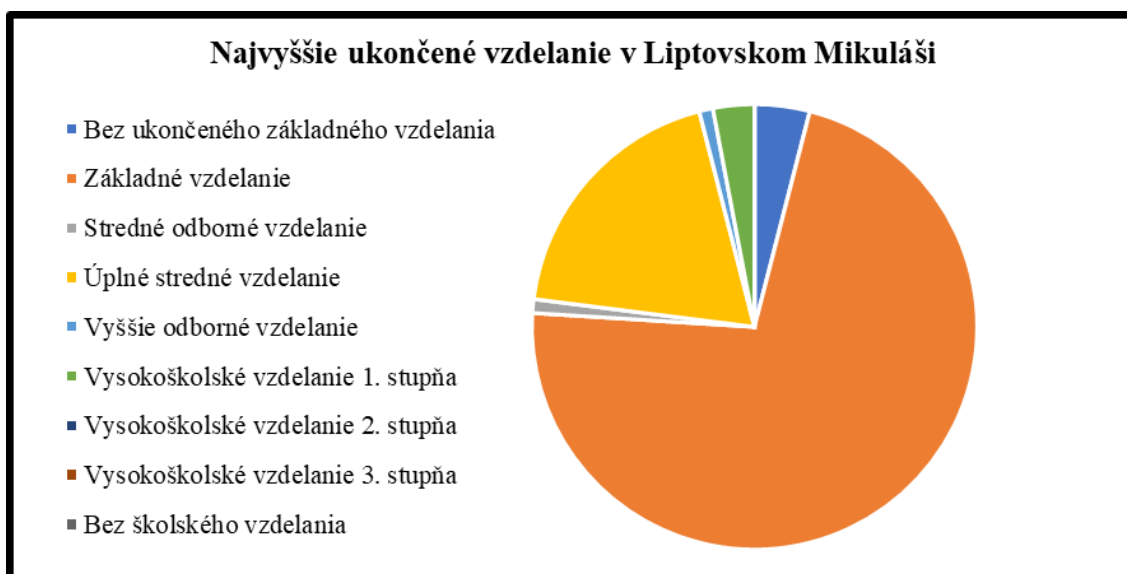
Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.3.1 Liptovský Mikuláš

Priama korelácia medzi vekom respondentov a ich najvyšším dosiahnutým vzdelaním je evidentná v danej vzorke dopytovaných subjektov. Najpočetnejšími kategóriami najvyššieho dosiahnutého vzdelania v Liptovskom Mikuláši sú základné vzdelanie s 72 respondentmi a úplné stredné vzdelanie s 19 respondentmi. Ostatné stupne

najvyššieho dosiahnutého vzdelania sú v porovnaní s týmito dvoma kategóriami menej zastúpené.

Graf 7: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov v Liptovskom Mikuláši

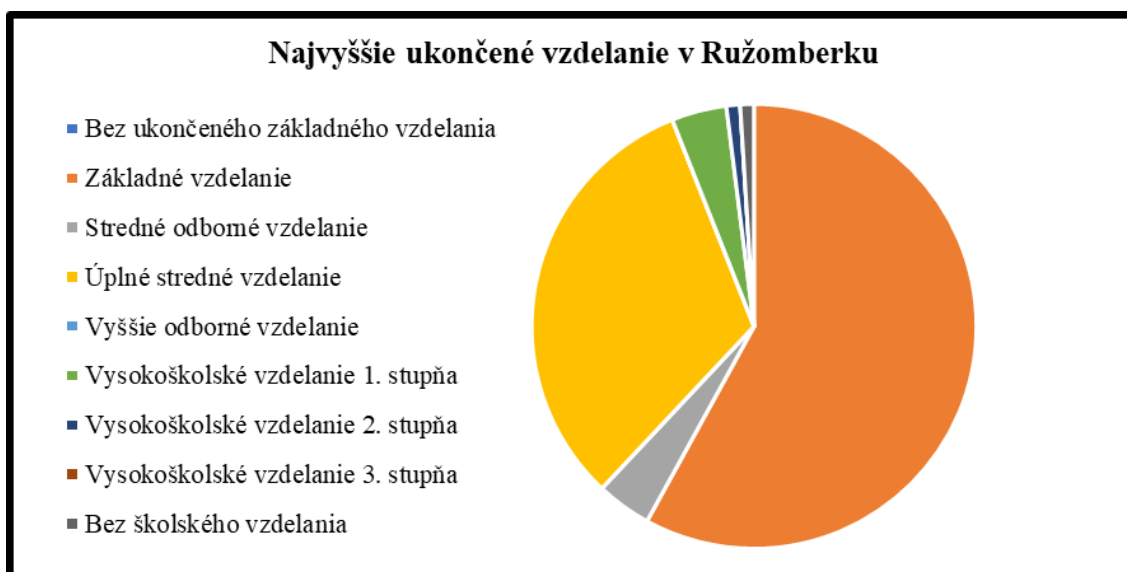

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.3.2 Ružomberok

Priama korelácia medzi vekom respondentov a ich najvyšším dosiahnutým vzdelaním je evidentná v danej vzorke dopytovaných subjektov. Najpočetnejšími kategóriami najvyššieho dosiahnutého vzdelania v Ružomberku sú základné vzdelanie s 58 respondentmi a úplné stredné vzdelanie s 32 respondentmi. Ostatné stupne najvyššieho dosiahnutého vzdelania sú v porovnaní s týmito dvoma kategóriami menej zastúpené.

Graf 8: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov v Ružomberku

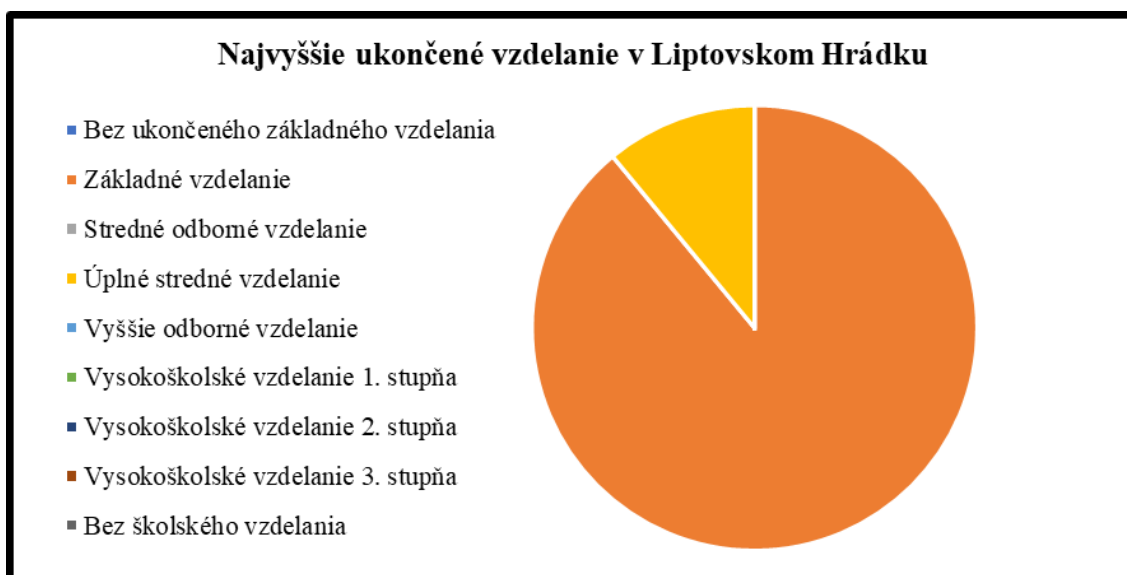

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.3.3 Liptovský Hrádok

Priama korelácia medzi vekom respondentov a ich najvyšším dosiahnutým vzdelaním je evidentná v danej vzorke dopytovaných subjektov. Najpočetnejšími kategóriami najvyššieho dosiahnutého vzdelania v Liptovskom Hrádku sú základné vzdelanie s 89 respondentmi a úplné stredné vzdelanie s 11 respondentmi. Ostatné stupne najvyššieho dosiahnutého vzdelania sú v porovnaní s týmito dvoma kategóriami menej zastúpené.

Graf 9: Najvyššie ukončené vzdelanie respondentov v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.4 Oslovenie

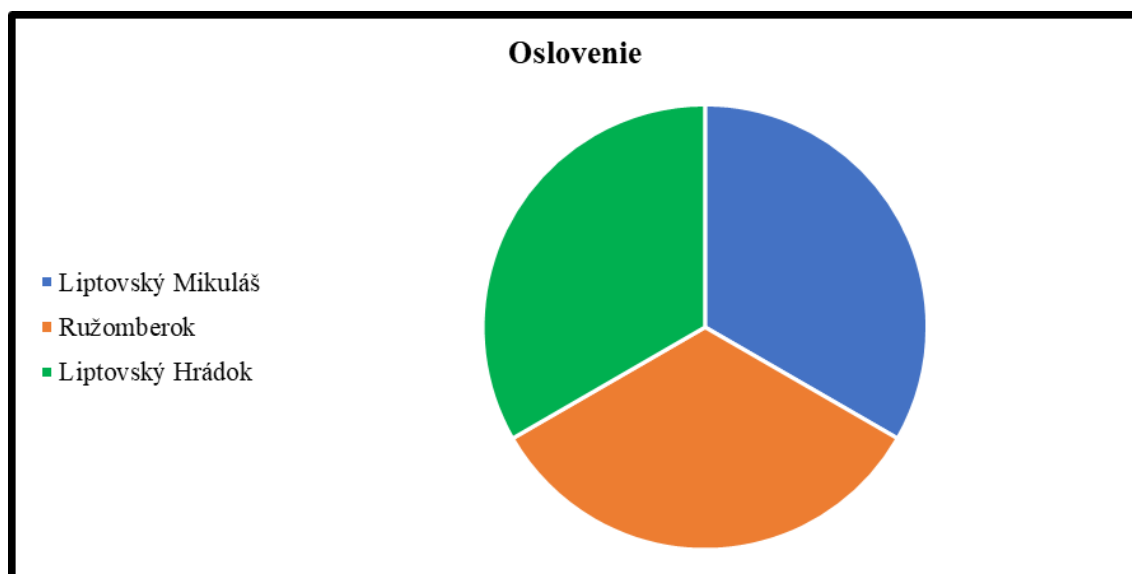
V tejto časti dotazníkového výskumu otázka o mieste oslovenia respondentov v sociodemografickej sekcii dotazníka slúži na zistenie rozdielov v odpovediach medzi miestom oslovenia a posúdenie reprezentatívnosti vzorky. Na identifikáciu a selekciu respondentov v sledovaných mestách bola v dotazníku použitá otázka: „V akom liptovskom meste si bol/a oslovený/á?“. Táto jednoduchá, no efektívna analytická metóda nám umožnila cielene vyselektovať respondentov z danej lokality a následne s ich údajmi pracovať v neskorších častiach dotazníka. Priebežné sledovanie údajov počas zberu dát nám na konci dňa umožnilo overiť a garantovať stratifikovaný výber respondentov v rámci Liptovského Mikuláša, Ružomberka a Liptovského Hrádku, čím sa dosiahla reprezentatívnosť vzorky na úrovni 100 respondentov za každé sledované mesto.

Tabuľka 4: Oslovenie respondentov

Oslovenie	-	
	Počet	%
Liptovský Mikuláš	100	33,33%
Ružomberok	100	33,33%
Liptovský Hrádok	100	33,33%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 10: Oslovenie respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.5 Pôvod

V tejto časti dotazníkového výskumu otázka o mieste pôvodu respondentov v sociodemografickej sekcii dotazníka slúži na zistenie rozdielov v odpovediach medzi miestom pôvodu a posúdenie reprezentatívnosti vzorky.

Tabuľka 5: Pôvod respondentov

Pôvod	Liptovský Mikuláš		Ružomberok		Liptovský Hrádok	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Liptovský Mikuláš a jeho okolie	65	65,00%	3	3,00%	20	20,00%
Ružomberok a jeho okolie	17	17,00%	65	65,00%	5	5,00%
Liptovský Hrádok a jeho okolie	5	5,00%	2	2,00%	9	9,00%
Pochádzam z inej obce mimo regiónu Liptov...	13	13,00%	30	30,00%	66	66,00%

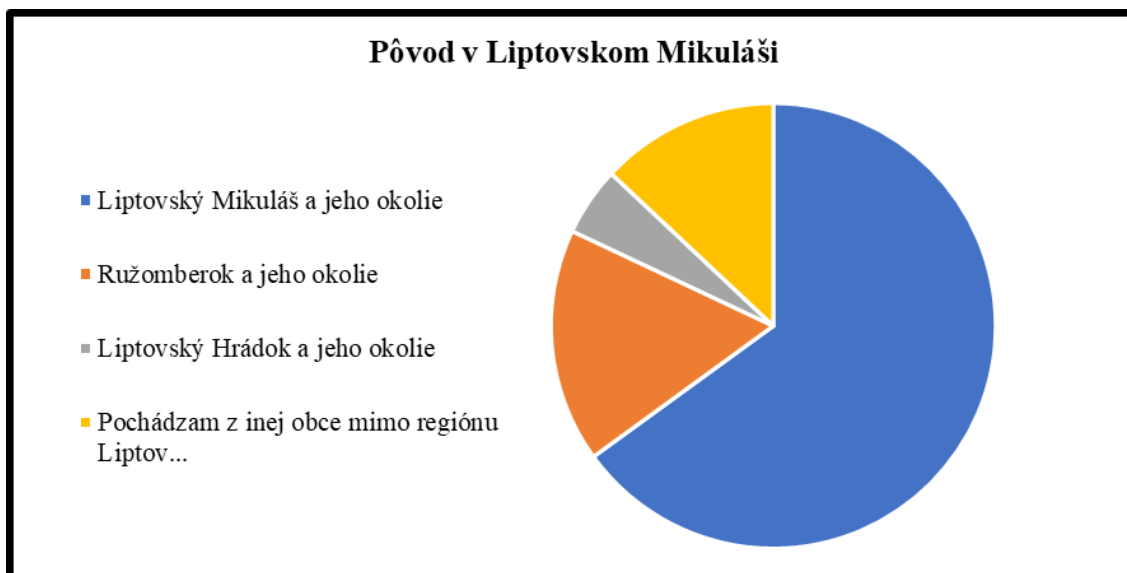
Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.5.1 Liptovský Mikuláš

V rámci dotazníkového výskumu v Liptovskom Mikuláši sme zisťovali aj miesto pôvodu respondentov. Táto informácia bola dôležitá, nakoľko predchádzajúca otázka v dotazníku sa zameriavala na miesto oslovenia respondenta, ktorá nemusí byť totožná

s miestom trvalého pobytu. Výsledky dotazníka ukázali, že 65 oslovených respondentov pochádza z Liptovského Mikuláša a jeho okolia, 17 z Ružomberka a jeho okolia, 5 z Liptovského Hrádku a jeho okolia a 13 z iných obcí mimo regiónu Liptov. Získané informácie o mieste pôvodu respondentov nám umožňujú lepšie pochopiť geografickú štruktúru respondentov a vplyv miesta pôvodu na ich odpovede v dotazníku.

Graf 11: Pôvod respondentov v Liptovskom Mikuláši

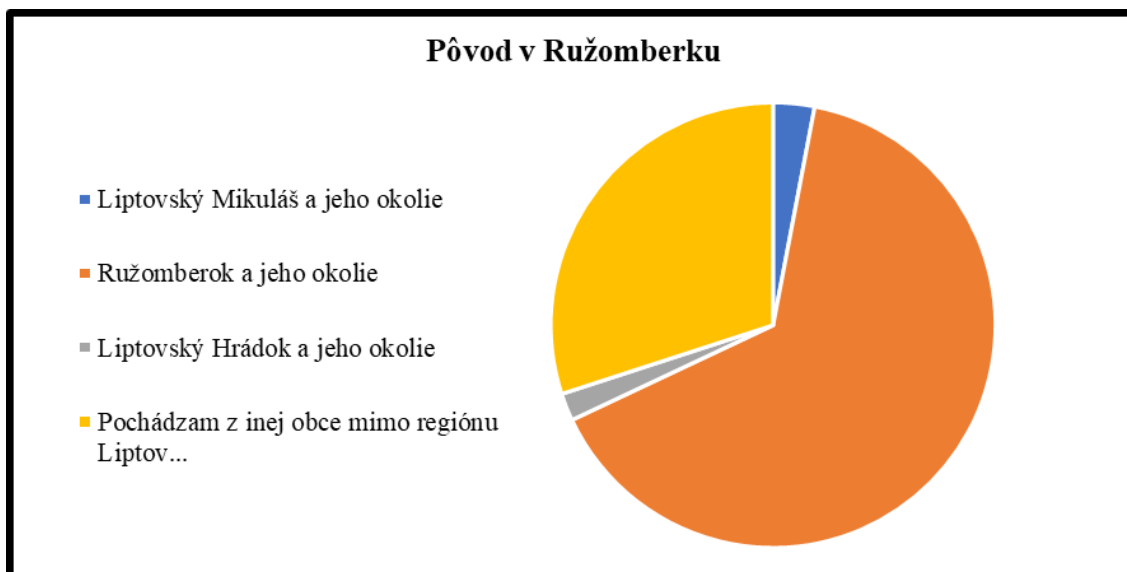

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.5.2 Ružomberok

V rámci dotazníkového výskumu v Ružomberku sme zisťovali aj miesto pôvodu respondentov. Táto informácia bola dôležitá, nakoľko predchádzajúca otázka v dotazníku sa zameriavala na miesto oslovenia respondenta, ktorá nemusí byť totožná s miestom trvalého pobytu. Výsledky dotazníka ukázali, že 3 oslovení respondenti pochádzajú z Liptovského Mikuláša a jeho okolia, 65 z Ružomberka a jeho okolia, 2 z Liptovského Hrádku a jeho okolia a 30 z iných obcí mimo regiónu Liptov. Získané informácie o mieste pôvodu respondentov nám umožňujú lepšie pochopiť geografickú štruktúru respondentov a vplyv miesta pôvodu na ich odpovede v dotazníku.

Graf 12: Pôvod respondentov v Ružomberku

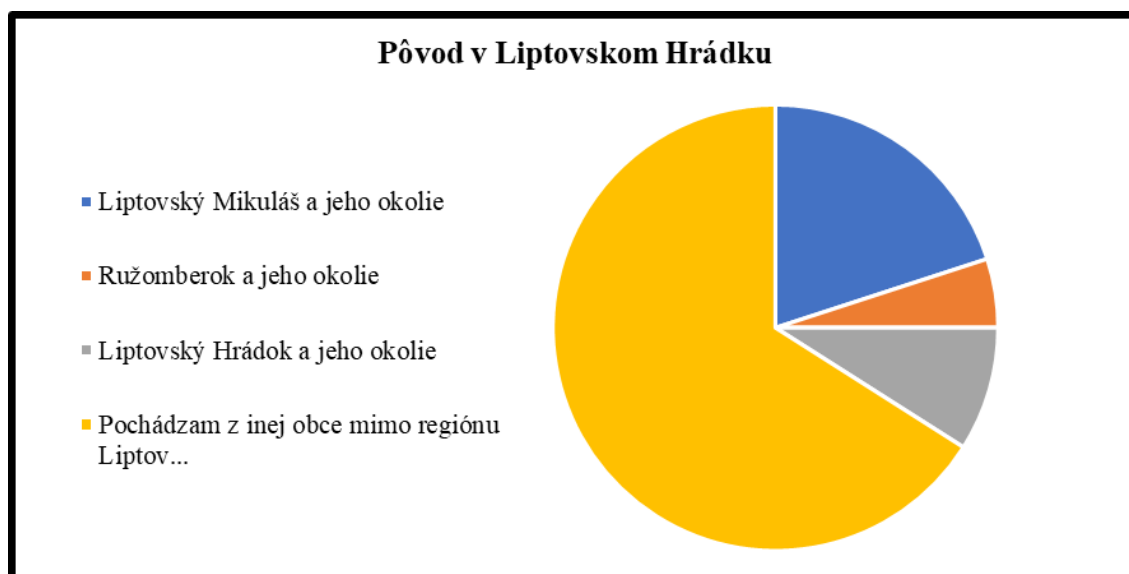

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.5.3 Liptovský Hrádok

V rámci dotazníkového výskumu v Liptovskom Hrádku sme zisťovali aj miesto pôvodu respondentov. Táto informácia bola dôležitá, nakoľko predchádzajúca otázka v dotazníku sa zameriavala na miesto oslovenia respondenta, ktorá nemusí byť totožná s miestom trvalého pobytu. Výsledky dotazníka ukázali, že 20 oslovených respondentov pochádza z Liptovského Mikuláša a jeho okolia, 5 z Ružomberka a jeho okolia, 9 z Liptovského Hrádku a jeho okolia a 66 z iných obcí mimo regiónu Liptov. Získané informácie o mieste pôvodu respondentov nám umožňujú lepšie pochopiť geografickú štruktúru respondentov a vplyv miesta pôvodu na ich odpovede v dotazníku.

Graf 13: Pôvod respondentov v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2 Miera účasti na rôznych formách participácie

V druhej kapitole nášho výskumu sme sa zamerali na kvantifikáciu miery participácie mladých ľudí na rôznych formách participácie v regióne Liptov. Na základe analýzy najpravdepodobnejších scenárov sme ako sledované formy participácie vybrali politickú participáciu, riadenú participáciu a spoločenskú participáciu. Miera participácie v jednotlivých oblastiach bola meraná prostredníctvom uzatvorených otázok s možnosťou výberu z troch odpovedí: áno, nie a neviem. Každá z otázok bola povinná. V prípadoch, kedy otázky nezohľadňovali všetky relevantné aspekty participácie mladých ľudí, sme po zodpovedaní predchádzajúcej časti dotazníka doplnili nepovinnú otvorenú otázku, ktorá umožnila respondentom doplniť chýbajúce informácie.

4.2.1 Politické formy participácie

V tejto časti nášho dotazníkového výskumu sme sa podrobnejšie zamerali na rôzne aspekty politickej participácie mladých ľudí v regióne Liptov. Na základe dotazníkového výskumu uskutočneného medzi mladými ľuďmi v regióne analyzujeme najčastejšie formy ich politického angažmánu. Výskum nám umožnil identifikovať preferované spôsoby politickej participácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Liptovskom Hrádku. Po analýze dát sme zistili, že v každom liptovskom meste mladí ľudia preferujú tie isté formy politickej participácie.

4.2.1.1 Liptovský Mikuláš

Analýza dát z dotazníkového výskumu poukazuje na nízku úroveň politickej participácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši. Grafické vizualizácie jasne ukazujú, že v drvivej väčšine otázok prevláda odpoveď "nie", čo naznačuje, že mladí ľudia sa aktívne nezapájajú do politického diania mesta. Medzi najčastejšie formy politickej participácie mladých v Liptovskom Mikuláši patrí petičné právo, volebné právo a vyjadrovanie sa k politickým otázkam verejne, a to vrátane vyjadrovania sa na sociálnych sieťach. Tieto formy participácie sú síce dôležité, avšak naznačujú skôr pasívny prístup k politike, než aktívne angažovanie sa v nej.

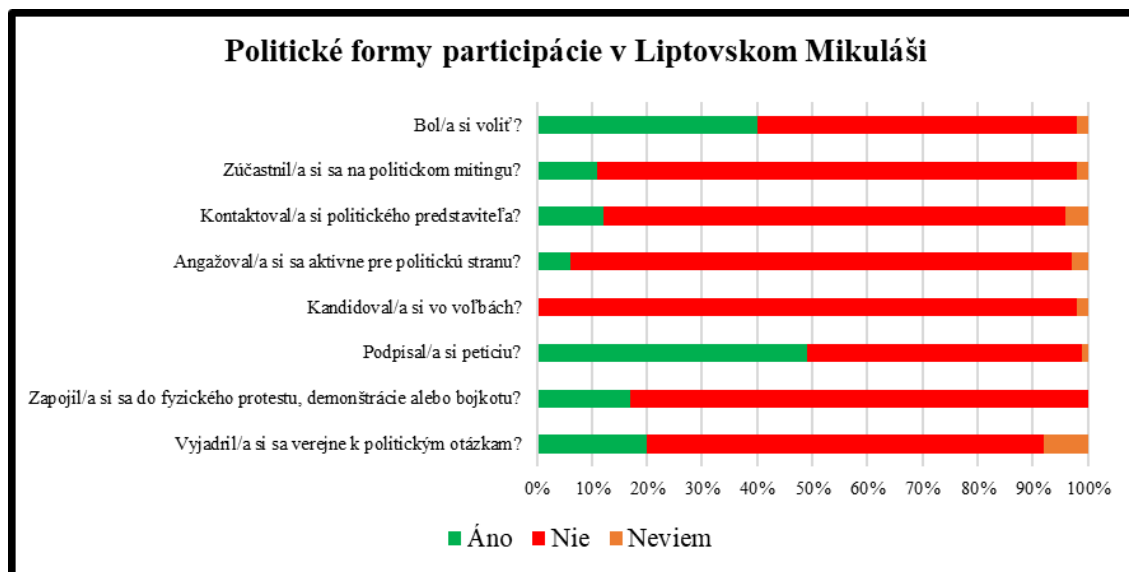
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Liptovského Mikuláša uviedli, že sa zapájali do politického diania aj prostredníctvom aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Medzi tieto formy politickej participácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši patrilo sledovanie politických relácií a spravodajstva, účasť na protestoch a diskusiách, ako aj simulované voľby na stredných školách.

Tabuľka 6: Politické formy participácie v Liptovskom Mikuláši

Politické formy participácie v Liptovskom Mikuláši	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Bol/a si voliť?	40	40,00%	58	58,00%	2	2,00%
Zúčastnil/a si sa na politickom mítingu?	11	11,00%	87	87,00%	2	2,00%
Kontaktoval/a si politického predstaviteľa?	12	12,00%	84	84,00%	4	4,00%
Angažoval/a si sa aktívne pre politickú stranu?	6	6,00%	91	91,00%	3	3,00%
Kandidoval/a si vo voľbách?	0	0,00%	98	98,00%	2	2,00%
Podpísal/a si petíciu?	49	49,00%	50	50,00%	1	1,00%
Zapojil/a si sa do fyzického protestu, demonstrácie alebo bojkotu?	17	17,00%	83	83,00%	0	0,00%
Vyjadril/a si sa verejne k politickým otázkam?	20	20,00%	72	72,00%	8	8,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 14: Politické formy participácie v Liptovskom Mikuláši

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.1.2 Ružomberok

Analýza dát z dotazníkového výskumu poukazuje na nízku úroveň politickej participácie mladých ľudí v Ružomberku. Grafické vizualizácie jasne ukazujú, že v drvivej väčšine otázok prevláda odpoveď "nie", čo naznačuje, že mladí ľudia sa aktívne nezapájajú do politického diania mesta. Na druhej strane však treba poznamenať, že mladí ľudia v Ružomberku sú celkovo aktívnejší oproti ich rovesníkom v Liptovskom Mikuláši. Medzi najčastejšie formy politickej participácie mladých v Ružomberku patrí petičné právo, volebné právo a vyjadrovanie sa k politickým otázkam verejne, a to vrátane vyjadrovania sa na sociálnych sieťach. Tieto formy participácie sú síce dôležité, avšak naznačujú skôr pasívny prístup k politike, než aktívne angažovanie sa v nej.

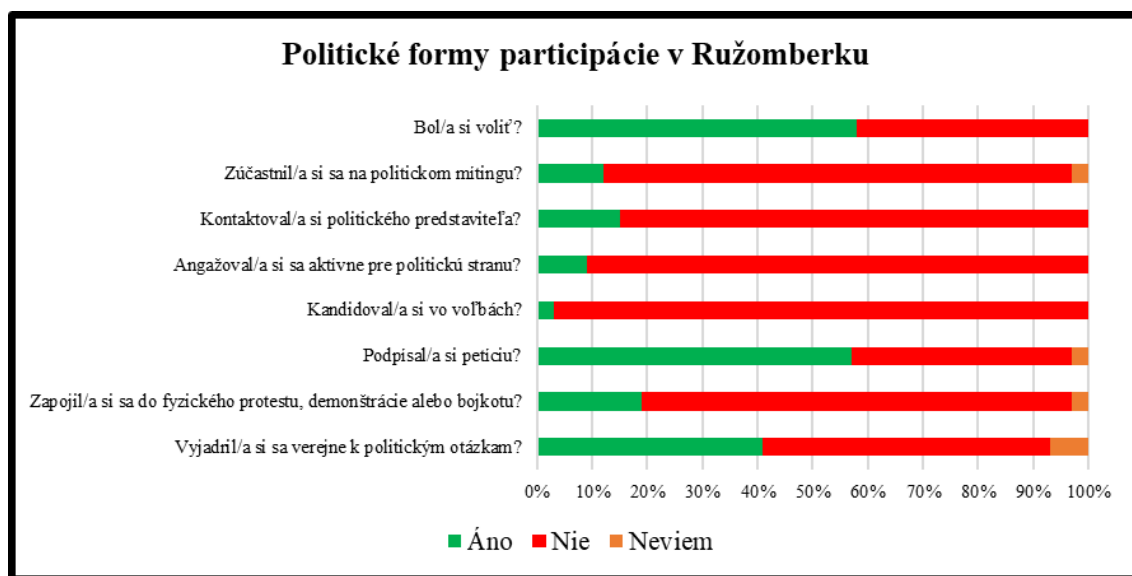
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Ružomberka uviedli, že sa zapájali do politického diania aj prostredníctvom aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Medzi tieto formy politickej participácie mladých ľudí v Ružomberku patrila účasť na študentských voľbách, účasť na diskusiách a protestoch ale aj vystupovanie na protestoch.

Tabuľka 7: Politické formy participácie v Ružomberku

Politické formy participácie v Ružomberku	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Bol/a si voliť?	58	58,00%	42	42,00%	0	0,00%
Zúčastnil/a si sa na politickom mítingu?	12	12,00%	85	85,00%	3	3,00%
Kontaktoval/a si politického predstaviteľa?	15	15,00%	85	85,00%	0	0,00%
Angažoval/a si sa aktívne pre politickú stranu?	9	9,00%	91	91,00%	0	0,00%
Kandidoval/a si vo voľbách?	3	3,00%	97	97,00%	0	0,00%
Podpísal/a si petíciu?	57	57,00%	40	40,00%	3	3,00%
Zapojil/a si sa do fyzického protestu, demonstrácie alebo bojkotu?	19	19,00%	78	78,00%	3	3,00%
Vyjadril/a si sa verejne k politickým otázkam?	41	41,00%	52	52,00%	7	7,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 15: Politické formy participácie v Ružomberku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.1.3 Liptovský Hrádok

Analýza dát z dotazníkového výskumu poukazuje na nízku úroveň politickej participácie mladých ľudí v Liptovskom Hrádku. Grafické vizualizácie jasne ukazujú, že v drvivej väčšine otázok prevláda odpoveď "nie", čo naznačuje, že mladí ľudia sa aktívne nezapájajú do politického diania mesta. Mladí ľudia v Liptovskom Hrádku majú veľmi podobnú úroveň participácie, ako ich rovesníci v Liptovskom Mikuláši. Medzi najčastejšie formy politickej participácie mladých v Liptovskom Hrádku patrí petičné právo, volebné právo a vyjadrovanie sa k politickým otázkam verejne, a to vrátane vyjadrovania sa na sociálnych sieťach. Tieto formy participácie sú síce dôležité, avšak naznačujú skôr pasívny prístup k politike, než aktívne angažovanie sa v nej.

V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Liptovského Hrádku uviedli, že sa zapájali do politického diania aj prostredníctvom aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Medzi tieto formy politickej participácie mladých ľudí v Liptovskom Hrádku patrila účasť na voľbách ako člen volebnej komisie, sledovanie

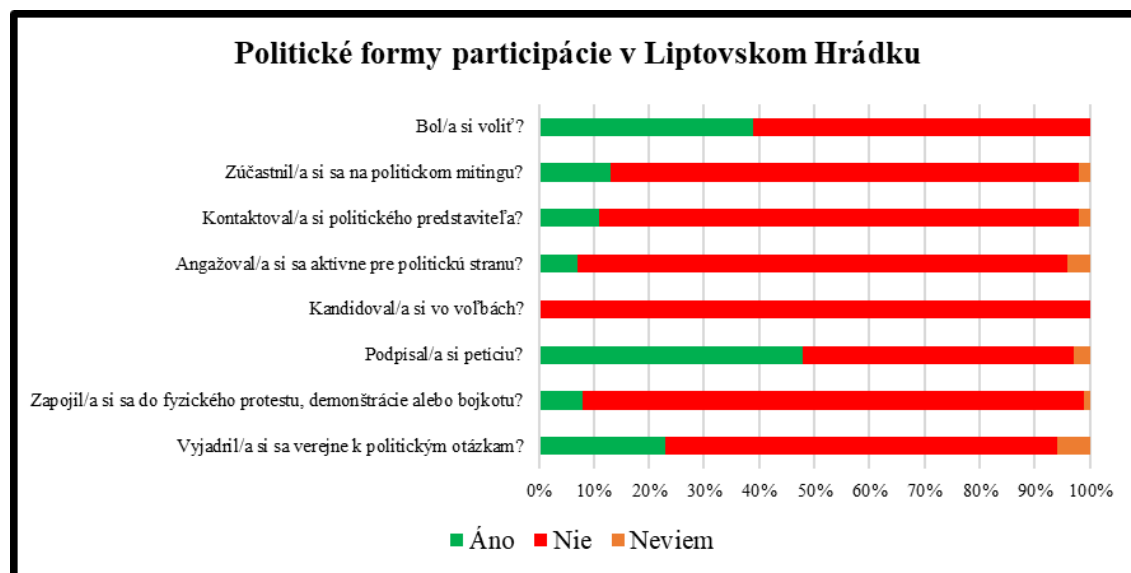
politických relácií a spravodajstva, nahlásenie zle umiestnenej značky v meste Liptovský Mikuláš, predvolebná kampaň strany či účasť na diskusiách.

Tabuľka 8: Politické formy participácie v Liptovskom Hrádku

Politické formy participácie v Liptovskom Hrádku	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Bol/a si voliť?	39	39,00%	61	61,00%	0	0,00%
Zúčastnil/a si sa na politickom mítingu?	13	13,00%	85	85,00%	2	2,00%
Kontaktoval/a si politického predstaviteľa?	11	11,00%	87	87,00%	2	2,00%
Angažoval/a si sa aktívne pre politickú stranu?	7	7,00%	89	89,00%	4	4,00%
Kandidoval/a si vo voľbách?	0	0,00%	100	100,00%	0	0,00%
Podpísal/a si petíciu?	48	48,00%	49	49,00%	3	3,00%
Zapojil/a si sa do fyzického protestu, demonstrácie alebo bojkotu?	8	8,00%	91	91,00%	1	1,00%
Vyjadril/a si sa verejne k politickým otázkam?	23	23,00%	71	71,00%	6	6,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 16: Politické formy participácie v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.2 Riadené formy participácie

V tejto časti nášho dotazníkového výskumu sme sa podrobnejšie zamerali na rôzne aspekty riadenej participácie mladých ľudí v regióne Liptov. Riadené formy participácie môžeme považovať ako podkategóriu politických foriem participácie. Na základe dotazníkového výskumu uskutočneného medzi mladými ľuďmi v regióne analyzujeme najčastejšie formy ich politického angažmánu avšak len prostredníctvom riadených foriem. Výskum nám umožnil identifikovať preferované spôsoby riadenej participácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Liptovskom Hrádku. Po analýze dát sme zistili, že v každom liptovskom meste mladí ľudia viac preferujú len jednu formu riadenej participácie.

4.2.2.1 Liptovský Mikuláš

Analýza získaných dát ukázala, že riadené formy participácie v Liptovskom Mikuláši nie sú medzi mladými ľuďmi bežne využívané. Grafická vizualizácia zreteľne demonštruje prevahu záporných odpovedí vo všetkých skúmaných otázkach. Výnimkou je podanie pripomienky ku konaniu, ktoré mohlo ovplyvniť život respondenta, a to vrátane podpisu petície. Tento jav možno pripísať tomu, že v prípade nesúhlasu s nejakým konaním je iniciatíva zberu podpisov pod petíciu obvykle prvým krokom, ku ktorému sa nespokojní obyvatelia uchýľujú.

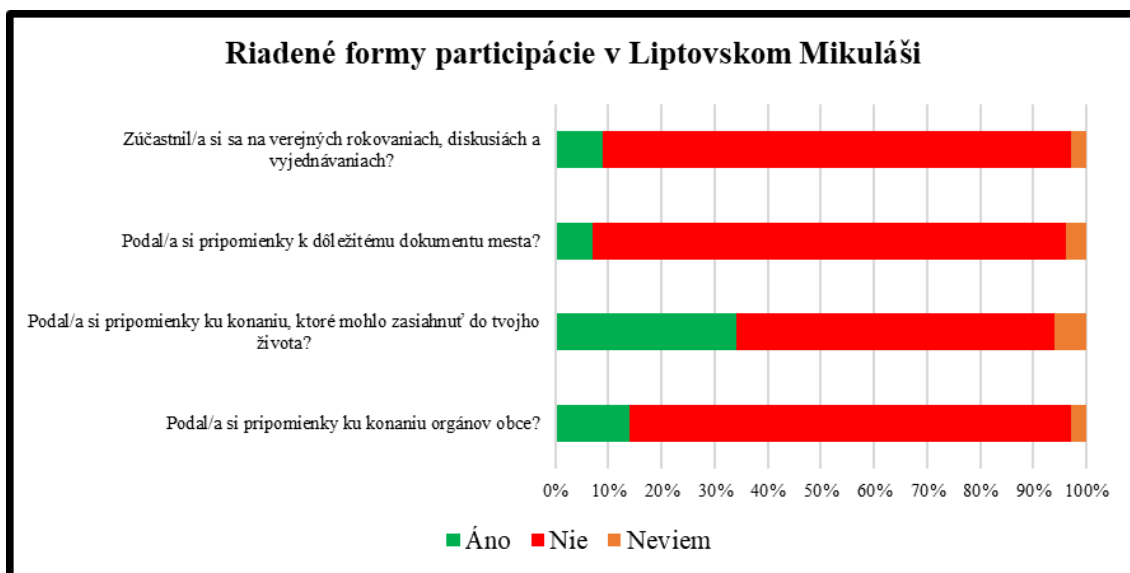
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Liptovského Mikuláša uviedli, že sa zapájali do politického diania aj prostredníctvom riadených aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Hoci respondenti v otvorenej časti dotazníka uviedli rôzne formy participácie, analýza ich odpovedí ukázala, že žiadna z nich nespadá do kategórie riadenej formy participácie.

Tabuľka 9: Riadené formy participácie v Liptovskom Mikuláši

Riadené formy participácie v Liptovskom Mikuláši	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zúčastnil/a si sa na verejných rokovaniach, diskusiách a vyjednávaniach?	9	9,00%	88	88,00%	3	3,00%
Podal/a si pripomienky k dôležitému dokumentu mesta?	7	7,00%	89	89,00%	4	4,00%
Podal/a si pripomienky ku konaniu, ktoré mohlo zasiahnuť do tvojho života?	34	34,00%	60	60,00%	6	6,00%
Podal/a si pripomienky ku konaniu orgánov obce?	14	14,00%	83	83,00%	3	3,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 17: Riadené formy participácie v Liptovskom Mikuláši

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.2.2 Ružomberok

Analýza získaných dát ukázala, že riadené formy participácie v Ružomberku nie sú medzi mladými ľuďmi bežne využívané. Grafická vizualizácia zreteľne demonštruje prevahu záporných odpovedí vo všetkých skúmaných otázkach. Výnimkou je podanie pripomienky ku konaniu, ktoré mohlo ovplyvniť život respondenta, a to vrátane podpisu petície. Tento jav možno pripísať tomu, že v prípade nesúhlasu s nejakým konaním je iniciatíva zberu podpisov pod petíciu obvykle prvým krokom, ku ktorému sa nespokojní obyvatelia uchýľujú.

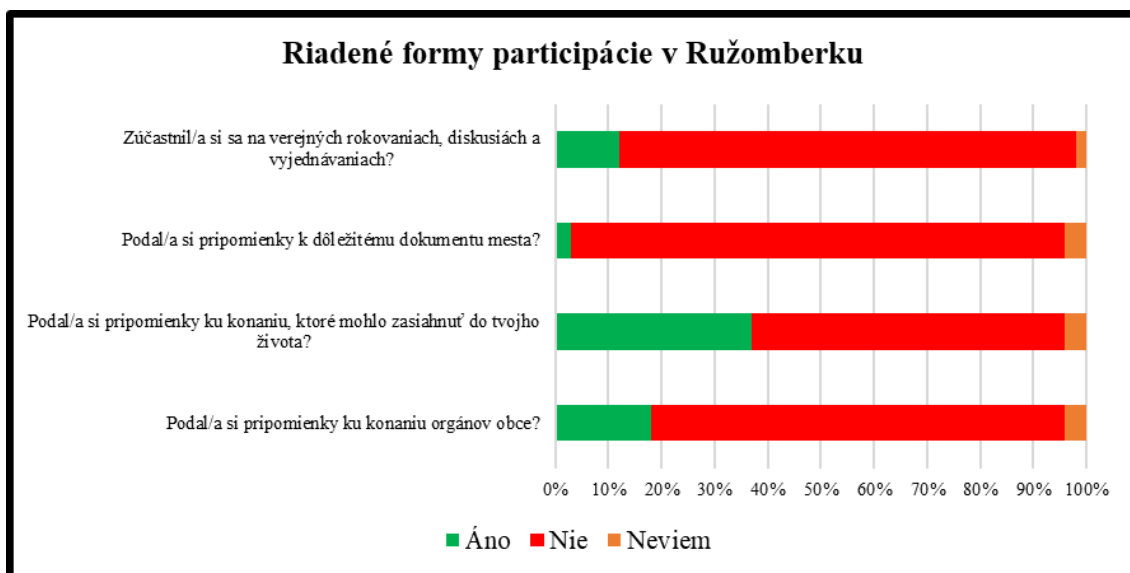
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Ružomberka uviedli, že sa zapájali do politického diania aj prostredníctvom riadených aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Hoci respondenti v otvorenej časti dotazníka uviedli rôzne formy participácie, analýza ich odpovedí ukázala, že žiadna z nich nespadá do kategórie riadenej formy participácie.

Tabuľka 10: Riadené formy participácie v Ružomberku

Riadené formy participácie v Ružomberku	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zúčastnil/a si sa na verejných rokovaniach, diskusiách a vyjednávaniach?	12	12,00%	86	86,00%	2	2,00%
Podal/a si pripomienky k dôležitému dokumentu mesta?	3	3,00%	93	93,00%	4	4,00%
Podal/a si pripomienky ku konaniu, ktoré mohlo zasiahnuť do tvojho života?	37	37,00%	59	59,00%	4	4,00%
Podal/a si pripomienky ku konaniu orgánov obce?	18	18,00%	78	78,00%	4	4,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 18: Riadené formy participácie v Ružomberku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.2.3 Liptovský Hrádok

Analýza získaných dát ukázala, že riadené formy participácie v Liptovskom Hrádku nie sú medzi mladými ľuďmi bežne využívané. Grafická vizualizácia zreteľne demonštruje prevahu záporných odpovedí vo všetkých skúmaných otázkach. Výnimkou je podanie pripomienky ku konaniu, ktoré mohlo ovplyvniť život respondenta, a to vrátane podpisu petície. Tento jav možno pripísať tomu, že v prípade nesúhlasu s nejakým konaním je iniciatíva zberu podpisov pod petíciu obvykle prvým krokom, ku ktorému sa nespokojní obyvatelia uchýľujú.

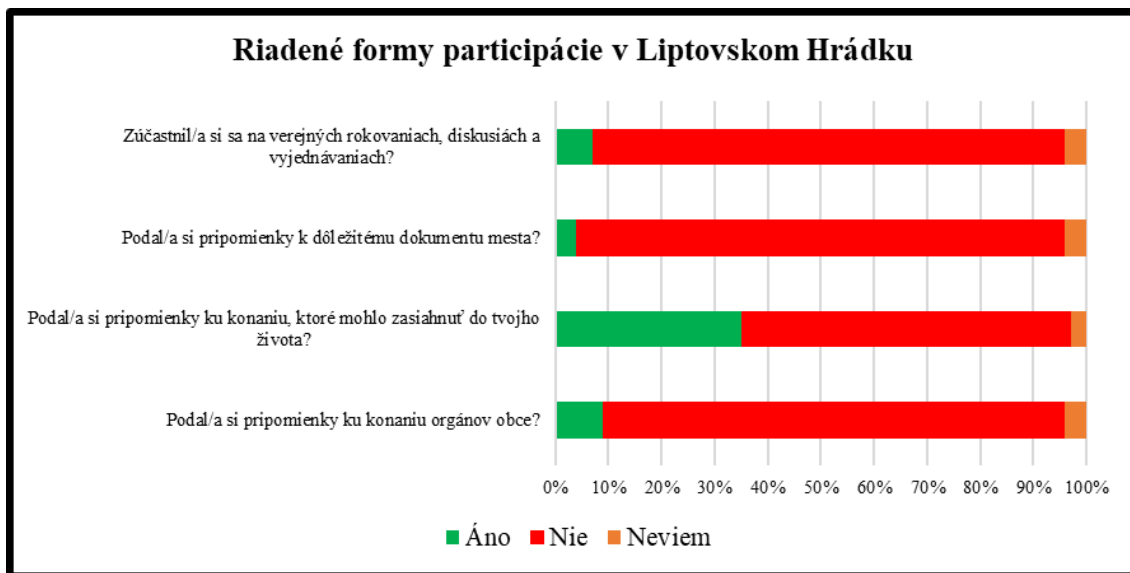
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Liptovského Hrádku uviedli, že sa zapájali do politického diania aj prostredníctvom riadených aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Medzi tieto riadené formy participácie mladých ľudí v Liptovskom Hrádku patrila obecná rada mládeže a spolupráca so starostom obce.

Tabuľka 11: Riadené formy participácie v Liptovskom Hrádku

Riadené formy participácie v Liptovskom Hrádku	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zúčastnil/a si sa na verejných rokovaniach, diskusiách a vyjednávaniach?	7	7,00%	89	89,00%	4	4,00%
Podal/a si pripomienky k dôležitému dokumentu mesta?	4	4,00%	92	92,00%	4	4,00%
Podal/a si pripomienky ku konaniu, ktoré mohlo zasiahnuť do tvojho života?	35	35,00%	62	62,00%	3	3,00%
Podal/a si pripomienky ku konaniu orgánov obce?	9	9,00%	87	87,00%	4	4,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 19: Riadené formy participácie v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.3 Spoločenské formy participácie

V tejto časti nášho dotazníkového výskumu sme sa podrobnejšie zamerali na rôzne aspekty spoločenskej participácie mladých ľudí v regióne Liptov. Na základe dotazníkového

výskumu uskutočneného medzi mladými ľuďmi v regióne analyzujeme najčastejšie formy ich spoločenského angažmánu, ktoré sú prirodzene bližšie obyvateľom obce. Už na prvý pohľad vidíme zvýšený záujem o spoločenské formy participácie vo všetkých skúmaných mestách. Výskum nám umožnil identifikovať preferované spôsoby spoločenskej participácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Liptovskom Hrádku. Po analýze dát sme zistili, že v každom liptovskom meste mladí ľudia preferujú tie isté formy spoločenskej participácie.

4.2.3.1 Liptovský Mikuláš

Analýza získaných dát v prípade participácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši poukazuje na dominanciu troch foriem aktívneho zapojenia: charitatívne zbierky, svojpomocné komunitné aktivity a organizácia alebo účasť na športových a kultúrnych podujatiach. Dáta za Liptovský Mikuláš nám jasne dokazujú, že najväčší záujem zo strany mladých ľudí je o spoločenské formy participácie.

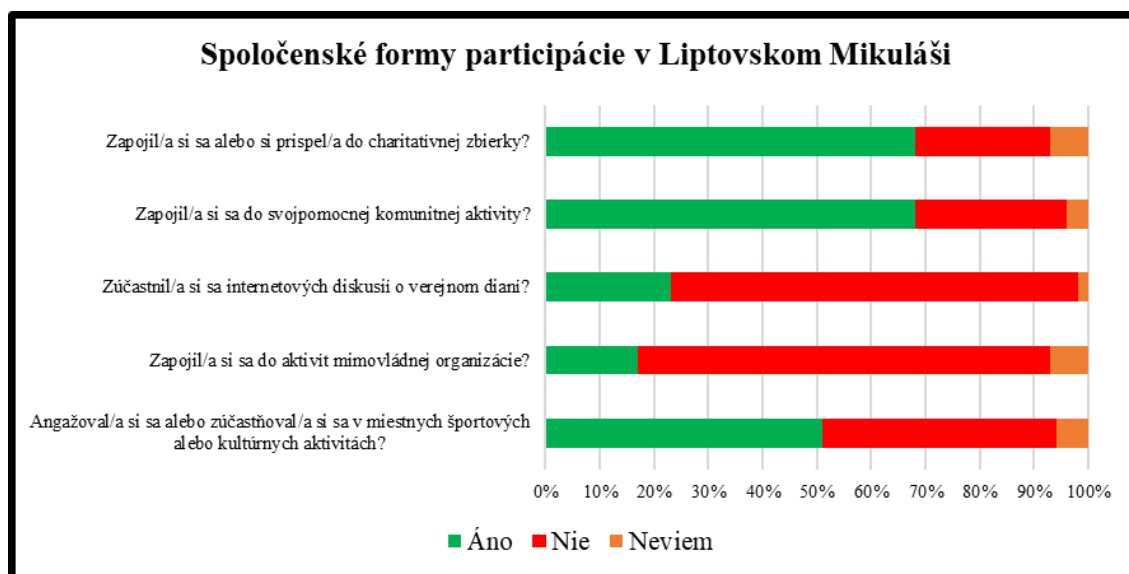
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Liptovského Mikuláša uviedli, že sa zapájali do spoločenského diania aj prostredníctvom aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Medzi tieto spoločenské formy participácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši patrila účasť a organizácia na kultúrnych a športových podujatiach či účasť na verejnoprospešných prácach.

Tabuľka 12: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Mikuláši

Spoločenské formy participácie v Liptovskom Mikuláši	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zapojil/a si sa alebo si prispel/a do charitatívnej zbierky?	68	68,00%	25	25,00%	7	7,00%
Zapojil/a si sa do svojpomocnej komunitnej aktivity?	68	68,00%	28	28,00%	4	4,00%
Zúčastnil/a si sa internetových diskusií o verejnom dianí?	23	23,00%	75	75,00%	2	2,00%
Zapojil/a si sa do aktivít mimovládnej organizácie?	17	17,00%	76	76,00%	7	7,00%
Angažoval/a si sa alebo zúčastňoval/a si sa v miestnych športových alebo kultúrnych aktivitách?	51	51,00%	43	43,00%	6	6,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 20: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Mikuláši

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.3.2 Ružomberok

Analýza získaných dát v prípade participácie mladých ľudí v Ružomberku poukazuje na dominanciu troch foriem aktívneho zapojenia: charitatívne zbierky, svojpomocné komunitné aktivity a organizácia alebo účasť na športových a kultúrnych podujatiach. Dáta za Ružomberok nám jasne dokazujú, že najväčší záujem zo strany mladých ľudí je o spoločenské formy participácie.

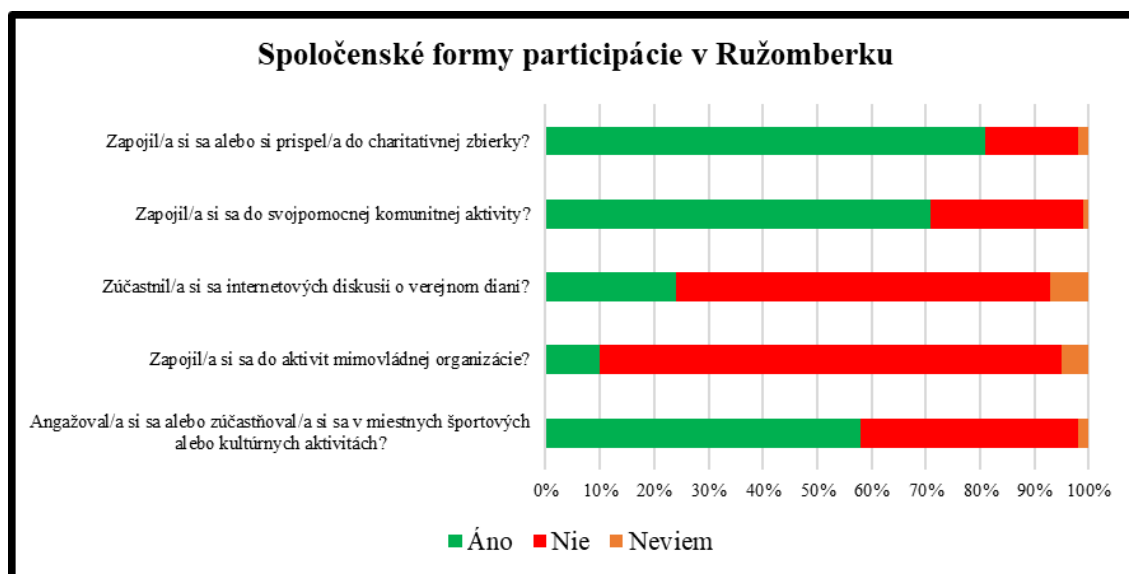
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Ružomberka uviedli, že sa zapájali do spoločenského diania aj prostredníctvom aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Medzi tieto spoločenské formy participácie mladých ľudí v Ružomberku patrilo čistenie revíru v obci, venovanie sa mládeži v obci či členstvo v študentských a mládežníckych parlamentoch a s ním spojené organizovanie a účasť na aktivitách.

Tabuľka 13: Spoločenské formy participácie v Ružomberku

Spoločenské formy participácie v Ružomberku	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zapojil/a si sa alebo si prispel/a do charitatívnej zbierky?	81	81,00%	17	17,00%	2	2,00%
Zapojil/a si sa do svojpomocnej komunitnej aktivity?	71	71,00%	28	28,00%	1	1,00%
Zúčastnil/a si sa internetových diskusií o verejnom dianí?	24	24,00%	69	69,00%	7	7,00%
Zapojil/a si sa do aktivít mimovládnej organizácie?	10	10,00%	85	85,00%	5	5,00%
Angažoval/a si sa alebo zúčastňoval/a si sa v miestnych športových alebo kultúrnych aktivitách?	58	58,00%	40	40,00%	2	2,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 21: Spoločenské formy participácie v Ružomberku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.2.3.3 Liptovský Hrádok

Analýza získaných dát v prípade participácie mladých ľudí v Liptovskom Hrádku poukazuje na dominanciu troch foriem aktívneho zapojenia: charitatívne zbierky, svojpomocné komunitné aktivity a organizácia alebo účasť na športových a kultúrnych podujatiach. Dáta za Liptovský Hrádok nám jasne dokazujú, že najväčší záujem zo strany mladých ľudí je o spoločenské formy participácie.

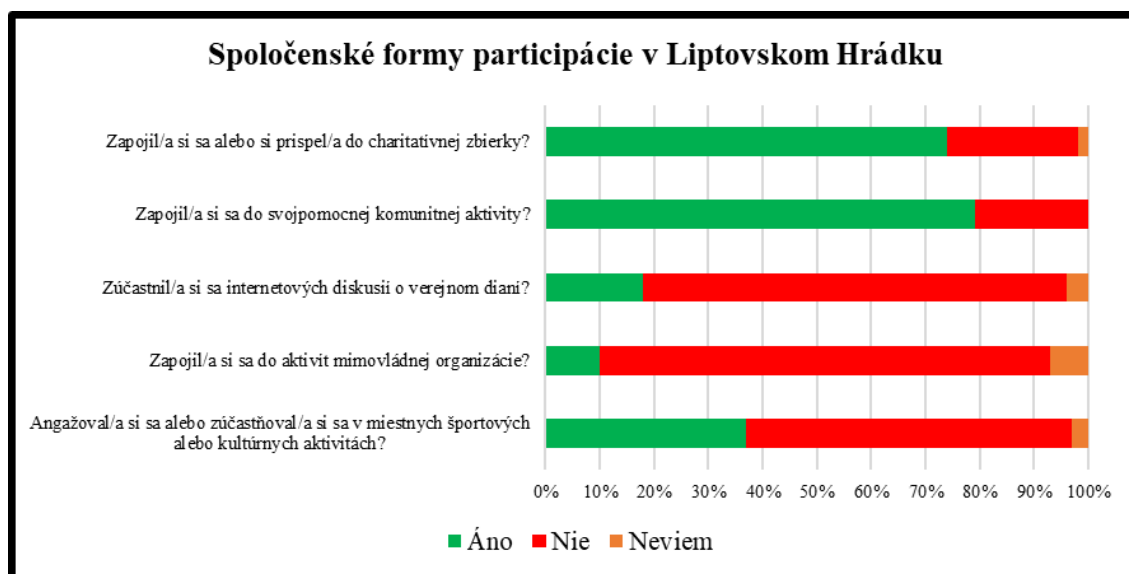
V rámci otvorenej časti dotazníka respondenti z Liptovského Hrádku uviedli, že sa zapájali do spoločenského diania aj prostredníctvom aktivít, ktoré neboli zahrnuté v uzatvorených otázkach dotazníka. Medzi tieto spoločenské formy participácie mladých ľudí v Liptovskom Hrádku patrilo čistenie arboréta alebo iného prírodného prostredia, venovanie sa deťom v obci, účasť a organizácia kultúrnych a športových podujatí či venčenie psov z útulku.

Tabuľka 14: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Hrádku

Spoločenské formy participácie v Liptovskom Hrádku	Áno		Nie		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zapojil/a si sa alebo si prispel/a do charitatívnej zbierky?	74	74,00%	24	24,00%	2	2,00%
Zapojil/a si sa do svojpomocnej komunitnej aktivity?	79	79,00%	21	21,00%	0	0,00%
Zúčastnil/a si sa internetových diskusií o verejnom dianí?	18	18,00%	78	78,00%	4	4,00%
Zapojil/a si sa do aktivít mimovládnej organizácie?	10	10,00%	83	83,00%	7	7,00%
Angažoval/a si sa alebo zúčastňoval/a si sa v miestnych športových alebo kultúrnych aktivitách?	37	37,00%	60	60,00%	3	3,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 22: Spoločenské formy participácie v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3 Dôvody neparticipácie a potenciálne dôvody vyššej miery participácie

V tretej kapitole dotazníkového výskumu sme sa venovali analýze bariér a motivačných faktorov participácie mladých ľudí vo verejnom priestore v regióne Liptov. Cieľom bolo identifikovať prekážky brániace aktívnej participácii a zistiť, aké faktory by mladých ľudí motivovali k väčšiemu zapojeniu. Na základe najpravdepodobnejších scenárov boli vybrané najčastejšie dôvody participácie a dôvody pre jej zvýšenie. Miera súhlasu a nesúhlasu s jednotlivými výroky bola vyjadrená štvorbodovou škálou, pričom bola zahrnutá aj možnosť "neviem". Všetky otázky v tejto časti dotazníka boli povinné a mali uzatvorenú formu.

4.3.1 Dôvody neparticipácie

Táto časť dotazníkového výskumu skúmala najčastejšie dôvody neparticipácie mladých ľudí v regióne Liptov. Dotazník sa zameriaval na širokú škálu možných príčin ich nezapojenia sa do participačných procesov. Získané dáta poukazujú na zhodu v dôvodoch neparticipácie medzi tromi mestami Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok. Výsledky tejto časti dotazníkového výskumu môžu slúžiť ako cenný zdroj informácií pre predstaviteľov miestnej samosprávy pri hľadaní riešení na zvýšenie záujmu mladých ľudí o prostredie, v ktorom žijú a aktívne zapojenie sa do rozhodovacích procesov.

4.3.1.1 Liptovský Mikuláš

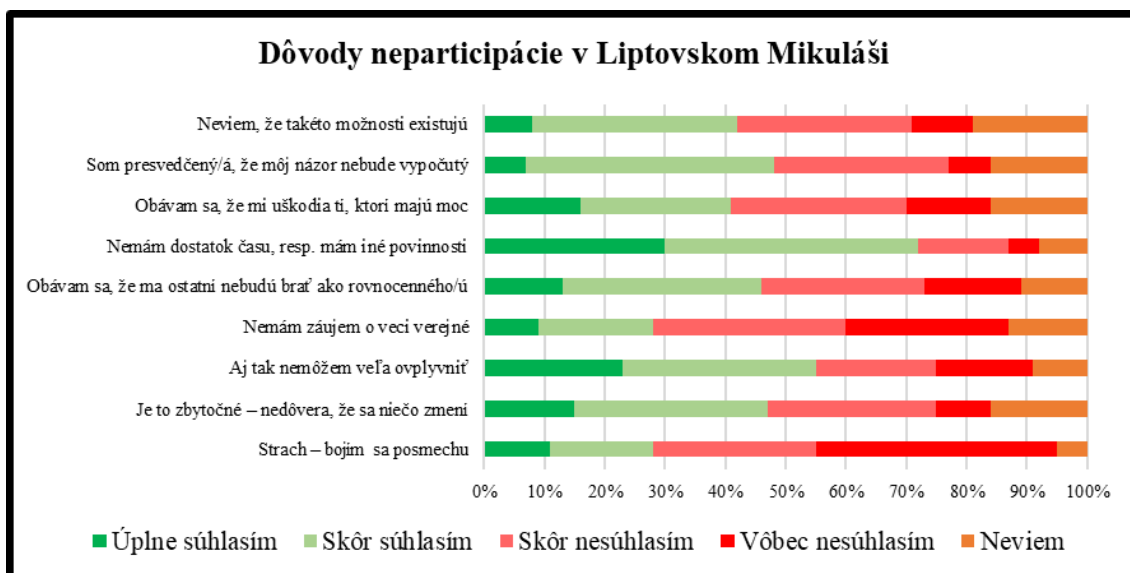
Analýza grafickej vizualizácie ukázala, že medzi najčastejšie uvádzané dôvody neparticipácie mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši patrí nedostatok času. Tento faktor môže súvisieť s uponáhľaným životným štýlom a vysokou mierou povinností. Okrem toho sa u mladých ľudí prejavuje silná skepsa voči vplyvu ich individuálneho názoru na rozhodovacie procesy. Prevažuje nedôvera v schopnosť ovplyvniť dianie a v to, že sa ich požiadavky stretnú s relevantnou reakciou zo strany kompetentných. Obava z neférového zaobchádzania a nerešpektovania ich ako rovnocenných partnerov v diskusii vedie k zníženiu motivácie k aktívnemu zapojeniu sa do participačných procesov a v konečnom dôsledku k oslabovaniu občianskej spoločnosti. Je však pozitívne, že mladí ľudia sa neboja prejaviť svoj názor a nevnímajú strach z negatívnych reakcií ako prekážku participácie. Táto skutočnosť dáva nádej na rastúcu angažovanosť mladých ľudí v budúcnosti.

Tabuľka 15: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Mikuláši

Dôvody neparticipácie v Liptovskom Mikuláši	Úplne súhlasím		Skôr súhlasím		Skôr nesúhlasím		Vôbec nesúhlasím		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Neviem, že takéto možnosti existujú	8	8,00%	34	34,00%	29	29,00%	10	10,00%	19	19,00%
Som presvedčený/á, že môj názor nebude vypočutý	7	7,00%	41	41,00%	29	29,00%	7	7,00%	16	16,00%
Obávam sa, že mi uškodí ti, ktorí majú moc	16	16,00%	25	25,00%	29	29,00%	14	14,00%	16	16,00%
Nemám dostatok času, resp. mám iné povinnosti	30	30,00%	42	42,00%	15	15,00%	5	5,00%	8	8,00%
Obávam sa, že ma ostatní nebudú brať ako rovnocenného/ú	13	13,00%	33	33,00%	27	27,00%	16	16,00%	11	11,00%
Nemám záujem o veci verejné	9	9,00%	19	19,00%	32	32,00%	27	27,00%	13	13,00%
Aj tak nemôžem veľa ovplyvniť	23	23,00%	32	32,00%	20	20,00%	16	16,00%	9	9,00%
Je to zbytočné – nedôvera, že sa niečo zmení	15	15,00%	32	32,00%	28	28,00%	9	9,00%	16	16,00%
Strach – bojím sa posmechu	11	11,00%	17	17,00%	27	27,00%	40	40,00%	5	5,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 23: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Mikuláši

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.1.2 Ružomberok

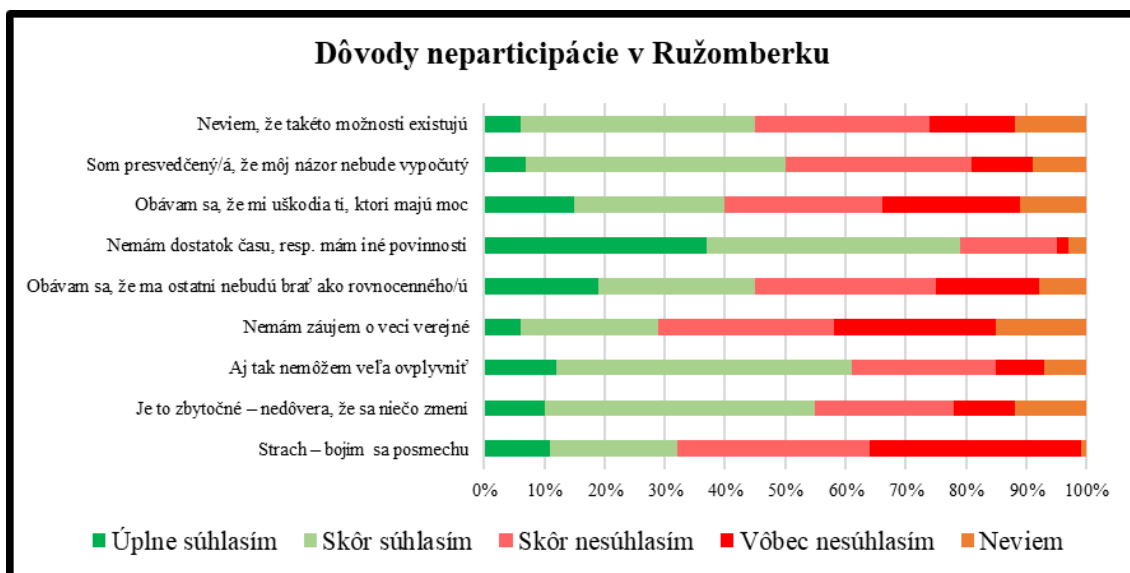
Analýza grafickej vizualizácie ukázala, že medzi najčastejšie uvádzané dôvody neparticipácie mladých ľudí v Ružomberku patrí nedostatok času. Tento faktor môže súvisieť s uponáhľaným životným štýlom a vysokou mierou povinností. Okrem toho sa u mladých ľudí prejavuje silná skepsa voči vplyvu ich individuálneho názoru na rozhodovacie procesy. Prevažuje nedôvera v schopnosť ovplyvniť dianie a v to, že sa ich požiadavky stretnú s relevantnou reakciou zo strany kompetentných. Obava z neférového zaobchádzania a nerešpektovania ich ako rovnocenných partnerov v diskusii vedie k zníženiu motivácie k aktívnemu zapojeniu sa do participačných procesov a v konečnom dôsledku k oslabovaniu občianskej spoločnosti. Je však pozitívne, že mladí ľudia sa neboja prejaviť svoj názor a nevnímajú strach z negatívnych reakcií ako prekážku participácie. Táto skutočnosť dáva nádej na rastúcu angažovanosť mladých ľudí v budúcnosti.

Tabuľka 16: Dôvody neparticipácie respondentov v Ružomberku

Dôvody neparticipácie v Ružomberku	Úplne súhlasím		Skôr súhlasím		Skôr nesúhlasím		Vôbec nesúhlasím		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Neviem, že takéto možnosti existujú	6	6,00%	39	39,00%	29	29,00%	14	14,00%	12	12,00%
Som presvedčený/á, že môj názor nebude vypočutý	7	7,00%	43	43,00%	31	31,00%	10	10,00%	9	9,00%
Obávam sa, že mi uškodí a ti, ktorí majú moc	15	15,00%	25	25,00%	26	26,00%	23	23,00%	11	11,00%
Nemám dostatok času, resp. mám iné povinnosti	37	37,00%	42	42,00%	16	16,00%	2	2,00%	3	3,00%
Obávam sa, že ma ostatní nebudú brať ako rovnocenného/ú	19	19,00%	26	26,00%	30	30,00%	17	17,00%	8	8,00%
Nemám záujem o veci verejné	6	6,00%	23	23,00%	29	29,00%	27	27,00%	15	15,00%
Aj tak nemôžem veľa ovplyvniť	12	12,00%	49	49,00%	24	24,00%	8	8,00%	7	7,00%
Je to zbytočné – nedôvera, že sa niečo zmení	10	10,00%	45	45,00%	23	23,00%	10	10,00%	12	12,00%
Strach – bojím sa posmechu	11	11,00%	21	21,00%	32	32,00%	35	35,00%	1	1,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 24: Dôvody neparticipácie respondentov v Ružomberku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.1.3 Liptovský Hrádok

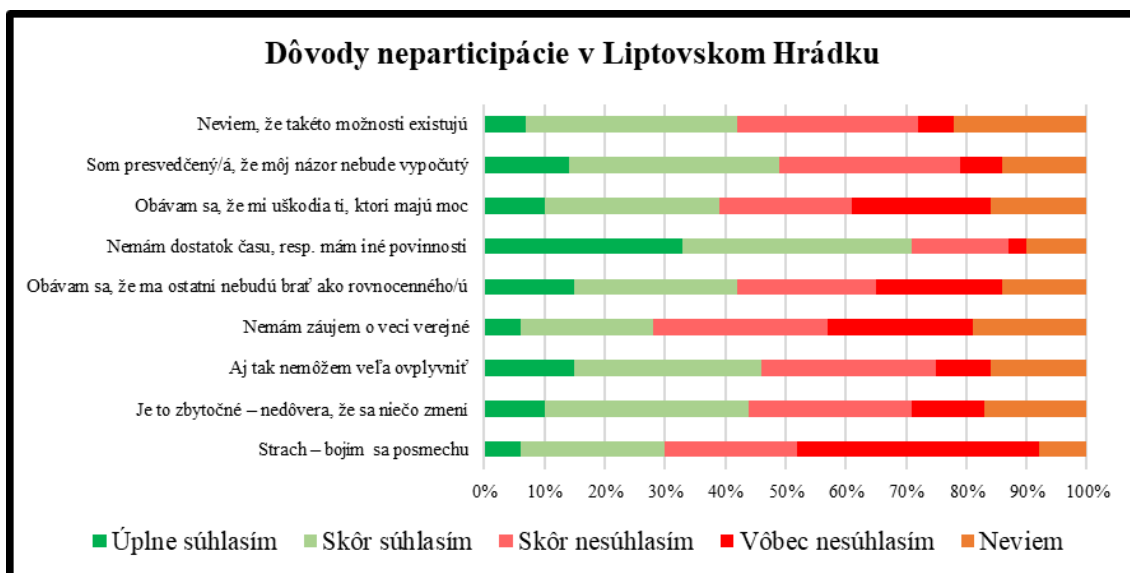
Analýza grafickej vizualizácie ukázala, že medzi najčastejšie uvádzané dôvody neparticipácie mladých ľudí v Liptovskom Hrádku patrí nedostatok času. Tento faktor môže súvisieť s uponáhľaným životným štýlom a vysokou mierou povinností. Okrem toho sa u mladých ľudí prejavuje silná skepsa voči vplyvu ich individuálneho názoru na rozhodovacie procesy. Prevažuje nedôvera v schopnosť ovplyvniť dianie a v to, že sa ich požiadavky stretnú s relevantnou reakciou zo strany kompetentných. Obava z neférového zaobchádzania a nerešpektovania ich ako rovnocenných partnerov v diskusii vedie k zníženiu motivácie k aktívnemu zapojeniu sa do participačných procesov a v konečnom dôsledku k oslabovaniu občianskej spoločnosti. Je však pozitívne, že mladí ľudia sa neboja prejaviť svoj názor a nevnímajú strach z negatívnych reakcií ako prekážku participácie. Táto skutočnosť dáva nádej na rastúcu angažovanosť mladých ľudí v budúcnosti.

Tabuľka 17: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Hrádku

Dôvody neparticipácie v Liptovskom Hrádku	Úplne súhlasím		Skôr súhlasím		Skôr nesúhlasím		Vôbec nesúhlasím		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Neviem, že takéto možnosti existujú	7	7,00%	35	35,00%	30	30,00%	6	6,00%	22	22,00%
Som presvedčený/á, že môj názor nebude vypočutý	14	14,00%	35	35,00%	30	30,00%	7	7,00%	14	14,00%
Obávam sa, že mi uškodí ti, ktorí majú moc	10	10,00%	29	29,00%	22	22,00%	23	23,00%	16	16,00%
Nemám dostatok času, resp. mám iné povinnosti	33	33,00%	38	38,00%	16	16,00%	3	3,00%	10	10,00%
Obávam sa, že ma ostatní nebudú brať ako rovnocenného/ú	15	15,00%	27	27,00%	23	23,00%	21	21,00%	14	14,00%
Nemám záujem o veci verejné	6	6,00%	22	22,00%	29	29,00%	24	24,00%	19	19,00%
Aj tak nemôžem veľa ovplyvniť	15	15,00%	31	31,00%	29	29,00%	9	9,00%	16	16,00%
Je to zbytočné – nedôvera, že sa niečo zmení	10	10,00%	34	34,00%	27	27,00%	12	12,00%	17	17,00%
Strach – bojím sa posmechu	6	6,00%	24	24,00%	22	22,00%	40	40,00%	8	8,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 25: Dôvody neparticipácie respondentov v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.2 Dôvody participácie

Táto časť dotazníkového výskumu skúmala potencionálne dôvody zvýšenej miery participácie mladých ľudí v regióne Liptov. Dotazník sa zameriaval na širokú škálu možných príčin ich aktívnejšieho zapojenia sa do participačných procesov. Analýza získaných dát naznačuje vysokú mieru zhody medzi odhadnutými a reálne identifikovanými dôvodmi participácie, o čom svedčí prevaha kladných odpovedí. Získané dáta poukazujú na zhodu v dôvodoch aktívnejšej participácie medzi troma mestami: Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok. Výsledky tejto časti dotazníkového výskumu môžu slúžiť ako cenný zdroj informácií pre predstaviteľov miestnej samosprávy pri podpore riešení na zvýšenie záujmu mladých ľudí o prostredie, v ktorom žijú a aktívne zapojenie sa do rozhodovacích procesov.

4.3.2.1 Liptovský Mikuláš

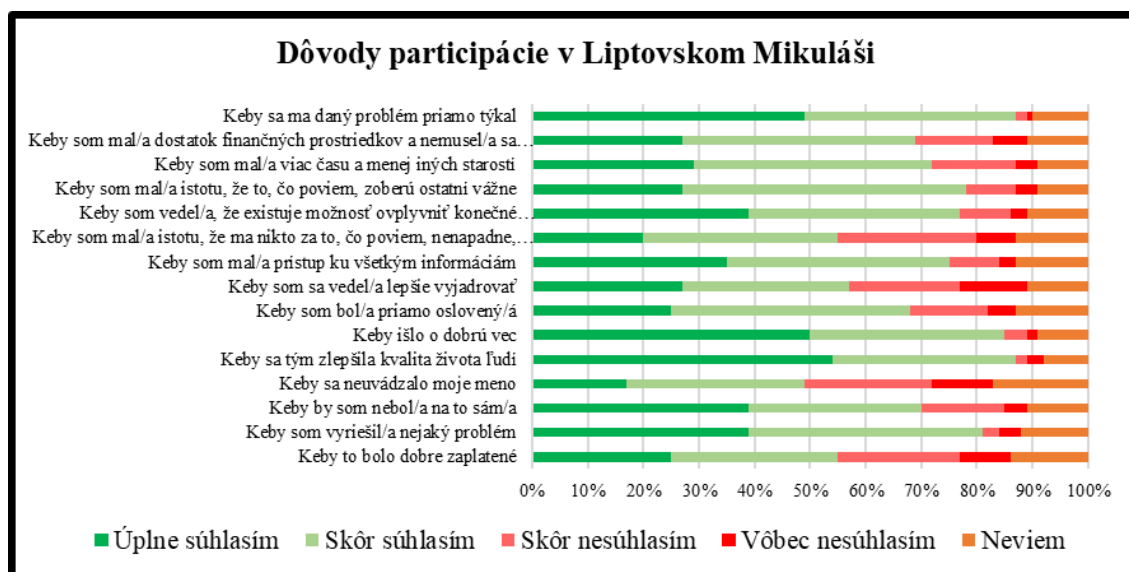
Analýza grafickej vizualizácie poukazuje na to, že kľúčovým faktorom motivácie k participácii mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši je priamy vplyv riešeného problému pre ich životy. Mladí ľudia sú ochotní aktívne sa zapojiť do participačných procesov, ak veria, že výsledkom bude zlepšenie kvality života v ich komunite. Túto motiváciu možno vnímať ako pozitívny signál a nádej do budúcnosti. Na druhej strane sa ukazuje, že anonymita a finančné ohodnotenie nehrá v motivačnej štruktúre mladých ľudí v Liptovskom Mikuláši významnú úlohu. Táto skutočnosť podčiarkuje altruistický charakter participácie a poukazuje na ochotu mladých ľudí prispievať k rozvoju spoločnosti bez očakávania materiálnej odmeny.

Tabuľka 18: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Mikuláši

Dôvody participácie v Liptovskom Mikuláši	Úplne súhlasím		Skôr súhlasím		Skôr nesúhlasím		Vôbec nesúhlasím		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Keby sa ma daný problém priamo týkal	49	49,00%	38	38,00%	2	2,00%	1	1,00%	10	10,00%
Keby som mal/a dostatok finančných prostriedkov a nemusel/a sa naháňať	27	27,00%	42	42,00%	14	14,00%	6	6,00%	11	11,00%
Keby som mal/a viac času a menej iných starostí	29	29,00%	43	43,00%	15	15,00%	4	4,00%	9	9,00%
Keby som mal/a istotu, že to, čo poviem, zoberú ostatní vážne	27	27,00%	51	51,00%	9	9,00%	4	4,00%	9	9,00%
Keby som vedel/a, že existuje možnosť ovplyvniť konečné rozhodnutie	39	39,00%	38	38,00%	9	9,00%	3	3,00%	11	11,00%
Keby som mal/a istotu, že ma nikto za to, čo poviem, nenapadne, nezosmiešni	20	20,00%	35	35,00%	25	25,00%	7	7,00%	13	13,00%
Keby som mal/a prístup ku všetkým informáciám	35	35,00%	40	40,00%	9	9,00%	3	3,00%	13	13,00%
Keby som sa vedel/a lepšie vyjadrovať	27	27,00%	30	30,00%	20	20,00%	12	12,00%	11	11,00%
Keby som bol/a priamo oslovený/á	25	25,00%	43	43,00%	14	14,00%	5	5,00%	13	13,00%
Keby išlo o dobrú vec	50	50,00%	35	35,00%	4	4,00%	2	2,00%	9	9,00%
Keby sa tým zlepšila kvalita života ľudí	54	54,00%	33	33,00%	2	2,00%	3	3,00%	8	8,00%
Keby sa neuvádzalo moje meno	17	17,00%	32	32,00%	23	23,00%	11	11,00%	17	17,00%
Keby by som nebol/a na to sám/a	39	39,00%	31	31,00%	15	15,00%	4	4,00%	11	11,00%
Keby som vyriešil/a nejaký problém	39	39,00%	42	42,00%	3	3,00%	4	4,00%	12	12,00%
Keby to bolo dobre zaplatené	25	25,00%	30	30,00%	22	22,00%	9	9,00%	14	14,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 26: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Mikuláši

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.2.2 Ružomberok

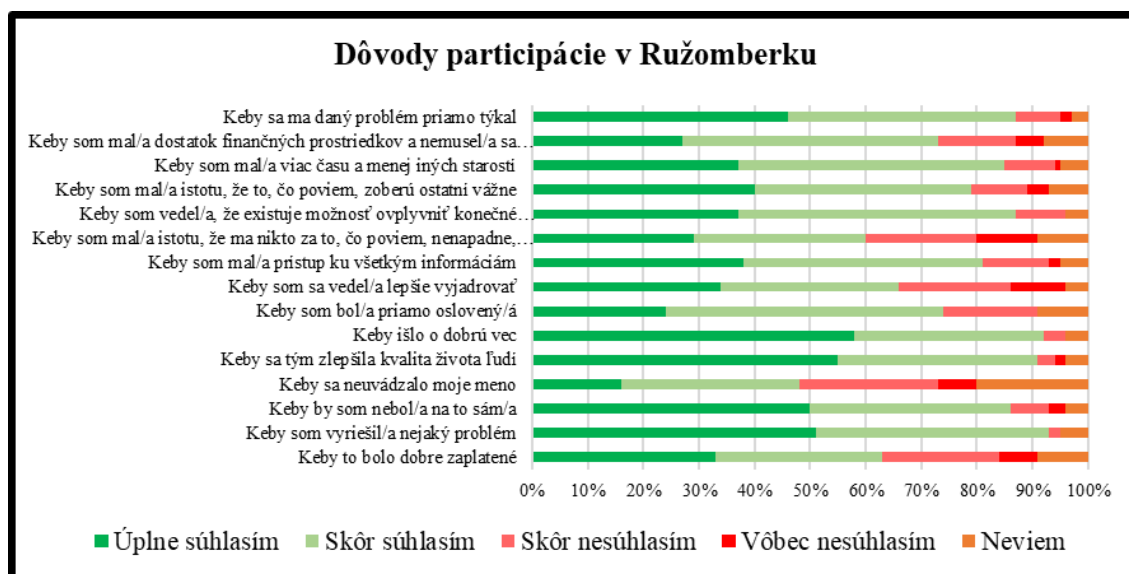
Analýza grafickej vizualizácie poukazuje na to, že kľúčovým faktorom motivácie k participácii mladých ľudí v Ružomberku je priamy vplyv riešeného problému pre ich životy. Mladí ľudia sú ochotní aktívne sa zapojiť do participačných procesov, ak veria, že výsledkom bude zlepšenie kvality života v ich komunite. Túto motiváciu možno vnímať ako pozitívny signál a nádej do budúcnosti. Mladých ľudí z Ružomberka by taktiež motivovalo, ak by mali istotu, že by sa im daný problém podarilo vyriešiť. Na druhej strane sa ukazuje, že anonymita a finančné ohodnotenie nehrá v motivačnej štruktúre mladých ľudí v Ružomberku významnú úlohu. Táto skutočnosť podčiarkuje altruistický charakter participácie a poukazuje na ochotu mladých ľudí prispievať k rozvoju spoločnosti bez očakávania materiálnej odmeny.

Tabuľka 19: Dôvody participácie respondentov v Ružomberku

Dôvody participácie v Ružomberku	Úplne súhlasím		Skôr súhlasím		Skôr nesúhlasím		Vôbec nesúhlasím		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Keby sa ma daný problém priamo týkal	46	46,00%	41	41,00%	8	8,00%	2	2,00%	3	3,00%
Keby som mal/a dostatok finančných prostriedkov a nemusel/a sa naháňať	27	27,00%	46	46,00%	14	14,00%	5	5,00%	8	8,00%
Keby som mal/a viac času a menej iných starostí	37	37,00%	48	48,00%	9	9,00%	1	1,00%	5	5,00%
Keby som mal/a istotu, že to, čo poviem, zoberú ostatní vážne	40	40,00%	39	39,00%	10	10,00%	4	4,00%	7	7,00%
Keby som vedel/a, že existuje možnosť ovplyvniť konečné rozhodnutie	37	37,00%	50	50,00%	9	9,00%	0	0,00%	4	4,00%
Keby som mal/a istotu, že ma nikto za to, čo poviem, nenapadne, nezosmiešni	29	29,00%	31	31,00%	20	20,00%	11	11,00%	9	9,00%
Keby som mal/a prístup ku všetkým informáciám	38	38,00%	43	43,00%	12	12,00%	2	2,00%	5	5,00%
Keby som sa vedel/a lepšie vyjadrovať	34	34,00%	32	32,00%	20	20,00%	10	10,00%	4	4,00%
Keby som bol/a priamo oslovený/á	24	24,00%	50	50,00%	17	17,00%	0	0,00%	9	9,00%
Keby išlo o dobrú vec	58	58,00%	34	34,00%	4	4,00%	0	0,00%	4	4,00%
Keby sa tým zlepšila kvalita života ľudí	55	55,00%	36	36,00%	3	3,00%	2	2,00%	4	4,00%
Keby sa neuvádzalo moje meno	16	16,00%	32	32,00%	25	25,00%	7	7,00%	20	20,00%
Keby by som nebol/a na to sám/a	50	50,00%	36	36,00%	7	7,00%	3	3,00%	4	4,00%
Keby som vyriešil/a nejaký problém	51	51,00%	42	42,00%	2	2,00%	0	0,00%	5	5,00%
Keby to bolo dobre zaplatené	33	33,00%	30	30,00%	21	21,00%	7	7,00%	9	9,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 27: Dôvody participácie respondentov v Ružomberku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.2.3 Liptovský Hrádok

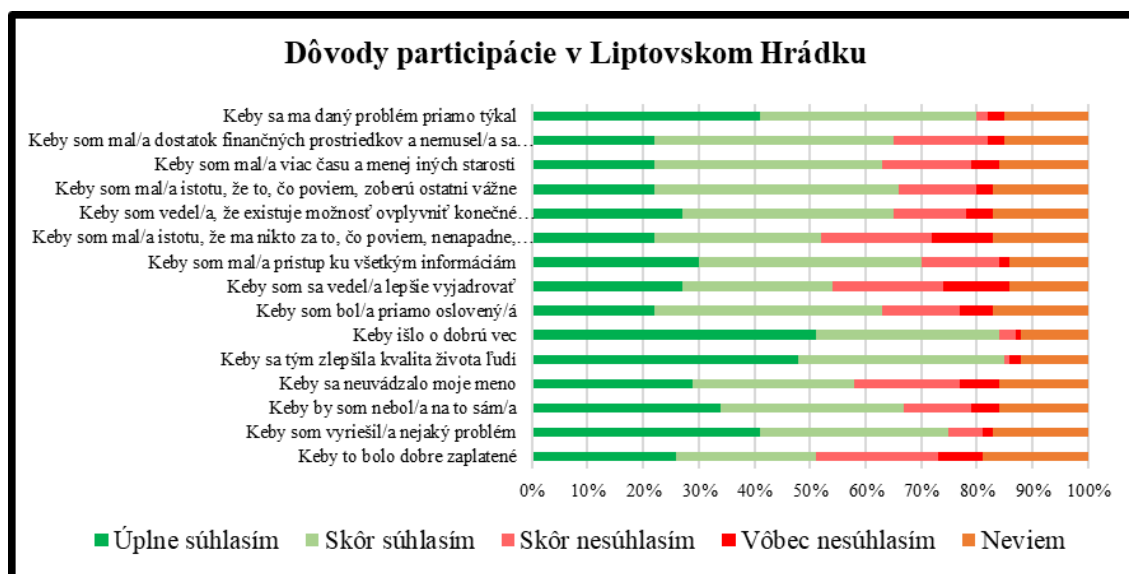
Analýza grafickej vizualizácie poukazuje na to, že kľúčovým faktorom motivácie k participácii mladých ľudí v Liptovskom Hrádku je priamy vplyv riešeného problému pre ich životy. Mladí ľudia sú ochotní aktívne sa zapojiť do participačných procesov, ak veria, že výsledkom bude zlepšenie kvality života v ich komunite. Túto motiváciu možno vnímať ako pozitívny signál a nádej do budúcnosti. Na druhej strane sa ukazuje, že anonymita a finančné ohodnotenie nehrá v motivačnej štruktúre mladých ľudí v Liptovskom Hrádku významnú úlohu. Táto skutočnosť podčiarkuje altruistický charakter participácie a poukazuje na ochotu mladých ľudí prispievať k rozvoju spoločnosti bez očakávania materiálnej odmeny.

Tabuľka 20: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Hrádku

Dôvody participácie v Liptovskom Hrádku	Úplne súhlasím		Skôr súhlasím		Skôr nesúhlasím		Vôbec nesúhlasím		Neviem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Keby sa ma daný problém priamo týkal	41	41,00%	39	39,00%	2	2,00%	3	3,00%	15	15,00%
Keby som mal/a dostatok finančných prostriedkov a nemusel/a sa naháňať	22	22,00%	43	43,00%	17	17,00%	3	3,00%	15	15,00%
Keby som mal/a viac času a menej iných starostí	22	22,00%	41	41,00%	16	16,00%	5	5,00%	16	16,00%
Keby som mal/a istotu, že to, čo poviem, zoberú ostatní vážne	22	22,00%	44	44,00%	14	14,00%	3	3,00%	17	17,00%
Keby som vedel/a, že existuje možnosť ovplyvniť konečné rozhodnutie	27	27,00%	38	38,00%	13	13,00%	5	5,00%	17	17,00%
Keby som mal/a istotu, že ma nikto za to, čo poviem, nenapadne, nezosmiešni	22	22,00%	30	30,00%	20	20,00%	11	11,00%	17	17,00%
Keby som mal/a prístup ku všetkým informáciám	30	30,00%	40	40,00%	14	14,00%	2	2,00%	14	14,00%
Keby som sa vedel/a lepšie vyjadrovať	27	27,00%	27	27,00%	20	20,00%	12	12,00%	14	14,00%
Keby som bol/a priamo oslovený/á	22	22,00%	41	41,00%	14	14,00%	6	6,00%	17	17,00%
Keby išlo o dobrú vec	51	51,00%	33	33,00%	3	3,00%	1	1,00%	12	12,00%
Keby sa tým zlepšila kvalita života ľudí	48	48,00%	37	37,00%	1	1,00%	2	2,00%	12	12,00%
Keby sa neuvádzalo moje meno	29	29,00%	29	29,00%	19	19,00%	7	7,00%	16	16,00%
Keby by som nebol/a na to sám/a	34	34,00%	33	33,00%	12	12,00%	5	5,00%	16	16,00%
Keby som vyriešil/a nejaký problém	41	41,00%	34	34,00%	6	6,00%	2	2,00%	17	17,00%
Keby to bolo dobre zaplatené	26	26,00%	25	25,00%	22	22,00%	8	8,00%	19	19,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 28: Dôvody participácie respondentov v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.4 Komunikácia smerom k mladým ľuďom

V záverečnej kapitole nášho dotazníkového výskumu sme sa zamerali na analýzu komunikačných stratégií, ktoré samosprávy v regióne Liptov využívajú pri komunikácii s mladými ľuďmi. Zisťovali sme, aké nástroje mladí ľudia preferujú na sledovanie diania v ich meste a akým spôsobom sa informujú o aktivitách a riešení problémov v meste v prípade potreby. Možnosti odpovedí v dotazníku boli navrhnuté na základe najpravdepodobnejších foriem komunikácie v kontexte troch skúmaných miest (Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok). Respondenti mali možnosť vybrať si viacero odpovedí v rámci každej otázky, pričom všetky otázky boli povinné. V prípade, že ponúkané odpovede nevystihli v plnej miere preferované spôsoby komunikácie respondentov, mali možnosť zaškrtnúť „inú“ možnosť a doplniť ju o krátky komentár. Prvé dve otázky boli preto koncipované ako polouzavreté, zatiaľ čo posledná otázka mala otvorenú formu. Cieľom poslednej otázky bolo zistiť konkrétne odporúčania mladých ľudí pre samosprávy, ako sa efektívnejšie priblížiť k tejto vekovej kategórii a zlepšiť s ňou komunikáciu. Posledná otázka bola koncipovaná v otvorenej forme, aby sme získali autentický pohľad mladých ľudí na danú problematiku bez ovplyvňovania ich odpovedí.

4.4.1 Nástroje na sledovanie diania vo svojom meste

Táto časť dotazníkového výskumu sa zamerala na analýzu nástrojov, ktoré mladí ľudia v regióne Liptov využívajú na sledovanie diania v ich mestách. Získané dáta naznačujú, že približne tretina respondentov nemá záujem sledovať dianie v ktoromkoľvek

liptovskom meste, aj keď sa ich priamo dotýka. To môže súvisieť aj s vysokým podielom externých respondentov, ktorí nemajú priamy vzťah k mestu, v ktorom boli oslovení. Výber nástrojov na sledovanie diania bol uskutočnený na základe analýzy informačných kanálov v každom z troch sledovaných miest (Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok). Do uzatvorených otázok dotazníka boli zahrnuté len tie informačné kanály, ktoré boli dostupné vo všetkých troch mestách. V prípade, že respondent využíval na sledovanie diania vo svojom meste iný informačný kanál, mohol ho uviesť v otvorenej odpovedi. Zistené poznatky z tejto časti dotazníkového výskumu môžu predstaviteľom samospráv slúžiť ako cenné informácie pre zefektívnenie využívania najsledovanejších informačných kanálov miest pri šírení dôležitých informácií pre mladšiu generáciu občanov.

Tabuľka 21: Nástroje na sledovanie diania v meste

Nástroje na sledovanie diania v meste	Liptovský Mikuláš		Ružomberok		Liptovský Hrádok	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Nie, nesledujem dianie vo svojom meste	35	35,00%	33	33,00%	30	30,00%
Webová stránka mesta	21	21,00%	41	41,00%	34	34,00%
Oficiálna Facebooková stránka mesta	36	36,00%	38	38,00%	46	46,00%
Mobilná aplikácia mesta Virtualne	1	1,00%	8	8,00%	1	1,00%
Mestské spravodajstvo	11	11,00%	11	11,00%	10	10,00%
Mestská televízia	19	19,00%	21	21,00%	13	13,00%
Využívam na to iný nástroj...	6	6,00%	4	4,00%	8	8,00%

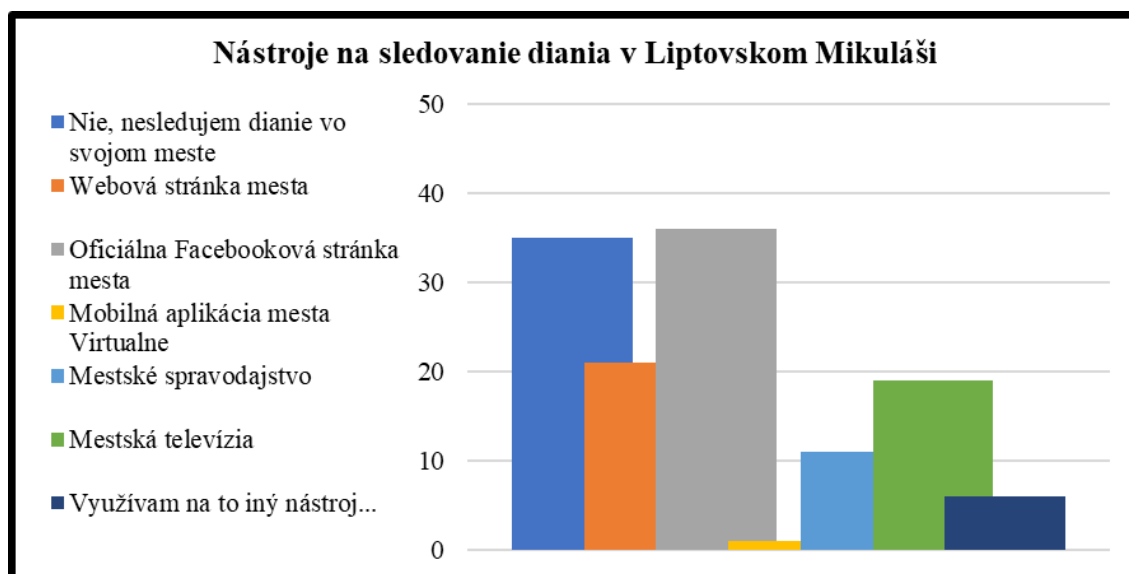
Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.1.1 Liptovský Mikuláš

Grafická vizualizácia zobrazuje, že mladí ľudia v Liptovskom Mikuláši sa na informovanie o dianí v meste najčastejšie spoliehajú na oficiálnu facebookovú stránku mesta. Nasledujú dva tradičné komunikačné kanály - webová stránka mesta a mestská televízia. Z týchto zistení môžeme usúdiť, že digitálne informačné kanály sú medzi mladými ľuďmi v Liptovskom Mikuláši najpopulárnejšie. Na druhej strane spektra sa nachádzajú Mobilná aplikácia mesta Virtuálne a mestské spravodajstvo, ktoré mladí ľudia v Liptovskom Mikuláši využívajú najmenej.

V otvorenej časti dotazníkového výskumu sme napriek 6 odpovediam nezískali žiadne informácie o nových nástrojoch, ktoré by mladí ľudia v Liptovskom Mikuláši využívali na sledovanie aktivít mesta.

Graf 29: Nástroje na sledovanie diania v Liptovskom Mikuláši

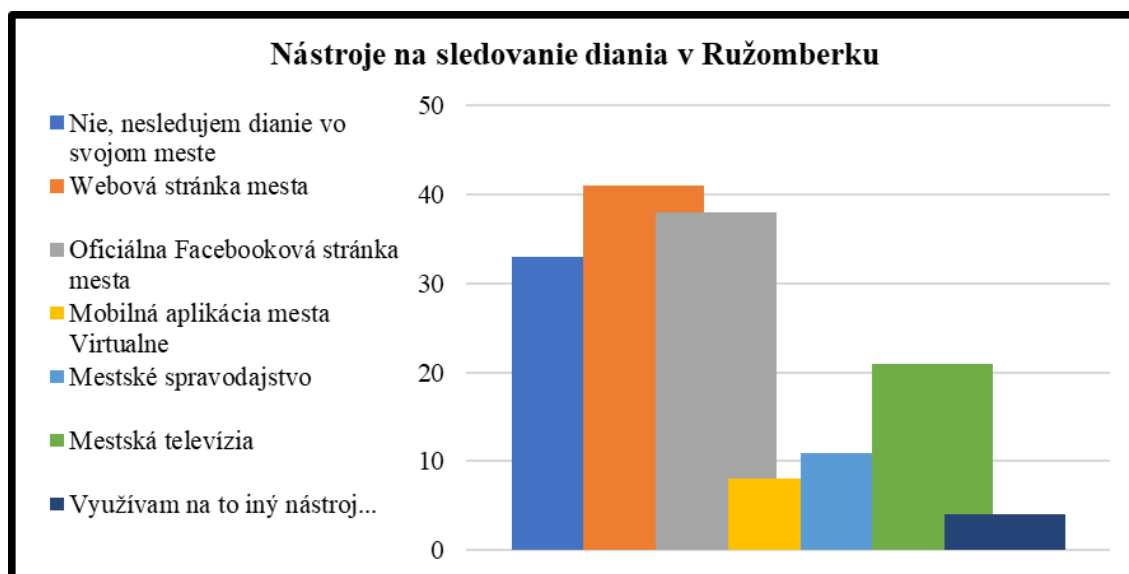
Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.1.2 Ružomberok

Grafická vizualizácia zobrazuje, že mladí ľudia v Ružomberku sa na informovanie o dianí v meste najčastejšie spoliehajú na webovú stránku mesta. Nasledujú jeden moderný a jeden tradičný komunikačný kanál – oficiálna facebooková stránka mesta a mestská televízia. Z týchto zistení môžeme usúdiť, že digitálne informačné kanály sú medzi mladými ľuďmi v Ružomberku najpopulárnejšie. Na druhej strane spektra sa nachádzajú Mobilná aplikácia mesta Virtuálne a mestské spravodajstvo, ktoré mladí ľudia v Ružomberku využívajú najmenej.

V otvorenej časti dotazníkového výskumu sme napriek 4 odpovediam nezískali žiadne informácie o nových nástrojoch, ktoré by mladí ľudia v Ružomberku využívali na sledovanie aktivít mesta.

Graf 30: Nástroje na sledovanie diania v Ružomberku

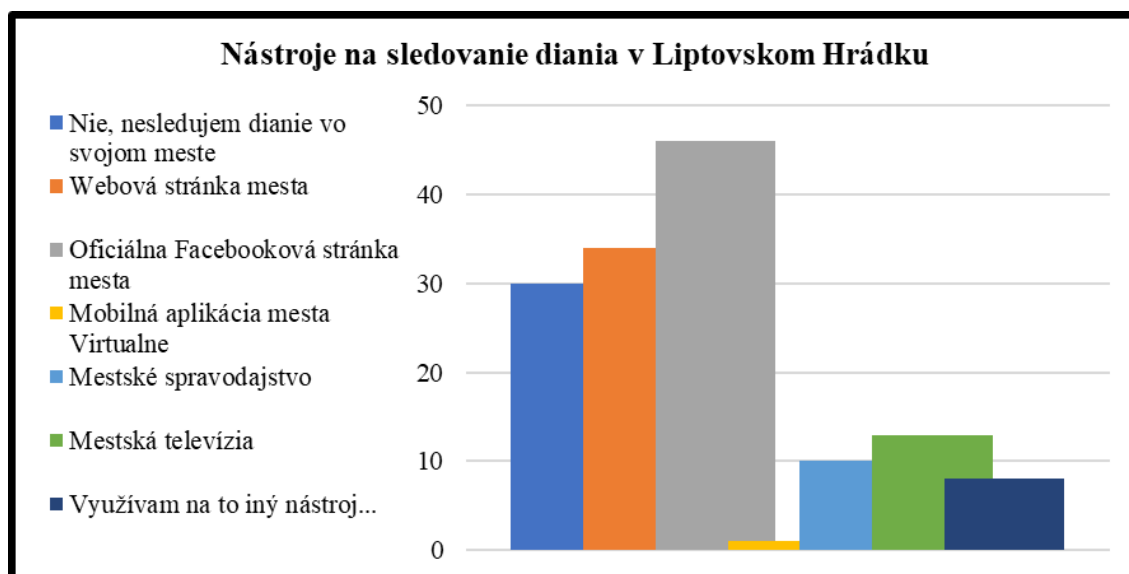
Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.1.3 Liptovský Hrádok

Grafická vizualizácia zobrazuje, že mladí ľudia v Liptovskom Hrádku sa na informovanie o dianí v meste najčastejšie spoliehajú na oficiálnu facebookovú stránku mesta. Nasledujú dva tradičné komunikačné kanály - webová stránka mesta a mestská televízia. Z týchto zistení môžeme usúdiť, že digitálne informačné kanály sú medzi mladými ľuďmi v Liptovskom Hrádku najpopulárnejšie. Na druhej strane spektra sa nachádzajú Mobilná aplikácia mesta Virtuálne a mestské spravodajstvo, ktoré mladí ľudia v Liptovskom Hrádku využívajú najmenej.

V otvorenej časti dotazníkového výskumu sme napriek 8 odpovediam nezískali žiadne informácie o nových nástrojoch, ktoré by mladí ľudia v Liptovskom Hrádku využívali na sledovanie aktivít mesta.

Graf 31: Nástroje na sledovanie diania v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.2 Spôsob informovania kompetentných vo svojom meste

Táto časť dotazníkového výskumu sa zamerala na zisťovanie preferovaných spôsobov informovania kompetentných miest regiónu Liptov o problémoch, ktoré trápia mladých ľudí alebo ich blízkych. Respondenti mali na výber z rôznych možností kontaktovania samosprávy v prípade bežných denných problémov. Získané informácie z tejto časti dotazníkového výskumu môžu predstaviteľom samospráv slúžiť ako cenné podklady pre zlepšenie viditeľnosti kontaktných informácií alebo zefektívnenie nástrojov na komunikáciu s občanmi, medzi ktorých patria aj mladí ľudia.

Tabuľka 22: Spôsob informovania kompetentných vo svojom meste

Spôsob informovania kompetentných mesta	Liptovský Mikuláš		Ružomberok		Liptovský Hrádok	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Osobný kontakt	32	32,00%	38	38,00%	41	41,00%
Telefonický kontakt	40	40,00%	46	46,00%	45	45,00%
Emailový kontakt	51	51,00%	53	53,00%	45	45,00%
Portál Odkaz pre starostu	9	9,00%	11	11,00%	9	9,00%
Facebooková stránka mesta	23	23,00%	25	25,00%	25	25,00%
Mobilná aplikácia mesta Virtualne	8	8,00%	7	7,00%	5	5,00%
Využil/a by som na to iný spôsob...	0	0,00%	1	1,00%	3	3,00%

Zdroj: vlastné spracovanie

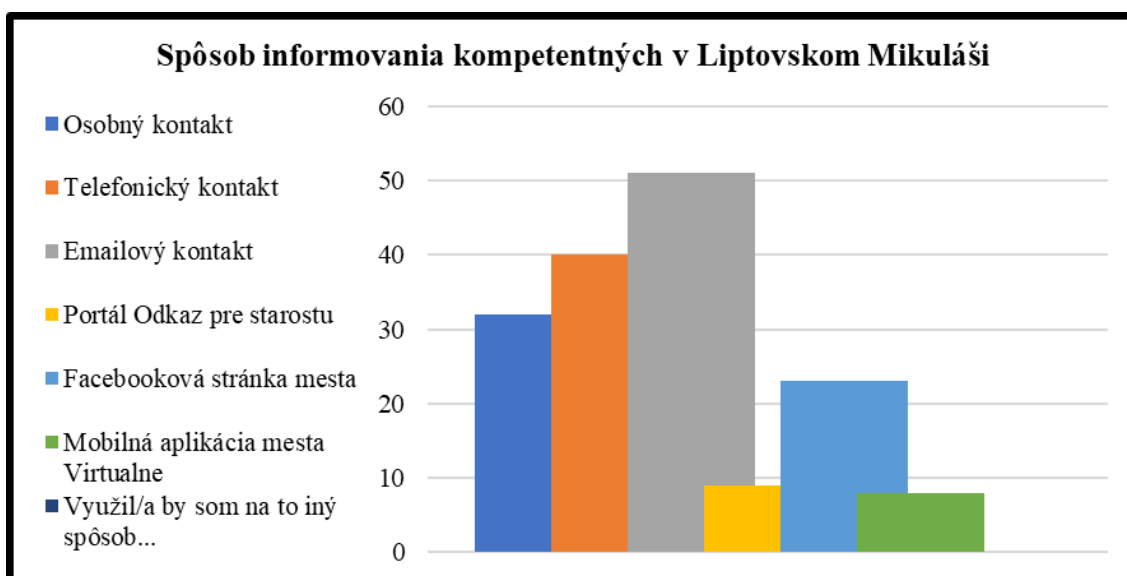
4.4.2.1 Liptovský Mikuláš

Grafická vizualizácia ukazuje, že medzi mladými ľuďmi v Liptovskom Mikuláši stále prevládajú klasické spôsoby informovania kompetentných. V prípade riešenia problémov by s vysokou pravdepodobnosťou využili emailový, telefonický alebo osobný

kontakt. Naopak, najmenej by sa spoliehali na mobilnú aplikáciu mesta Virtuálne a portál Odkaz pre starostu.

V otvorenej časti dotazníka sa žiadny z respondentov z Liptovského Mikuláša nerozhodol uviesť ďalší spôsob informovania o problémoch. To potvrdzuje, že v uzatvorených otázkach dotazníka boli zahrnuté všetky najdôležitejšie nástroje, ktoré mladí ľudia v praxi využívajú.

Graf 32: Spôsob informovania kompetentných v Liptovskom Mikuláši

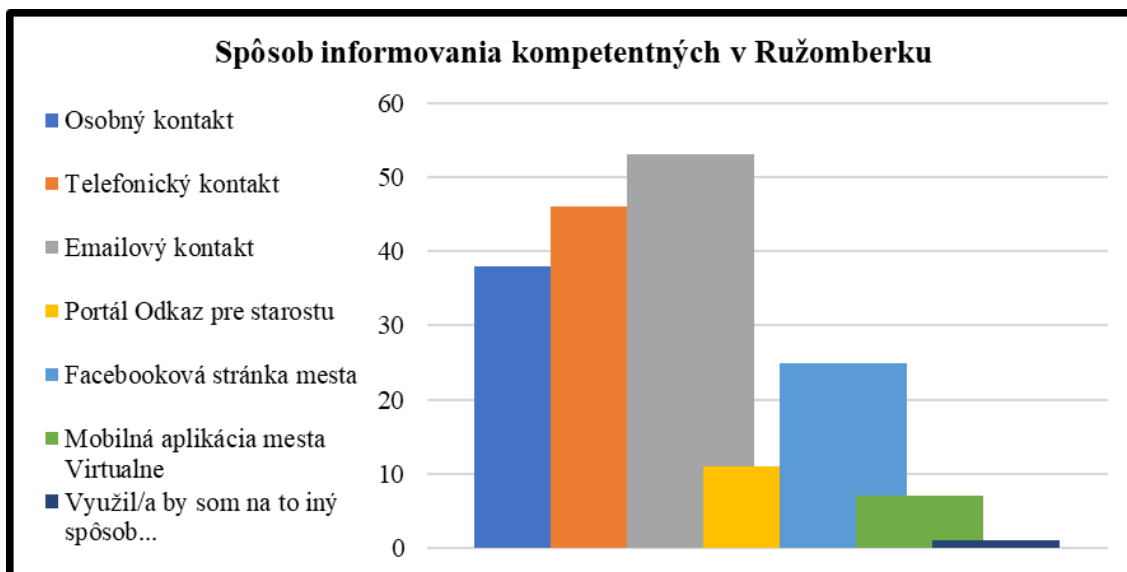
Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.2.2 Ružomberok

Grafická vizualizácia ukazuje, že medzi mladými ľuďmi v Ružomberku stále prevládajú klasické spôsoby informovania kompetentných. V prípade riešenia problémov by s vysokou pravdepodobnosťou využili emailový, telefonický alebo osobný kontakt. Naopak, najmenej by sa spoliehali na mobilnú aplikáciu mesta Virtuálne a portál Odkaz pre starostu.

V otvorenej časti dotazníka sa iba 1 z respondentov z Ružomberka rozhodol uviesť ďalší spôsob informovania o problémoch. Napriek tomu respondent nevyužil vyhradený priestor v dotazníku na uvedenie akéhokoľvek iného nástroja na informovanie kompetentných.

Graf 33: Spôsob informovania kompetentných v Ružomberku

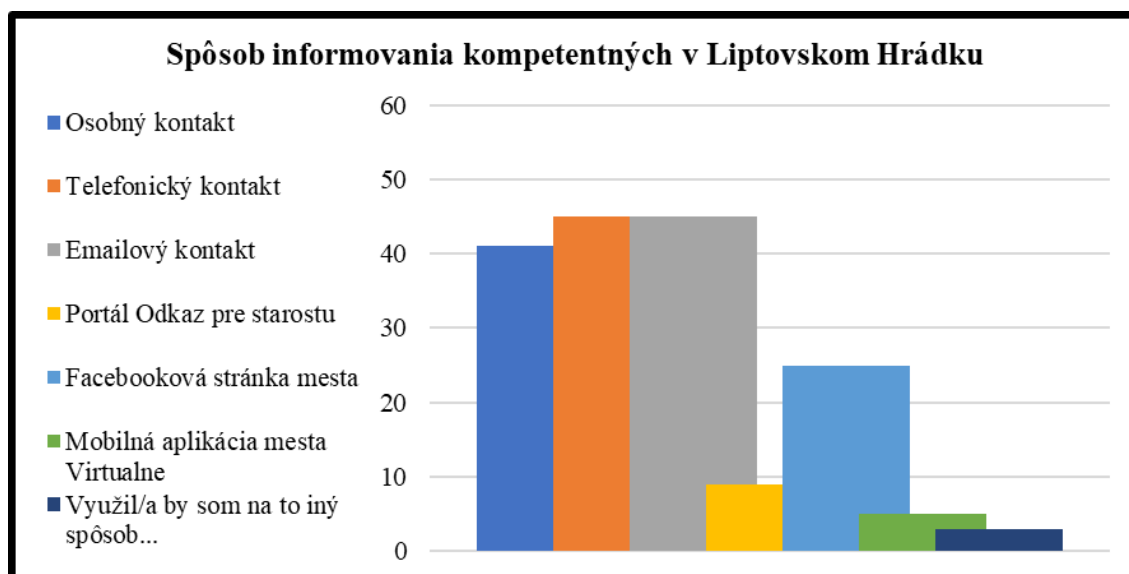
Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.2.3 Liptovský Hrádok

Grafická vizualizácia ukazuje, že medzi mladými ľuďmi v Liptovskom Hrádku stále prevládajú klasické spôsoby informovania kompetentných. V prípade riešenia problémov by s vysokou pravdepodobnosťou využili emailový, telefonický alebo osobný kontakt. Naopak, najmenej by sa spoliehali na mobilnú aplikáciu mesta Virtuálne a portál Odkaz pre starostu.

V otvorenej časti dotazníka sa iba 3 respondenti z Liptovského Hrádku rozhodli uviesť ďalší spôsob informovania o problémoch. Napriek tomu respondenti nevyužili vyhradený priestor v dotazníku na uvedenie akéhokoľvek iného nástroja na informovanie kompetentných.

Graf 34: Spôsob informovania kompetentných v Liptovskom Hrádku

Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.3 *Odporúčania predstaviteľom svojho mesta vo vzťahu k mladým ľuďom*

V záverečnej fáze nášho dotazníkového výskumu sme sa zamerali na zistenie odporúčaní mladých ľudí pre predstaviteľov miest regiónu Liptov. Výsledky ukázali, že je pre mladú generáciu kľúčové, aby boli ich hlasy vypočuté a aby boli ich záujmy reprezentované v rozhodovacích procesoch. Mladí ľudia tvoria neoddeliteľnú súčasť komunity a ich blaho je úzko prepojené s prosperitou celého regiónu. Ignorovanie ich potrieb a názorov môže viesť k frustrácii a odlivu mladých talentov z regiónu. Implementáciou týchto odporúčaní priamo od mladých ľudí môžu mestské samosprávy regiónu Liptov vytvoriť prostredie, v ktorom sa mladí ľudia budú cítiť vítaní, hodnotní a motivovaní k aktívnemu zapojeniu do rozvoja regiónu.

4.4.3.1 **Liptovský Mikuláš**

Mladí ľudia v Liptovskom Mikuláši požadujú aktívnejší a inkluzívnejší prístup samosprávy. Vo výskume sa ukázalo, že najčastejším odporúčaním bolo, aby samospráva brala mladých ľudí vážne a zohľadňovala ich názory pri rozhodovaní. Napriek nižšej životnej skúsenosti mladých generácií je dôležité vnímať ich perspektívu a potreby. Respondenti vyjadrili záujem o rozšírenie ponuky športových a kultúrnych podujatí, ako aj o intenzívnejšiu komunikáciu prostredníctvom sociálnych sietí, napríklad vytvorením Instagramu mesta. Ďalším návrhom je zavedenie mládežníckeho parlamentu, ktorý by slúžil ako platforma pre aktívnu participáciu mladých ľudí na verejnom živote. Mladí ľudia by

taktiež uvítali vytvorenie oddychových zón a parkov, ktoré by im poskytli priestor na relax a stretávanie sa s rovesníkmi. Tieto požiadavky poukazujú na potrebu inkluzívnejšieho prístupu samosprávy k mladým ľuďom a na vytvorenie prostredia, v ktorom sa budú cítiť vítaní a akceptovaní.

4.4.3.2 Ružomberok

Mladí ľudia v Ružomberku požadujú aktívnejší a inkluzívnejší prístup samosprávy. Vo výskume sa ukázalo, že najčastejším odporúčaním bolo, aby samospráva brala mladých ľudí vážne a zohľadňovala ich názory pri rozhodovaní. Napriek nižšej životnej skúsenosti mladých generácií je dôležité vnímať ich perspektívu a potreby. Mladí ľudia by ocenili otvorenosť voči zmenám a novým možnostiam zo strany samosprávy. V oblasti voľnočasových aktivít by uvítali rozšírenie ponuky športových a kultúrnych podujatí, napríklad organizovanie kina pod holým nebom. V oblasti komunikácie by si želali intenzívnejší a kreatívnejší prístup na sociálnych sieťach, vrátane vytvorenia Instagramu mesta a informovania o náboře dobrovoľníkov na mestské podujatia. Ďalším návrhom je zavedenie mládežníckeho parlamentu, ktorý by slúžil ako platforma pre aktívnu participáciu mladých ľudí na verejnom živote. Okrem toho by mladí ľudia uvítali zľavy na podujatia a iné akcie organizované mestom. Tieto požiadavky poukazujú na potrebu inkluzívnejšieho prístupu samosprávy k mladým ľuďom a na vytvorenie prostredia, v ktorom sa budú cítiť vítaní a akceptovaní.

4.4.3.3 Liptovský Hrádok

Mladí ľudia v Liptovskom Hrádku požadujú aktívnejší a inkluzívnejší prístup samosprávy. Vo výskume sa ukázalo, že najčastejším odporúčaním bolo, aby samospráva brala mladých ľudí vážne a zohľadňovala ich názory pri rozhodovaní. Napriek nižšej životnej skúsenosti mladých generácií je dôležité vnímať ich perspektívu a potreby. Mladí ľudia by si želali oživenie mesta aj počas pracovných dní, napríklad formou kultúrnych podujatí a iných aktivít. V oblasti voľnočasových aktivít by uvítali výstavbu ihrísk a prieskumov spokojnosti/nespokojnosti s fungovaním mesta. Ďalším návrhom je zavedenie MHD, ktoré by uľahčilo mobilitu mladých ľudí. V oblasti komunikácie by si želali intenzívnejší a kreatívnejší prístup na sociálnych sieťach, vrátane vytvorenia TikTok účtu mesta. Okrem toho by ocenili aktívnejšiu prítomnosť predstaviteľov mesta v uliciach a priamu komunikáciu s verejnosťou. Tieto požiadavky poukazujú na potrebu inkluzívnejšieho prístupu samosprávy k mladým ľuďom a na vytvorenie prostredia, v ktorom sa budú cítiť vítaní a akceptovaní.

5 Diskusia

V tejto kapitole diplomovej práce sa budeme venovať diskusii nad výsledkami výskumu participácie mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov. Na úvod je dôležité pripomenúť, že do výskumného procesu sme vstúpili s cieľom zodpovedať sformulované výskumné otázky a otestovať stanovené hypotézy. Tieto otázky a hypotézy slúžili ako kompas, ktorý usmerňoval naše kroky a umožňoval nám systematicky zbierať a analyzovať relevantné dáta.

Výsledky výskumu sme najprv spracovali do prehľadných tabuliek, ktoré nám poskytli základný prehľad o zistených informáciách. Následne sme tieto dáta transformovali do grafov, čím sme dosiahli vizualizáciu kľúčových zistení a uľahčili ich interpretáciu. V tejto diskusii sa zameriame na komplexnú analýzu výskumných otázok a hypotéz v kontexte získaných dát a grafov.

Podme sa teraz podrobnejšie pozrieť na jednotlivé výskumné otázky a hypotézy a zhodnotiť ich platnosť v kontexte zistení nášho výskumu.

5.1 Vyhodnotenie stanovených výskumných otázok a hypotéz

V tejto časti diskusie si vyhodnotíme výsledkami výskumu participácie mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov v kontexte výskumných otázok a hypotéz, ktoré sme si stanovili na začiatku nášho výskumného procesu.

1. Na akých formách participácie sa mladí ľudia v regióne Liptov zúčastňujú v najväčšej miere?

H1: Mladí ľudia sa v regióne Liptov najčastejšie zúčastňujú na spoločenských formách participácie

H2: Mladí ľudia sa v regióne Liptov najmenej zúčastňujú na politických formách participácie

Analýza grafov zameraných na mieru participácie mládeže na rôznych typoch participácie prináša jasné zistenia. Mladí ľudia v regióne Liptov sa najaktívnejšie zapájajú do spoločenských foriem participácie, v porovnaní s politickými formami participácie, kde je ich miera zapojenia najnižšia.

Tieto zistenia potvrdzujú platnosť hypotézy H1, ktorá predpokladala, že miera participácie mládeže na spoločenských formách participácie bude najvyššia zo všetkých

sledovaných foriem. Zároveň sa potvrdzuje aj hypotéza H2, ktorá predpokladala, že politické formy participácie budú pre mladých ľudí v regióne Liptov najmenej atraktívne.

2. Aké faktory bránia mladým ľuďom v regióne Liptov participovať vo väčšej miere?

H3: Nedostatok času a jeho deriváty patria medzi najrelevantnejšie dôvody neparticipácie mladých ľudí v regióne Liptov

Analýza grafov s údajmi o dôvodoch neparticipácie mladých ľudí v regióne Liptov potvrdzuje platnosť hypotézy H3. Najvýraznejšou bariérou participácie je nedostatok času a iné povinnosti, ktoré respondenti uvádzali ako najčastejší dôvod nezapájania sa do participatívnych aktivít. Táto odpoveď výrazne prevyšuje všetky ostatné uvádzané dôvody.

Potvrdenie hypotézy H3 poukazuje na dôležitú prekážku participácie mládeže v regióne Liptov. Nedostatok voľného času a zahltenie inými povinnosťami môže mladým ľuďom brániť v tom, aby sa venovali participatívnym aktivitám, aj keď by o to mali záujem. Táto problematika si vyžaduje komplexné riešenia, ktoré by znížili tlak na mladých ľudí a vytvorili im priaznivejšie podmienky pre aktívne zapojenie sa do občianskeho života.

3. Aké faktory by motivovali mladých ľudí zúčastňovať sa vo väčšej miere na participačných procesoch?

H4: Vízia zrealizovať prospešnú vec pre komunitu by v najväčšej miere motivovala mladých ľudí zúčastňovať sa na participačných procesoch

Analýza dát z dotazníkového výskumu potvrdzuje platnosť hypotézy H4. Hypotéza predpokladala, že vízia zlepšenia kvality života ľudí bude pre mladých ľudí v regióne Liptov najsilnejšou motiváciou k participácii. Analýza dát z dotazníkového výskumu ukázala, že respondenti najčastejšie uviedli túto víziu ako kľúčový faktor motivácie pre aktívnejšie zapájanie sa do participačných procesov.

Tieto zistenia poukazujú na to, že mladí ľudia vnímajú participáciu skôr ako príležitosť na zmysluplné prispievanie k rozvoju svojho okolia a zlepšovaniu životných podmienok v regióne, než ako prostriedok na dosiahnutie materiálneho prospechu. Peňažná odmena síce môže motivovať niektorých respondentov, avšak pre väčšinu z nich sú dôležitejšie nehmotné faktory, ako je pocit zmysluplnosti participácie, možnosť ovplyvňovania diania v komunite a rozvoj osobnostných a sociálnych zručností.

5.2 Vyhodnotenie stanovených výskumných otázok a hypotéz ako celok

Na základe dotazníkového výskumu sme boli schopní potvrdiť štyri zo štyroch hypotéz, ktoré sme si pred výskumom stanovili. Aj keď vzorka 300 respondentov postačuje pre účely diplomovej práce, je dôležité zdôrazniť, že jej reprezentatívnosť pre celú populáciu mladých ľudí v regióne Liptov nie je zaručená. Dôvodom je jednak obmedzený rozsah vzorky, ktorá zahŕňala prevažne stredoškôľakov. Táto skupina respondentov bola v uliciach ľahko identifikovateľná, čo mohlo viesť k skresleniu výsledkov. Preto je nutné s interpretáciou zistení narábať opatrne a brať do úvahy limity použitej metodológie. Ďalší výskum s reprezentatívnejšou vzorkou by mohol pomôcť overiť zistenia a posilniť ich kredibilitu.

5.3 Porovnanie výsledkov výskumu

Praktická časť diplomovej práce sa zamerala na dotazníkový prieskum rozdelený do štyroch kapitol. Inšpirovaním pre túto časť práce bola publikácia *Spôsoby a miera participácie I. – výsledky reprezentatívneho výskumu o participácii na Slovensku* od Jany Plichtovej a Anny Šestákovej z roku 2019. Cieľom bolo porovnať dáta z tejto publikácie s dátami získanými z vlastného dotazníkového výskumu realizovaného v roku 2024. Prieskum z roku 2018 sa zamerával na celú populáciu nad 18 rokov. Naproti tomu prieskum v rámci tejto diplomovej práce sa zameriaval len na mladých ľudí vo veku od 15 do 29 rokov žijúcich v mestách Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok.

5.3.1 Sociodemografické premenné

Prvá kapitola dotazníkového prieskumu sa zaoberala sociodemografickými premennými respondentov. Tieto premenné zahŕňali pohlavie, vek, najvyššie dosiahnuté vzdelanie, miesto oslovenia a miesto pôvodu. Získané dáta umožnili filtrovať respondentov a detailne analyzovať vzorku oslovených. Kategorizácia respondentov podľa sociodemografických premenných bola kľúčová pre pochopenie štruktúry vzorky a následnú interpretáciu výsledkov prieskumu v ďalších kapitolách práce.

5.3.2 Miera účasti na rôznych formách participácie

Druhá kapitola dotazníkového prieskumu sa zamerala na mieru participácie respondentov na rôznych formách participácie. Analyzovali sa tri hlavné kategórie: politické formy participácie, riadené formy participácie a spoločenské formy participácie. Politické a spoločenské formy participácie boli medzi respondentmi najfrekvencovanejšie. Túto

skutočnosť potvrdzuje aj fakt, že tieto dve kategórie sú bežne sledované v relevantnej literatúre zameranej na participáciu.

Dotazníkový výskum zrealizovaný v roku 2018 identifikoval volebnú účasť, podpis petície a účasť na politickom mítingu ako najčastejšie formy politickej participácie občanov Slovenskej republiky. Náš dotazníkový výskum realizovaný v roku 2024 v mestách Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok potvrdil túto tendenciu aj medzi mladými ľuďmi. Medzi ich preferované formy participácie patrila volebná účasť, podpis petície a verejné vyjadrovanie sa k politickým otázkam, a to aj prostredníctvom sociálnych médií.

Medzi riadené formy participácie patrili v roku 2018 najmä verejné rokovania, ktorých sa občania Slovenskej republiky zúčastňovali najpočetnejšie. Náš dotazníkový výskum realizovaný v roku 2024 v mestách Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok ukázal, že mladí ľudia sa v rámci riadených foriem participácie najaktívnejšie zapájali formou podávania pripomienok, ktoré mohli zasiahnuť do ich života.

Spoločenské formy participácie v roku 2018 boli najčastejšie reprezentované účasťou občanov na charitatívnych zbierkach a svojpomocných komunitných aktivitách. Náš dotazníkový výskum realizovaný v roku 2024 v mestách Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok potvrdil túto tendenciu aj medzi mladými ľuďmi. Najčastejšie sa zapájali do spoločenských foriem participácie formou účasti na charitatívnych zbierkach a svojpomocných komunitných aktivitách.

5.3.3 Dôvody neparticipácie a potenciálne dôvody vyššej miery participácie

Tretia kapitola dotazníkového výskumu sa zamerala na identifikáciu bariér brániacich aktívnejšej participácii mladých ľudí na samosprávach a motivačných faktorov, ktoré by ju naopak mohli podnietiť. Analyzovali sme prekážky, ktoré mladým ľuďom bránia v aktívnejšom zapojení do samosprávnych procesov, a zároveň sme skúmali faktory, ktoré by ich motivovali k väčšej participácii.

Výsledky dotazníkového výskumu realizovaného v roku 2018 na reprezentatívnej vzorke občanov Slovenskej republiky ukázali, že medzi najčastejšie uvádzané dôvody neparticipácie patrili obavy z negatívnych dôsledkov zo strany mocných aktérov, nedostatok času a presvedčenie, že individuálny hlas respondenta nebude vypočutý. Náš následný

dotazníkový výskum, realizovaný v roku 2024 v mestách Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok zistil, že medzi najčastejšie uvádzané dôvody neparticipácie mladých ľudí v roku 2024 patrí nedostatok času, presvedčenie o nízkom vplyve individuálnej participácie a nedôvera v efektívnosť politického systému.

Výsledky dotazníkového prieskumu realizovaného v roku 2018 na reprezentatívnej vzorke občanov Slovenskej republiky ukázali, že medzi najčastejšie uvádzané dôvody vyššej miery participácie patrilo, keby sa respondentov daný problém týkal, keby existovala možnosť ovplyvniť rozhodnutie a keby mal respondent istotu, že to čo povie zoberú predstavitelia samosprávy vážne. V roku 2024 boli pre mladých ľudí z Liptovského Mikuláša, Ružomberka a Liptovského Hrádku potencionálne dôvody vyššej miery participácie keby sa ich daný problém priamo týkal, keby išlo o dobrú vec a keby sa tým zlepšila kvalita života ľudí.

5.3.4 Komunikácia smerom k mladým ľuďom

V záverečnej kapitole dotazníkového výskumu sa práca zamerala na problematiku komunikácie s mladými ľuďmi v skúmaných mestách. Dotazník obsahoval otázky týkajúce sa nástrojov, ktoré mladí ľudia využívajú na sledovanie diania vo svojom meste, spôsobov informovania kompetentných o problémoch a taktiež odporúčaní pre mestských predstaviteľov v oblasti mládežníckej politiky. Táto časť bola do dotazníka doplnená na základe cieľu zistiť relevantné informácie, ktoré by mohli napomôcť samosprávam v Liptovskom Mikuláši, Liptovskom Hrádku a Ružomberku pri tvorbe lepších podmienok pre mladých ľudí v týchto mestách.

Záverečná kapitola dotazníkového výskumu sa venovala problematike komunikácie s mladými ľuďmi v mestách regiónu Liptov. Cieľom bolo získať relevantné informácie, ktoré by mohli napomôcť samosprávam v Liptovskom Mikuláši, Liptovskom Hrádku a Ružomberku pri tvorbe lepších podmienok pre mladých ľudí. Dotazník preto obsahoval otázky zamerané na nástroje, ktoré mladí ľudia využívajú na sledovanie diania vo svojom meste, ako aj na spôsoby informovania o problémoch a odporúčania mladých ľudí pre mestských predstaviteľov v oblasti mládežníckej politiky.

Záver

V tejto diplomovej práci sme sa venovali problematike participácie mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov. Na základe rozsiahleho dotazníkového výskumu sme analyzovali mieru a formy participácie mladých ľudí, bariéry a motivačné faktory ovplyvňujúce ich participáciu, ako aj preferované informačné a komunikačné kanály pri komunikácii so samosprávou. Zároveň sme zhrnuli odporúčania mladých ľudí pre miestnych predstaviteľov v Liptovskom Mikuláši, Ružomberku a Liptovskom Hrádku.

Výsledky práce poukazujú na preferenciu mladých ľudí v regióne Liptov pre spoločenské formy participácie v porovnaní s tými politickými. Najvýraznejšou bariérou participácie je nedostatok času z dôvodu zahltenia rôznymi povinnosťami. Peňažná odmena sa ukázala ako málo významný motivačný faktor. Naopak, respondenti zdôraznili dôležitosť nehmotných aspektov, ako sú pocit zmysluplnosti participácie a možnosť pozitívneho ovplyvňovania diania v regióne.

Práca potvrdzuje štyri zo štyroch hypotéz a prináša cenné poznatky o participácii mladých v Liptove. Interpretácia zistení si však vyžaduje opatrnosť vzhľadom na obmedzenú reprezentatívnosť vzorky respondentov. Ďalší výskum s reprezentatívnejšou vzorkou by mohol overiť a posilniť kredibilitu zistení.

Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky je kľúčovým faktorom pre udržateľný rozvoj regiónov a budovanie inkluzívnej a demokratickej spoločnosti. Implementácia odporúčaní z tejto diplomovej práce môže pomôcť k posilneniu participácie mládeže v regióne Liptov a k zefektívneniu tvorby verejnej politiky.

Veríme, že táto práca bude inšpiráciou pre zástupcov samosprávy, pedagógov, mládežnícke organizácie a širokú verejnosť k hľadaniu efektívnych riešení, ktoré povedú k posilneniu participácie mládeže v regióne Liptov.

Zoznam použitej literatúry

Čavojská, Katarína a Besedová, Michaela. 2020. *Participácia: cesta mladých ľudí k politikám*. Bratislava : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky/Úrad splnomocnenca vlády SR, 2020. ISBN 978-80-89051-37-3.

Elektronická učebnica pedagogického výskumu. 2024. Elektronická učebnica pedagogického výskumu. *Kvantitatívny výskum*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/index.php/kapitoly/veda-a-vyskum/kvantitativny-vyskum.php?id=i1p6>.

—. **2024.** Elektronická učebnica pedagogického výskumu. *Dotazník*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/index.php/kapitoly/dotaznik.php?id=i12>.

—. **2024.** Elektronická učebnica pedagogického výskumu. *Zámerný výber subjektov*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/index.php/kapitoly/vyskumny-subor/zamerny-vyber.php?id=i8p4>.

—. **2024.** Elektronická učebnica pedagogického výskumu. *Stratifikovaný výber subjektov*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/index.php/kapitoly/vyskumny-subor/stratifikovany-vyber.php?id=i8p3>.

Eurostat. 2024. Eurostat. *Youth*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] <https://ec.europa.eu/eurostat/web/youth>.

Hulín, Martin a Miháliková, Jana. 2011. *Mládež a participácia – odkazy z výskumu*. Bratislava : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2011. 978-80-8072-136-7.

Imrich, Dominik. 2022. Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v meste Liptovský Hrádok. *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v meste Liptovský Hrádok*. Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, 23. 5 2022.

Kolíková, Mária, a iní. 2005. *Mládežnícka participácia na Slovensku – súvislosti, príklady, nástroje*. Bratislava : Rada mládeže Slovenska, 2005. ISBN 80-969045-4-X.

Lenčo, Peter. 2020. Nadácia pre deti Slovenska. *Pohľad odborníka: Participácia*. Bratislava, 27. 3 2020.

Mestský študentský parlament v Ružomberku. 2024. Ružomberok. *Mestský študentský parlament*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] https://www.ruzomberok.sk/wp-content/uploads/2024/01/download_file_f.php_.pdf.

Mičicová, Alena, Pokorný, Martin a Škrabský, Tibor. 2012. *Sila mladých*. Bratislava : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2012. 978-80-8072-090-2.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. 2024. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. *Rozvoj občianskej spoločnosti*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] https://www.minv.sk/?ros_rozvoj-os.

—. 2024. Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. *Publikácie*. [Online] 3. 5 2024. [Dátum: 3. 5 2024.] <https://www.participacia.eu/databaza/>.

Plichtová, Jana a Šestáková, Anna. 2020. *Slovník participácie*. Bratislava : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky/Úrad splnomocnenca vlády SR, 2020. ISBN 978-80-89051-47-2.

Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti. 2019. Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. *Spôsoby a miera participácie I*. [Online] 2019. [Dátum: 23. 5 2022.] https://www.minv.sk/?ros_participacia_publikacie_sposoby_a_miera_participacie_1.

Prílohy

Dotazník ku záverečnej diplomovej práci na tému *Participácia mládeže na tvorbe verejnej politiky v regióne Liptov*

Ahoj, volám sa Dominik Imrich. Som študentom na Ekonomickej univerzite v Bratislave a zároveň poslancom mestského zastupiteľstva v Liptovskom Hrádku. V rámci mojej diplomovej práce, ktorá skúma participáciu (účasť) mladých ľudí vo verejnom priestore v 3 liptovských mestách (Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Liptovský Hrádok) by som ťa chcel požiadať o **vyplnenie dotazníka, ktorý ti nezaberie viac ako 10 minút**. Tvoj názor je dôležitý, preto ťa prosím o úprimné odpovede. Dotazník je anonymný a všetky získané informácie sú dôverné. Budú slúžiť na vedecké účely, poprípade na zlepšenie prostredia pre mladých na Liptove.

* Povinné

1. Sociodemografické ukazovatele:

1. Pohlavie: *

- a. Žena
- b. Muž

2. Vek: *

- a. 15 rokov
- b. 16 rokov
- c. 17 rokov
- d. 18 rokov
- e. 19 rokov
- f. 20 rokov
- g. 21 rokov
- h. 22 rokov
- i. 23 rokov
- j. 24 rokov
- k. 25 rokov
- l. 26 rokov
- m. 27 rokov
- n. 28 rokov
- o. 29 rokov

3. Aké máš najvyššie ukončené vzdelanie? *

- a. Bez ukončeného základného vzdelania (navštevujem základnú školu)
- b. Základné vzdelanie (ukončená základná škola, žiak strednej školy)
- c. Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)
- d. Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)
- e. Vyššie odborné vzdelanie (konzervatórium)
- f. Vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa (bakalárske)
- g. Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa (magisterské, inžinierske, doktorské)
- h. Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa (doktorandské a vyššie)
- i. Bez školského vzdelania (osoby vo veku 15 rokov a viac)

4. V akom liptovskom meste si bol/a oslovený/á? *

- a. Liptovský Mikuláš
- b. Ružomberok
- c. Liptovský Hrádok

5. Z akého mesta pochádzaš? *

- a. Liptovský Mikuláš a jeho okolie
- b. Ružomberok a jeho okolie
- c. Liptovský Hrádok a jeho okolie
- d. Pochádzam z inej obce mimo regiónu Liptov... *(otvorená otázka)*

2. *Miera účasti na rôznych formách participácie:*

6. Angažoval/a si sa za posledných 5 rokov (od roku 2020) nejakým z nasledovných spôsobov? (politické formy participácie) * (áno / nie / neviem)

- a. Bol/a si voliť? (napr. Parlamentné voľby 2020, Komunálne voľby 2022, Parlamentné voľby 2023, Prezidentské voľby 2024)
- b. Zúčastnil/a si sa na politickom mítingu?
- c. Kontaktoval/a si politického predstaviteľa? (napr. poslanec mestského zastupiteľstva, primátor mesta, prednosta mestského úradu)
- d. Angažoval/a si sa aktívne pre politickú stranu? (napr. roznášanie letákov, účasť na kampani)
- e. Kandidoval/a si vo voľbách? (napr. Komunálne voľby 2022)
- f. Podpísal/a si petíciu? (aj online petícia)
- g. Zapojil/a si sa do fyzického protestu, demonštrácie alebo bojkotu?
- h. Vyjadril/a si sa verejne k politickým otázkam? (aj sociálne médiá)

7. Angažoval/a si sa za posledných 5 rokov (od roku 2020) nejakým iným spôsobom v oblasti politiky?

- a. *(Otvorená otázka)*

8. Angažoval/a si sa za posledných 5 rokov (od roku 2020) nejakým z nasledovných spôsobov? (riadené formy participácie) * (áno / nie / neviem)

- a. Zúčastnil/a si sa na verejných rokovaniach, diskusiách a vyjednávaniach?
- b. Podal/a si pripomienky k dôležitému dokumentu mesta? (napr. územný plán, všeobecné záväzné nariadenie, program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, komunitný plán sociálnych služieb)
- c. Podal/a si pripomienky ku konaniu, ktoré mohlo zasiahnuť do tvojho života? (napr. podpísal/a si petíciu)
- d. Podal/a si pripomienky ku konaniu orgánov obce? (napr. sťažnosť kvôli výrubu stromov)

9. Angažoval/a si sa za posledných 5 rokov (od roku 2020) ešte nejakým iným podobným spôsobom?

- a. *(Otvorená otázka)*

10. Angažoval/a si sa za posledných 5 rokov (od roku 2020) nejakým z nasledovných spôsobov? (spoločenské formy participácie) * (áno / nie / neviem)

- a. Zapojil/a si sa alebo si prispel/a do charitatívnej zbierky? (napr. Deň narcisov, potravinová pomoc Lidla „Podeľ sa a pomôž“)
- b. Zapojil/a si sa do svojpomocnej komunitnej aktivity? (napr. čistenie lesa, upratovanie okolo bytovky)
- c. Zúčastnil/a si sa internetových diskusií o verejnom dianí? (napr. oficiálna Facebooková stránka mesta)
- d. Zapojil/a si sa do aktivít mimovládnej organizácie? (napr. Komunitná nadácia Liptov)
- e. Angažoval/a si sa alebo zúčastňoval/a si sa v miestnych športových alebo kultúrnych aktivitách (napr. Športový klub mesta)

11. Angažoval/a si sa za posledných 5 rokov (od roku 2020) ešte nejakým iným spoločenským spôsobom?

- a. *(Otvorená otázka)*

3. *Dôvody neparticipácie a potencionálne dôvody vyššej miery participácie:*

12. Dôvody, prečo sa ľudia nezapájajú do verejného života môžu byť rôzne. Aké okolnosti ti bránia participovať viac? * (úplne súhlasím / skôr súhlasím / skôr nesúhlasím / vôbec nesúhlasím / neviem)

- a. Neviem, že takéto možnosti existujú
- b. Som presvedčený/á, že môj názor nebude vypočutý
- c. Obávam sa, že mi uškodia tí, ktorí majú moc
- d. Nemám dostatok času, resp. mám iné povinnosti
- e. Obávam sa, že ma ostatní nebudú brať ako rovnocenného/ú
- f. Nemám záujem o veci verejné
- g. Aj tak nemôžem veľa ovplyvniť
- h. Je to zbytočné – nedôvera, že sa niečo zmení
- i. Strach – bojím sa posmechu

13. Dôvody, prečo sa ľudia zapájajú do verejného života môžu byť rôzne. Za akých okolností by si sa zapojil/a do riešenia verejného problému a začal/a participovať? * (úplne súhlasím / skôr súhlasím / skôr nesúhlasím / vôbec nesúhlasím / neviem)

- a. Keby sa ma daný problém priamo týkal
- b. Keby som mal/a dostatok finančných prostriedkov a nemusel/a sa naháňať
- c. Keby som mal/a viac času a menej iných starostí
- d. Keby som mal/a istotu, že to, čo poviem, zoberú ostatní vážne
- e. Keby som vedel/a, že existuje možnosť ovplyvniť konečné rozhodnutie
- f. Keby som mal/a istotu, že ma nikto za to, čo poviem, nenapadne, nezosmiešni
- g. Keby som mal/a prístup ku všetkým informáciám
- h. Keby som sa vedel/a lepšie vyjadrovať
- i. Keby som bol/a priamo oslovený/á
- j. Keby išlo o dobrú vec
- k. Keby sa tým zlepšila kvalita života ľudí
- l. Keby sa neuvádzalo moje meno
- m. Keby by som nebol/a na to sám/a
- n. Keby som vyriešil/a nejaký problém

o. Keby to bolo dobre zaplatené

4. Komunikácia smerom k mladým ľuďom:

14. Sleduješ dianie vo svojom meste? Ak áno, aké nástroje na to využívaš? *

- a. Nie, nesledujem dianie vo svojom meste
- b. Webová stránka mesta
- c. Oficiálna Facebooková stránka mesta
- d. Mobilná aplikácia mesta Virtualne
- e. Mestské spravodajstvo
- f. Mestská televízia
- g. Využívam na to iný nástroj... *(otvorená otázka)*

15. V prípade potreby informovania kompetentných mesta ohľadom problému, aký spôsob by si využil/a? *

- a. Osobný kontakt
- b. Telefonický kontakt
- c. Emailový kontakt
- d. Portál Odkaz pre starostu
- e. Facebooková stránka mesta
- f. Mobilná aplikácia mesta Virtualne
- g. Využil/a by som na to iný spôsob... *(otvorená otázka)*

16. Čo by si odporučil/a predstaviteľom svojho mesta, aby sa priblížili k mladým ľuďom? *

- a. *(Otvorená otázka)*